

**FINAŁ Z GŁOWĄ Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ
O TEGOROCZNYM BUDŻECIE U PRZEDSZKOLAKÓW**

ŚWIĘRSZCZ RÓŻAŃSKI



Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021



Już od 1 kwietnia!
Wejdź na spis.gov.pl i spis się!

+ **-** Liczymy się
x **÷** **DLA POLSKI!**

GUS | NSP 2021

1 kwietnia rozpoczął się Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań. Obowiązek udziału w spisie dotyczy **KAŻDEGO!** Na szczęście nie trzeba umawiać się z rachmistrzem – główną i obowiązkową metodą jest **samospis internetowy**. Można spisać się wygodnie i bezpiecznie w domu.

Aplikacja spisowa jest dostępna na stronie internetowej <https://spis.gov.pl>. Wprowadzane podczas spisu dane będą odpowiednio zabezpieczone i widoczne wyłącznie dla upoważnionych pracowników statystyki publicznej. Informacje o konkretnych osobach nie będą nikomu udostępniane. Gwarantuje to tajemnica statystyczna i groźba konsekwencji prawnych. Do publicznej wiadomości zostaną przekazane jedynie wartości zagregowane mówiące np. o średniej wielkości gospodarstwa domowego w danej gminie.

Spis powszechny to jedyne badanie, gdzie w sposób kompleksowy zbiera się informacje o rodzinach, migracjach, niepełnosprawności, wykształceniu czy warunkach mieszkaniowych. Okazja do tego zdarza się raz na 10 lat.

Pierwszy Powszechny Spis Ludności, który odbył się w 1921 r. pokazał, że odrodzoną Rzeczpospolitą zamieszkiwało 25,7 mln osób. Etniczni Polacy stanowili niecałe 70% ludności, najliczniejszą mniejszością narodową byli Ukraińcy (15%).

Więcej informacji znajduje się na stronie <https://spis.gov.pl>.
Infolinia spisowa: 22 279 99 99

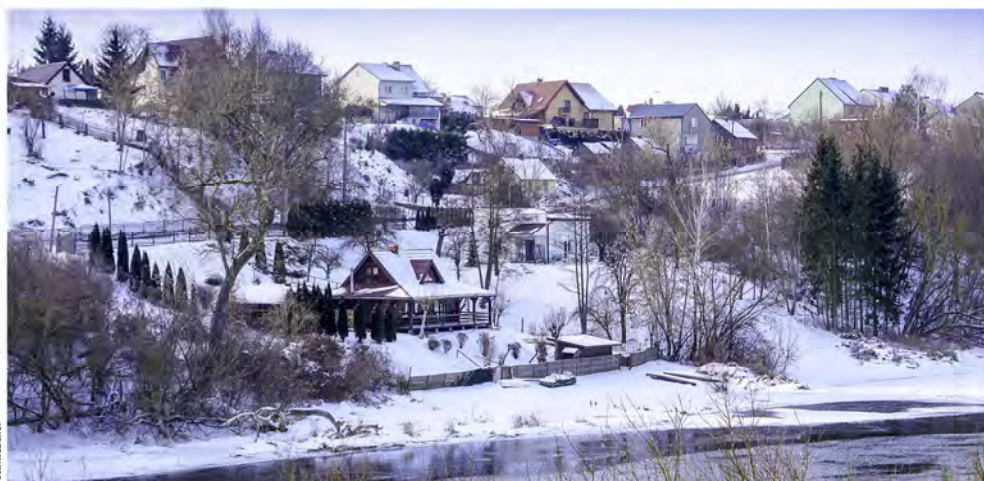
ILUZJON



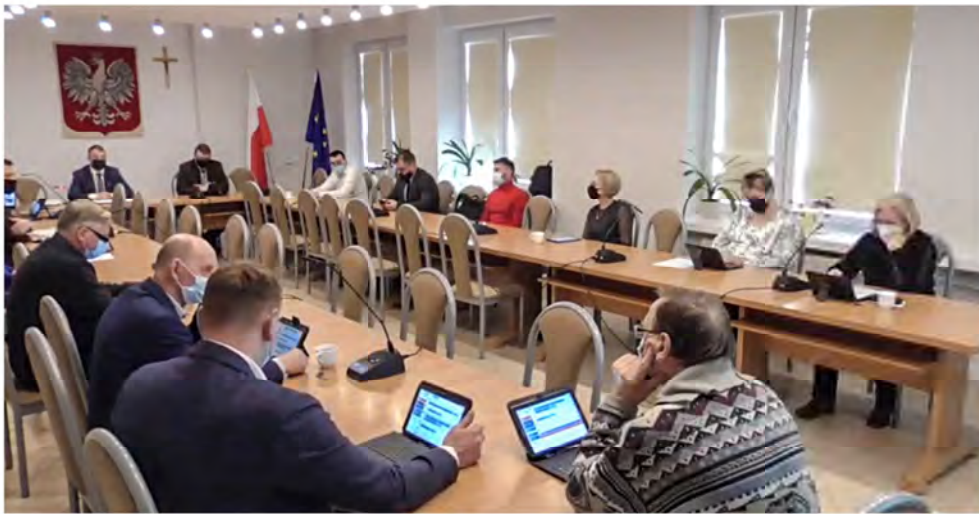
31.01.2021 r. 29 Finał WOŚP. Szefowa sztabu Jolanta Kruszewska wraz z wolontariuszami.



Na początku marca rozpoczęła się rozbiórka słynnych wież ostrołęckiej elektrowni. Spektakularny upadek inwestycji, która nigdy nie powinna się rozpocząć. Koszt jak dotychczas to niemal 1 mld zł. Zdjęcie z protestu Greenpeace w 2020 r.



12.02.2021 r. Różan - widok z mostu.



Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja XXV - 30 grudnia 2020 r.

Na wstępie posiedzenia uczczono minutą ciszy śp. Jerzego Pawłowskiego, ostatniego naczelnika gminy Różan. Następnie przedstawiono zaplanowany budżet na rok 2021. Projekt budżetu zakłada 33.523.495 zł po stronie dochodów i 33.257.495 zł po stronie wydatków. W budżecie zaplanowano zagospodarowanie rekreacyjno-kulturalne terenu Fortu nr 4 w Różaniu na kwotę 1 mln zł, co wywołało dyskusję wśród radnych. W związku z tą inwestycją zmianie uległa również Wieloletnia Prognoza Finansowa, która stanowi element procedury budżetowej. Budżet uchwalono przy jednym sprzeciwie, 1 radny był nieobecny.

Sprzeciw do uchwały budżetowej wyraziła radna Jolanta Kruszewska głównie z powodu braku w niej punktu o rozbudowie przedszkola samorządowego - *Od dwóch lat na ten temat rozmawiamy i sądziłam, że jeśli jest to zaplanowane, to będzie też realizowane. Nagle okazuje się, że (...) priorytetem będzie wydanie miliona złotych na Fort nr 4 zamiast na rozbudowę przedszkola. (...) Jednocześnie podkreślam, że nie chodzi tylko o nowe przedszkole, ale o remont, rozbudowę (...) polepszenie pracy (...).*

Radny Dominik Podlasin dopytywał, - *Co jest przyczyną (...) zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej? Burmistrz wyjaśniał - zmiany nie są duże. To (...) tylko kwestia przesunięcia pewnych wydatków inwestycyjnych o rok i uwzględnienia dwóch nowych (...), które już wcześniej były w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF), a w poprzednich latach z niej usunięte. Mowa tu o Forcie nr 4, którego projekt zagospodarowania posiadamy od wielu lat. Wszystko przesunęło się w czasie. (...) Niektóre inwestycje są uzależnione tylko od dofinansowania zewnętrznego i znajdują się w prognozie po to, aby móc aplikować o ich sfinansowanie. Rozbudowa przedszkola nie znika z WPF. Co do remontu, to możemy zaplanować w przeciągu jednego roku bez uwzględniania w wieloletniej prognozie. A rozbudowa nie znajduje się w budżecie na rok 2021, ponieważ musimy realizować (...) inwestycje niezbędne i te, które gmina powinna zrealizować w ramach tego 1 miliona złotych. (...) Oczekujemy dofinansowania z urzędu marszałkowskiego, chcemy zorganizować pierwszy etap prac na zagospodarowaniu terenu tzn. wyjomki. Odtworzenie*

starego bruku, położenie nowego, odwodnienie, ścieżki edukacyjne oraz mała architektura towarzysząca, a także taras widokowy na Narew. W sprawie uchwały WPF głos zabrał również przewodniczący Zbigniew Janyszko, który wstrzymał się przy głosowaniu nad projektem, gdyż jak argumentował nie jest to po jego myśli. - Ja ze swojej strony mogę tylko dodać, podobnie jak radna Jolanta Kruszewska, że martwi mnie trochę zniknięcie w 2021 roku (inwestycji z budżetu red.) przedszkola samorządowego. (...) Dopóki będę radnym, będę chciał (...) przedszkole wybudować i dolożę wszelkich starań. Martwi mnie (...), że jest (...) odkładana na kolejne lata, bo walczyliśmy z tym tematem od 2010 roku i zawsze jest coś innego, ważniejszego. (...) Uważam, że przedszkole powinno być większe i rozbudowane. Ostatecznie Wieloletnią Prognozę Finansową na lata 2020 - 2023 uchwalono przy 1 sprzeciwie i 3 głosach wstrzymujących się.

Podczas posiedzenia radni podjęli następujące uchwały:

- w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Różan,

- w sprawie powierzenia Zakładowi Gospodarki Komunalnej Spółka z o.o. w Różaniu wykonywania zadań własnych gminy Różan (do przekazywanych zadań będą należeć szczególnie zadania z zakresu: zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków; utrzymania czystości i porządku na terenie gminy; utrzymania zieleni, drzewostanu oraz urządzeń użyteczności publicznej na terenie gminy),

- w sprawie zatwierdzenia planu Komisji Rewizyjnej na rok 2021,

- w sprawie zatwierdzenia planów prac stałych Komisji Rady Miejskiej na rok 2021,

- w sprawie uchwalenia planu Rady Miejskiej na rok 2021.

Sesja XXVI - 12 lutego br.

Uchwałą uruchomiono procedurę likwidacji szkoły filialnej w Żaluziu. W roku szkolnym 2020/2021 zarówno do oddziału przedszkolnego, jak i do klas I-III, nie uczęszczają uczniowie. Nie ma żadnych podstaw aby stwierdzić, że sytuacja ta może ulec zmianie. Likwidacja szkoły w Żaluziu wpłynie na racjonalizację

wydatków na oświatę w gminie oraz umożliwi utworzenie w tym miejscu, innej placówki o charakterze opiekuńczo-wychowawczym. Jak czytamy w uzasadnieniu, mowa tu o oczekiwanych przez rodziców niepełnosprawnych dorosłych Środowiskowym Domu Samopomocy. Na terenie gminy Różan brakuje jednostki tego rodzaju, co ogranicza dostęp dorosłym niepełnosprawnym do świadczonych w takim miejscu usług.

Zgodnie z porządkiem obrad radni zatwierdzili sprawozdanie z realizacji uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za 2020 rok. Określono również Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie gminy Różan w 2021 r. Zabezpieczono w budżecie środki na realizację zadań wynikających z ww. programu wynoszą 50 000 zł.

Gmina Różan rozpoczęła procedurę zmierzającą do poszerzenia granic miasta Różan, o tereny wsi Paulinowo, które historycznie w dużej części (tzw. Kolonia Różan) i w powszechnej opinii mieszkańców są przynależne do miasta. - *To jest (...) historyczna decyzja, bo powiększenie granic miasta nie zdarza się często, a w przypadku Różana jeszcze się nie zdarzyło. Odkąd (...) pamiętam granice gminy owszem powiększyły się swego czasu o sołectwo Zawady Ponikiew, ale też terytorialna gmina w 1992 roku się zmniejszyła po wyłączeniu gminy Młynarze z gminy Różan. Krótko mówiąc chodzi o to, aby mieć nieskrępowaną możliwość rozwoju. Zapiszemy się w historii - uzasadniał burmistrz. Zmiana ta nie spowoduje likwidacji sołectwa Paulinowo, a de facto będzie spójna z zapisami statutu sołectwa. Łączna powierzchnia terenów, które planuje się włączyć w granice administracyjne miasta wynosi około 533 ha. Są to w większości obszary dotąd niezainwestowane i niezamieszkałe, obejmujące tereny rolne i zalesienia. Zmiana granic miasta w proponowanym kształcie ma nie przynieść żadnych ujemnych skutków dla właścicieli nieruchomości i mieszkańców. Od 15 lutego do 15 marca br. udostępniono ankietę i mieszkańcy mogli wyrazić pogląd w tej sprawie. Jej wynikami i zdecydowanym opowiedzeniem się za zmianą granic, burmistrz i rada uzależnili dalsze procedowanie. W wyniku ankiety 478 osób opowiedziało się ZA, 19 było na NIE, a 31 osób nie miało zdania. Wydaje się więc, że granice miasta zostaną poszerzone.*

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różaniu pod adresem www.rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są na stronie swierszcz.gouk.pl.

Od dnia 12 lutego br. transmisje obrad Sesji Rady Miejskiej w Różaniu prowadzone są na stronie: www.rozan.bipgminy.pl/public/?id=193807 oraz rozan.esesja.tv

Transmisje archiwalne dostępne są na stronie: esesja.tv/transmisje_z_obrad/492/rada-miejaska-w-rozanie.html

M.Cachel

Z kraju, ze świata i gminy



Pogoda nie oszczędza USA

W połowie lutego br. w części Stanów Zjednoczonych doszło do silnej burzy śnieżnej. Pojawiło się kilka tornad. Z powodu pogody zginęło co najmniej 21 osób, a ponad cztery miliony zostały pozbawione dostaw prądu. Zimowa burza, która przeszła przez Teksas, zabiła 21 osób. Miliony mieszkańców zmagali się z awariami prądu i brakiem ogrzewania. Intensywne opady śniegu i opady marznące wystąpiły od Ohio po Rio Grande. Z powodu burzy śnieżnej zamknięto centra szczepień przeciwko COVID-19, utrudnione były także dostawy szczepionek. Temperatura osiągnęła rekordowo niskie wartości. W Lincoln w stanie Nebraska termometry pokazały -35 °C, co pobiło rekord z 1978 roku (-27 °C). Dallas-Fort Worth -17 °C, czyli o sześć stopni mniej niż wynosi rekord z 1903 roku (-11 °C).

Źródło: Reuters



BILOMAT

Drobne monety zamienisz na banknoty. Maszyna w NBP w Opolu liczy polskie drobniaki i wydaje kwit z kwotą, która jest wypłacana w kasie. Takich kolejek pod opolską siedzibą banku dawno nie było! Ludzie stali przed wejściem, przychodzili z plecakami, walizkami i wiadrami. W krótkim czasie do maszyny trafiło ponad milion monet. W Opolu zrobiła furorę, kolejki zaczęły się ustawiać od pierwszego dnia. Codziennie z maszyny do wymiany bilonu pracownicy banku wyjmowali po 4-6 pełnych kaset z pieniędzmi. Każda z nich waży ok. 40 kilogramów! Urządzenie dostało specjalne imię: Garściak Opolski.

Info www.gloswielkopolskie.pl



Zmarł Krzysztof Krawczyk

Nie ma chyba nikogo kto by nie kojarzył Krzysztofa Krawczyka - piosenkarza, gitarzysty i kompozytora. Artysta zmarł nagle w poniedziałek wielkanocny w wieku 74 lat. Dwa dni przed śmiercią wyszedł ze szpitala, gdzie przebywał z powodu zakażenia się koronawirusem. Gościł w Różanie 8 sierpnia 2010 roku podczas obchodów corocznych Dni Różana. (gouk.pl)



Nie jakość, a ilość (w energetyce)!

Choć brzmi to przewrotnie, ale faktycznie tak jest. O czym mowa? O nagłaśnianym raz po raz problemie związanym z istniejącymi w naszym kraju liniami energetycznymi, które stają się coraz to starsze, a przez to istnieje groźba coraz częstszych wylądzeń prądu w kraju (tzw. 20-ty stopień zasilania) z racji coraz to wzrastającego z roku na rok popytu na energię elektryczną. Oczywiście jest to ważne, ale zarazem błędnie przedstawiane (jest to wręcz jeden z podręcznikowych przykładów sztucznego robenia sensacji przez media, byleby tylko zarobić pieniądze). Tak naprawdę okazuje się, że nie chodzi tu o wiek linii energetycznych, a o to, że jest ich za mało na terenie naszego kraju! Jak się okazuje, w Polsce na 1000 km² przypada ledwo 41 km linii, podczas gdy w takich Niemczech jest to co najmniej 100 km na 1000 km², we Francji 90 km na 1000 km², a w Czechach 70 km na 1000 km². A skoro tak, to choćby istniejące linie energetyczne były nowe, to ich żywotność będzie krótsza, ponieważ muszą one przenosić większą moc (większą od tej, do której były one pierwotnie przeznaczone). Tym samym, w takich warunkach, starość linii przestaje mieć znaczenie (choć i we wspomnianych krajach również, ale tylko dlatego, że chodzi o spełnianie coraz surowszych norm, a nie o to, że wiek linii jest duży!).

Źródło: Elektronika Praktyczna 9/2019

Przypadki koronawirusa w Polsce

Stan na 20 kwietnia, godz. 10:30



twn24.pl



Szef WHO: pandemia koronawirusa jeszcze długo się nie skończy

Szef Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) Tedros Adhanom Ghebreyesus powiedział, że pandemia koronawirusa jeszcze długo się nie skończy, ale w ciągu kilku miesięcy, podejmując właściwe decyzje w sprawie zdrowia publicznego, można - *uzyskać nad nią kontrolę. My również chcemy, by społeczeństwa i gospodarki zostały otwarte, ale właśnie teraz oddziały intensywnej terapii są w wielu krajach przepełnione i ludzie umierają, a można tego całkowicie uniknąć* - oznajmił Tedros, kładąc nacisk na konieczność utrzymania w mocy wytycznych sanitarnych.



Radioaktywna woda z Fukushima trafi do oceanu

Rząd Japonii zatwierdził decyzję o uwolnieniu do oceanu ponad miliona ton przefiltrowanej, ale wciąż radioaktywnej wody ze zniszczonej elektrowni jądrowej w Fukushima. Plan zyskał aprobatę Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA). Dyrektor generalny MAEA Rafael Grossi ocenił, że plan jest poprawny z naukowego punktu widzenia i wpisuje się w standardy przemysłu atomowego na świecie. Woda z Fukushima została przefiltrowana przy użyciu zaawansowanych technologii, co pozwoliło usunąć z niej większość radioaktywnych izotopów. Jednego z nich, trytu, nie da się jednak pozbyć, dlatego woda składowana jest obecnie w zbiornikach. Zgodnie z prognozami przepelnia się one latem 2022 roku. Według japońskich mediów przed wypuszczeniem do oceanu woda z Fukushima zostanie dodatkowo rozcieńczona, by stężenie trytu było 40 razy niższe niż przewidziane w krajowych standardach i mniej więcej siedem razy niższe niż norma Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) dla wody pitnej.



Wydobycie złota w peruwiańskiej części Amazonii

Astronomom z Międzynarodowej Stacji Kosmicznej ISS udało się wykonać zdjęcie, przedstawiające skalę wydobycia złota w peruwiańskiej części Amazonii przez niezależnych górników, tzw. garimberos. Złote punkty na zdjęciu to doły wypełnione wodą, otoczone obszarami błotnistego urobku w większości nielegalne. Jest to jeden z największych na świecie ośrodków wydobycia złota. Zdjęcia udało się wykonać dzięki wyjątkowo sprzyjającym warunkom atmosferycznym - zwykle obszary te są niewidoczne z kosmosu ze względu na wysoką wilgotność i grube obszary mgły panujące w Amazonii. Najdłuższa z odkrywek ma około 15 km. Tego typu górnictwo jest najpoważniejszą przyczyną wylesiania Amazonii. Zanieczyszczone staje się środowisko z powodu rtęci, której używa się do pozyskania kruszcu. Badania ukazały, że w 2018 r. wydobycie złota zniszczyło ponad 9 tys. hektarów peruwiańskiej Amazonii. Źródło: NASA

sss...NETU

- Wystarczy wprowadzić regulę seksu zimowego: kto ma katar - ten na dole. **(chorąży)**
- A co nam zostało, tylko sex !!!! **(Bond)**
- Czy jest w tym kraju osoba, instytucja, urząd, którym można wierzyć, ufać, zwrócić się o pomoc? Okręt tonie, a oni, nic nie rozumiejąc walczą. O co? **(zatroskany)**
- Wy w Polsce macie afrykańskie standardy. U nas osoba, która zawiodłaby społeczne zaufanie byłaby skończona do końca życia. Czy jesteście cywilizowanym krajem, czy Polska to Burkina Faso? **(Z USA)**
- Z pierwszej partii 300 tys szczepionek zaszczepiono 50 tys. Właśnie przyszła druga partia. W magazynach jest 620 tys dawek. Awantura jest nie o to, że nie zaczęto 250 tys ludzi na czas, ale o 18 (sic!) osób które zaszczepiono poza procedurą. Coś w tym jest trefnego, wnioski wyciągamy sami. **(LS0134)**
- Kościół chce być dominatorem naszego życia. Im więcej je utrudnia tym bardziej ludzie odwracają się od niego. Nie potrzeba papierów, głupich nauk. Powinna być deklaracja, mam wszystkie sakramenty, jestem wierzący i gotowy do ślubu, to wszystko kwestia sumienia. **(Bogdan)**
- Jak powiedziała kiedyś pani Thatcher państwo nie ma swoich pieniędzy. To pieniądze podatników - tak tylko przypominam... **(Layla)**
- Państwo nie odpowiada za utrzymanie dzieci, tylko rodzice. Skoro można było się gzić i płodzić bez pokrycia, to teraz niech cierpią za swoje. **(Xyh)**
- Xyh - pokrycie musiało być skoro są dzieci. **(Matthew)**
- Trzeba będzie powiedzieć, że Centralny Port Komunikacyjny, przekop mierzei, Stocznia Szczecińska, gazociąg Baltic Pipe, fabryka samochodów elektrycznych - to wszystko były mrzonki. A społeczeństwo za te mrzonki zapłaci. I to słono. **(A ja myślę)**
- Jak ta akcja Sandersa kontrastuje z wypowiedzią rzecznika PIS p. Fogla, który mówi o 60 mln zł danych na T. Rydyka i że nie widzi w tym nic złego. Rozdają nasze podatki tak jak śmieć, posortowane dla swoich. **(niestety)**
- Jak tu się dziwić tzw. szarej strefie? Płacisz na OFE, to są twoje pieniądze, a kolejne rządy ci je zabierają. Z IKE będzie tak samo. Nie mam wątpliwości. **(McK)**
- By rozwiązać w Polsce problem mieszkaniowy wystarczy zapakować nasz kochany rząd do rakiety i wysłać na księżyc. Nie będą musieli się o nas martwić, a my już sobie doskonale poradzimy. **(KotJarka)**
- Społeczeństwo schodzi na psy skoro największymi autorytetami stają się ci, którzy są najbardziej wulgarni, najbardziej chamscy, oraz ci co dużo mówią jednocześnie nie mając nic do powiedzenia. **(3min)**
- Ja już doznałem amnezji. Większości odpowiedzi nie pamiętam i jest to wyczerpujące z mojej strony i zgodne z prawdą. **(SpisPowszechny)**
- W BBC patrzę pół dnia o 80 000 rosyjskich żołdatów na granicy w Donbasie... przetrzyli na Białorus sprzętu... zdjęcia satelitarne pokazują... a w TVP o Tusku i Nowaku... w TVN o Piotrowskim i Objaktu... za co Bóg tak nienawidzi Polskę? **(Polak z UK)**

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików



NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki

(bez nakrętek)



NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe



NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczanego folią
- papieru zatuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia



NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym



NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielanie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane leki, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucać do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucać do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wyrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzuć je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

BUDŻET GMINY RÓŻAN NA ROK 2021

DOCHODY: 33 523 495 zł

WYDATKI: 33 257 495 zł

Na podstawie uchwały nr XXV 159.2020 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 30 grudnia 2020 r.

Wpływy z budżetu państwa:

- 6 606 655 zł na realizację zadań z zakresu administracji rządowej
- 3 558 456 zł część podatku dochodowego od osób fizycznych
- 100 000 zł część podatku dochodowego od osób prawnych
- 10 500 000 zł za składowisko odpadów promieniotwórczych
- 5 890 859 zł na oświatę
- 501 400 zł - na pomoc społeczną

- 62 000 zł - szacunki nieruchomości, wyrysy, wypisy, podziały nieruchomości, wskazanie granic
- 6 000 zł - utrzymanie miejsc pamięci narodowej
- 266 000 zł - spłata rat pożyczek
- 144 500 - na Radę Miejską
- 15 000 zł - spłata odsetek od zaciągniętych pożyczek
- 180 000 zł - rezerwa ogólna budżetu samorządu

DOCHODY:

- 6 000 zł - z dzierżaw za obwody łowieckie
- 130 000 zł - z dzierżaw i najmu
- 5 000 zł - wpływy z pozostałych odsetek
- 20 000 zł - z tytułu wieczystego użytkowania gruntów
- 27 000 zł - ze sprzedaży składników majątkowych
- 3 350 000 zł - podatek od nieruchomości
- 140 600 zł - podatek rolny
- 48 000 zł - podatek leśny
- 126 000 zł - podatek od środków transportowych
- 5 000 zł - podatek od spadków i darowizn
- 10 000 zł - podatek od działalności gospodarczej
- 60 000 zł - opłata targowa
- 20 000 zł - opłata skarbowa
- 132 400 zł - opłaty za sprzedaż napojów alkoholowych
- 260 500 zł - podatek od czynności cywilnoprawnych
- 12 000 zł - odsetki od nieterminowych wpłat
- 15 000 zł - wpływy z innych opłat lokalnych
- 25 000 zł - odsetki od środków na rachunkach bankowych
- 23 000 zł - z usług opiekuńczych
- 14 000 - wpłaty za pobyt w dziennym domu Senior+
- 7 000 zł - zwroty z funduszu alimentacyjnego
- 236 625 zł - opłaty za wyżywienie i utrzymanie przedszkola
- 190 000 zł - wpływy za wyżywienie w świetlicy szkolnej
- 3 000 zł - opłaty na rzecz ochrony środowiska
- 1 500 000 zł - za gospodarowanie odpadami komunalnymi

WYDATKI

- 3 000 zł - wpłata na rzecz Izby Rolniczych (2% od uzyskanych wpływów z podatku rolnego)
- 20 000 zł - budowa 6 przyłączy kanalizacji we wsi Dyszobaba
- 195 376 zł - utrzymanie dróg gminnych, chodników i ulic
- 30 000 zł - odnowienie znaków drogowych poziomych
- 45 000 zł - remont schodów przy ul. Łazurowej
- 7 000 zł - zakup i montaż znaków drogowych
- 15 000 zł - oczyszczanie rowów przydrożnych
- 50 000 zł - na projekt przebudowy drogi Dźbądz - Mroczi-Rębiszewo
- 50 000 zł - na projekt przebudowy drogi od ulicy Przemysłowej do wsi Mroczi-Rębiszewo wraz ze ścieżką rowerową
- 400 000 zł - przebudowa drogi gminnej w Szygach
- 50 000 zł - na projekt przebudowy drogi we wsi Dąbrowka
- 643 822 zł - przebudowa drogi we wsi Dyszobaba
- 400 000 zł - przebudowa drogi we wsi Załęże Wielkie
- 50 000 zł - na projekt przebudowy ul. Polnej
- 130 000 zł - za dostęp do internetu
- 40 000 zł - odszkodowania za grunty przechodzące na własność gminy z mocy prawa
- 550 000 zł - budowa instalacji centralnego ogrzewania w budynkach wielorodzinnych przy ul. Warszawskiej 3 i 5
- 10 000 zł - na plany zagospodarowania przestrzennego

Na Urząd Gminy:

- 2 302 384 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 8 000 zł - wynagrodzenie konserwatorów CO
- 40 000 zł - na wypłaty PFRON
- 5 000 zł - prowizje dla sołtysów
- 50 000 zł - zakup oleju opałowego do hali sportowej
- 40 000 zł - zakup oleju opałowego do urzędu gminy
- 31 045 zł - zakup materiałów biurowych
- 3 000 zł - zakup wyposażenia na halę sportową
- 53 000 zł - eksploatację kopiarek i wyposażenie
- 35 000 zł - środki czystości i artykuły gospodarcze
- 5 000 zł - na prasę i literaturę fachową
- 47 000 zł - opłaty pocztowe
- 22 000 zł - usługi telefonii komórkowej, stacjonarnej
- 39 000 zł - serwis oprogramowania komputerowego
- 6 000 zł - prenumerata czasopism
- 35 000 zł - usługi kominarskie, przeglądy okresowe
- 7 500 zł - dostęp do BIP
- 1 600 zł - monitoring hali sportowej
- 33 000 zł - opłaty bankowe
- 21 454 zł - szkolenie pracowników
- 5 000 zł - ekwiwalenty dla pracowników
- 39 900 zł - wynagrodzenie radcy prawnego
- 82 000 zł - za zajęcie pasa drogowego
- 45 000 zł - energia, woda, gaz
- 12 000 zł - opłata za administrowanie danych osobowych
- 15 000 zł - bieżące naprawy
- 10 455 zł - przegląd i konserwacja dźwigu osobowego
- 8 000 zł - przegląd konserwacyjny klimatyzacji
- 20 000 zł - ryczałty i zwrot kosztów podróży służbowych
- 481 zł - na podatek leśny
- 123 720 zł - na opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
- 20 000 zł - podatek VAT
- 12 000 zł - obsługa w zakresie VAT
- 7 000 zł - wdrożenie systemu transmisji obrad rady
- 10 000 zł - na nowy serwis internetowy gminy
- 5 000 zł - przegląd UPS-u w budynku Urzędu Gminy
- 22 000 zł - ubezpieczenie budynków i sprzętu komp.
- 15 000 zł - zakup maszyny szorująco-zbierającej do hali sportowej
- 45 733 zł - odpisy na fundusz świadczeń socjalnych
- 84 000 zł - na promocję gminy
- 40 000 zł - na diety sołtysów
- 7 800 zł - składki na związki, których gmina jest członkiem
- 95 532 zł - na zatrudnienie pracowników interwencyjnych
- 55 075 zł - na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej
- 900 zł - na prowadzenie i aktualizację stałego rejestru wyborców

OSP

- 80 000 zł - ekwiwalenty za udział w akcjach gaśniczych
- 33 200 zł - wynagrodzenia i pochodne kierowców OSP
- 20 000 zł - remonty i naprawy sprzętu
- 30 000 zł - zakup paliwa, olejów i smarów
- 24 000 zł - przeglądy techniczne pojazdów i atesty
- 4 000 zł - badania okresowe strażaków
- 2 000 zł - nagrody Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej
- 9 000 zł - ubezpieczenia pojazdów i strażaków
- 12 000 zł - energia elektryczna i woda
- 15 000 zł - ogrzewanie OSP Różan
- 29 000 zł - zakup sprzętu ppoż.
- 24 000 zł - zakup umundurowania
- 15 000 zł - zakup wyposażenia dla remiz
- 20 000 zł - dotacja na Fundusz Wsparcia PŚP
- 50 000 zł - zakup wyposażenia dla formacji obr. cywilnej
- 200 000 zł - zakup samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP Szygi

Szkoła Podstawowa

- 4 191 396 zł - wynagrodzenia i pochodne
 - 198 609 zł - dodatek wiejski i pomoc zdrowotna
 - 5 860 zł - stypendia dla uczniów
 - 110 000 zł - zakup oleju opałowego
 - 22 000 zł - środki czystości
 - 23 000 zł - materiały biurowe, odzież ochronna, mydło, ręczniki i herbata dla pracowników
 - 3 500 zł - badania lekarskie pracowników
 - 4 200 zł - prenumerata czasopism
 - 11 000 zł - nagrody dla uczniów
 - 20 000 zł - artykuły gospodarcze
 - 25 000 zł - zakup pomocy naukowych i dydaktycznych
 - 14 000 zł - zakup wyposażenia
 - 16 800 zł - opłaty bankowe, pocztowe
 - 5 000 zł - za dostęp do Internetu i usługi telekomunikacyjne
 - 13 000 zł - imprezy, wyjazdy i koncerty edukacyjne
 - 3 000 zł - usługi kominarskie, przegląd gaśnic
 - 20 000 zł - wywóz nieczystości
 - 30 000 zł - energia, woda i gaz
 - 30 000 zł - remonty i naprawy
 - 2 000 zł - zwrot kosztów podróży służbowych
 - 6 000 zł - ubezpieczenia budynku oraz sprzętu
 - 124 494 zł - odpisy na fundusz świadczeń socjalnych
 - 4 000 zł - szkolenia pracowników
- Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych
- 10 000 zł - zakup oleju opałowego, materiałów i wyposażenia
 - 2 000 zł - energia, woda
 - 7 000 zł - usługi kominarskie, wywóz nieczystości i przeglądy techniczne

Dowóz uczniów do szkół

- 240 632 zł - wynagrodzenia i pochodne kierowcy i opiekunów
- 2 500 zł - zakup odzieży ochronnej
- 10 500 zł - olej napędowy, części zamienne, materiały eksploatacyjne
- 120 zł - badania lekarskie pracowników
- 7 000 zł - drobne naprawy pojazdów
- 255 000 zł - zakup biletów miesięcznych oraz przeglądy
- 8 500 zł - ubezpieczenie autobusów
- 7 751 zł - odpisy na fundusz świadczeń socjalnych
- 30 867 zł - dokształcanie nauczycieli
- 190 000 zł - na zakup artykułów żywnościowych
- 63 311 zł - świadczenia socjalne nauczycieli emerytów rencistów
- 296 554 zł - realizacja zadań wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży

Przedszkole

- 1 711 559 zł - wynagrodzenia i pochodne
- 50 923 zł - dodatki socjalne
- 80 000 zł - zakup oleju opałowego
- 9 000 zł - narzędzia gospodarce oraz gaz w butlach
- 3 900 zł - materiały biurowe, druki
- 1 000 zł - zakup biurka
- 2 500 zł - zakup aparatu telefonicznego i odkurzacza
- 700 zł - zakup wózka do przewozu żywności
- 11 500 zł - odzież ochronna, mydło, ręczniki, herbata dla pracowników oraz środki czystości
- 1 500 zł - badania lekarskie pracowników
- 197 145 zł - zakup środków żywności
- 15 000 zł - na pomoce naukowe, dydaktyczne i książki
- 45 000 zł - energia, woda
- 14 000 zł - konserwacje, przeglądy i usługi kominarskie
- 2 000 zł - zwrot kosztów podróży służbowych
- 2 900 zł - ubezpieczenia budynku i sprzętu
- 3 500 zł - prenumerata czasopism
- 30 000 zł - opłaty za dzieci z gminy Różan uczęszczające do przedszkola na terenie innych gmin
- 5 000 zł - teatryki i koncerty dla dzieci
- 4 500 zł - usługi pocztowe, bankowe i RTV
- 900 zł - opłata za ochronę budynku
- 3 000 zł - pozostałe opłaty, abonament Stoperek
- 7 500 zł - obsługa w zakresie RODO
- 4 000 zł - wywóz nieczystości
- 5 000 zł - usługi komunalne
- 4 000 zł - usługi informatyczne
- 1 800 zł - dostęp do Internetu i usługi telekomunikacyjne
- 30 000 zł - zakup usług remontowych
- 2 000 zł - szkolenia
- 50 059 zł - zakładowy fundusz świadczeń socjalnych
- 297 120 zł - dotacja dla niepublicznego przedszkola

Przeciwdziałanie alkoholizmowi

- 10 000 zł - utrzymanie świetlicy opiekuńczo-wychowawczej
- 15 000 zł - programy profilaktyczne
- 7 200 zł - wynagrodzenie członków komisji
- 5 000 zł - imprezy bezalkoholowe
- 36 000 zł - zajęcia sportowe promujące zdrowy styl życia i rozwijające zainteresowania młodych ludzi
- 5 000 zł - kursy i szkolenia, warsztaty
- 2 000 zł - wynagrodzenie biegłego
- 20 000 zł - wyjazd na kolonie osób korzystających ze świetlicy
- 4 800 zł - koszty przejazdu osób korzystających z terapii
- 2 000 zł - zakup materiałów informacyjnych, prenumerata
- 5 000 zł - zajęcia rozwijające zainteresowania
- 11 000 zł - finansowanie punktu konsultacyjnego
- 1 000 zł - przeciwdziałanie przemocy
- 3 000 zł - dotacja dla Powiatu na prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób z uzależnieniami

Przeciwdziałanie narkomanii

- 500 zł - zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych
- 1 100 zł - szkolenia i kursy
- 1 700 zł - programy profilaktyczne
- 2 100 zł - zajęcia rozwijające zainteresowania

Pozostała działalność

- 35 000 zł - badania profilaktyczne i szczepienia ochronne
- 80 000 zł - wyjazd integracyjny dla seniorów

Budynek Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej

- 49 000 zł - zakup oleju opałowego
- 790 zł - drobne remonty, naprawy i ubezpieczenia

Pomoc społeczna

- (ze środków własnych 1 610 625 zł i z dotacji 743 080 zł)
- 230 000 zł - za umieszczenie osób w domu pomocy społecznej
- 1 000 zł - przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
- 637 689 zł - usługi opiekuńcze
- 146 000 zł - zasiłki celowe i okresowe
- 200 000 zł - zasiłki stałe
- 692 016 zł - na Terenowy Ośrodek Pomocy Społecznej
- 19 000 zł - ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej
- 199 000 zł - dodatkowe dożywianie uczniów
- 29 000 zł - dodatki mieszkaniowe
- 200 000 zł - utrzymanie dziennego domu Senior+

Rodzina

- (ze środków własnych 67 723 zł i z dotacji 6 309 000 zł)
- 4 666 000 zł - świadczenia wychowawcze i koszty ich obsługi
- 1 478 000 zł - świadczenia rodzinne, fundusze alimentacyjne, składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz koszty z tym związane
- 161 000 zł - realizacja świadczenia Dobry start
- 67 723 zł - wspieranie rodziny
- 4 000 zł - składki na ubezpieczenie zdrowotne

Edukacyjna opieka wychowawcza

- 503 398 zł - świetlica szkolna
- 202 000 zł - wypoczynek letni dzieci i młodzieży
- 50 000 zł - stypendia dla uczniów

Gospodarka komunalna i ochrona środowiska

- 300 000 zł - budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i sanitarnej w drogach odchodzących od ul. Polnej
- 400 000 zł - budowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i sanitarnej w ul. Królowej Jadwigi
- 855 146 zł - przebudowa głównego kolektora ściekowego
- 80 000 zł - projekt przebudowy sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej w ul. Gdańskiej
- 200 000 zł - dotacja na wymianę źródła ciepła i fotowoltaikę
- 5 000 zł - opłata za system monitorowania powietrza i serwis
- 1 500 000 zł - gospodarowanie odpadami komunalnymi
- 300 000 zł - oczyszczanie miasta
- 172 000 zł - utrzymanie zieleni
- 300 000 zł - oświetlenie ulic
- 70 000 zł - konserwacja oświetlenia ulicznego
- 30 000 zł - wymiana lamp oświetleniowych we wsi Podborze
- 40 000 zł - montaż lamp oświetlenia drogowego we wsi Załęże Wielkie
- 42 000 zł - projekt na budowę linii oświetlenia drogowego w ulicy Przemysłowej i Handlowej
- 5 000 zł - projekt rozbudowy oświetlenia drogowego we wsi Chrzczonki
- 5 000 zł - odbiór i utylizacja azbestu
- 31 000 zł - prowizje od opłaty targowej
- 600 zł - nadzór nad obsługą składowiska odpadów
- 11 000 zł - ubezpieczenia
- 11 000 zł - środki czystości i art. gospodarcze na targowisko i składowisko odpadów
- 7 000 zł - wykonanie badań ze składowiska odpadów
- 1 000 zł - tablice informacyjne z zakresu ochrony środowiska
- 54 003 zł - utrzymanie targowiska i składowiska odpadów
- 18 000 zł - opłaty za odprowadzanie wód opadowych
- 50 000 zł - wyłapywanie i opieka nad zwierzętami bezdomnymi
- 25 000 zł - zakup ozdób świątecznych
- 10 000 zł - energia i woda (fontanna, park)
- 500 000 zł - dopłata do cen dostarczanej wody i odprowadzania ścieków

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

- 760 000 zł - Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
- 300 000 zł - Gminna Biblioteka Publiczna
- 20 000 zł - działalność związana z kulturą i dziedzictwem narodowym
- 16 000 zł - energia elektryczna i wywóz nieczystości w świetlicach wiejskich: Dzbądz, Załęże Gartki i Załęże Wielkie
- 6 376 zł - przeglądy okresowe budynków i placów świetlic wiejskich

Kultura fizyczna

- 23 324 zł - organizacja imprez sportowych
- 52 800 zł - prowadzenie zajęć sportowych (zajęcia karate, piłki siatkowej, piłki ręcznej, piłki nożnej)
- 43 000 zł - utrzymanie stadionu
- 30 600 zł - stypendia sportowe
- 19 515 zł - wykonanie ogrodzenia placu gminnego we wsi Kaszewiec
- 3 000 zł - przegląd placów zabaw
- 30 000 zł - wspieranie szkolenia sportowego i uczestnictwa w regionalnych ogólnopolskich i międzynarodowych imprezach sportowych
- 1 000 000 zł - zagospodarowanie terenu Fort nr 4

W ramach funduszu sołectkiego

- 23 400 zł - zakup kosiarki dla sołectwa Załęże Wielkie oraz wykonanie podwieszanego sufitu w budynku świetlicy
- 16 624 zł - zakup kosiarki dla sołectwa Załęże - Sędziąta oraz montaż siłowni zewnętrznej
- 29 851 zł - zakup i montaż garażu oraz dokończenie ogrodzenia w miejscowości Dyszobaba
- 31 369 zł - budowa wiaty z tyłu budynku świetlicy wiejskiej w Dzbądzu oraz zakup i ułożenie kostki brukowej oraz bieżące utrzymanie budynku, boiska i zieleni
- 18 200 zł - zakup podgrzewacza wody, stojących lamp ogrodowych, wykonanie fundamentu i wyłożenie go kostką oraz zagospodarowanie terenu wokół siłowni zewnętrznej w miejscowości Załęże - Gartki
- 17 780 zł - remont dachu na budynku gospodarczym oraz remonty i bieżące utrzymanie budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Załęże - Eliasze
- 16 624 zł - remont drogi gminnej (nr 181) w miejscowości Zawady - Ponikiew
- 22 190 zł - opracowanie dokumentacji technicznej na przebudowę drogi gminnej (nr 191) w miejscowości Chelsty
- 32 959 zł - część za opracowanie projektu na przebudowę drogi gminnej Załuzie - Chrzanowo (całość projektu 50 000 zł)
- 21 539 zł - wyposażenie kuchni oraz remont sal w budynku OSP Szygi
- 20 000 zł - wymiana lamp oświetlenia ulicznego na ledowe we wsi Chrzczonki
- 17 202 zł - zagospodarowanie placu zabaw w miejscowości Dąbrówka (ułożenie kostki w wiacie, zniwelowanie terenu, zakup urządzeń dla dzieci i częściowe ogrodzenie terenu)
- 21 467 zł - wykonanie altany wraz z podbudową i wyposażeniem, zagospodarowanie placu zabaw w miejscowości Podborze
- 18 792 zł - wykonanie altany w miejscowości Miłony

Wydatki w ramach funduszu sołectkiego realizowane będą na gruntach i obiektach, których gmina Różan jest właścicielem lub dysponuje tytułem prawnym do nieruchomości.

Zdań całkiem nie kilka o tegorocznym budżecie gminy Różan

Tuż przed końcem 2020 roku, roku, o którym ze względu na pandemię COVID-19 większość z nas chciałaby zapewne zapomnieć, Rada Miejska w Różaniu uchwaliła budżet gminy na 2021 r. Budżet skrojony na miarę możliwości, zapewniający utrzymanie dotychczasowej dynamiki inwestycji i o ponad 2 mln wyższy od zeszłorocznego, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków.

Jako ciekawostkę mogę przywołać fakt, że gdy obejmowałem w 2010 roku urząd burmistrza, projekt uchwały budżetowej na rok 2011 zamykał się kwotą niespełna 20 mln dochodów i tyleż samo wydatków. Wyłączając pieniądze na zadania zlecone przez administrację rządową (500+ i inne), w ciągu 10 lat budżet gminy wzrósł o około 40%, podczas, gdy obciążenia dla mieszkańców (podatki, opłaty za wodę i ścieki) – w granicach 15%. Rozwijamy się więc nie dzięki coraz wyższym kwotom danin publicznych, ale dzięki ich generalnemu wzrostowi oraz wywalczonej w 2014 roku dodatkowej opłaty (1.95 mln) z tytułu lokalizacji Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w Różaniu.

Kwota wydatków zaplanowanych w 2021 roku na inwestycje wynosi na starcie 5,44 mln. W ciągu roku wzrośnie najprawdopodobniej do około 7 mln, po rozdysponowaniu nadwyżki budżetowej i wolnych środków z lat ubiegłych. Oszczędzanie popłaca.

W dziale Transport i łączność planujemy następujące inwestycje drogowe za łączną kwotę 1.716.012 zł:

- przebudowa drogi Dzbądz – Mroczi Rębiszewo (projekt),
- przebudowa drogi od ul. Przemysłowej do wsi Mroczi Rębiszewo wraz ze ścieżką rowerową (projekt),
- przebudowa drogi we wsi Dąbrówka (projekt),
- przebudowa drogi we wsi Chelsty (projekt),
- przebudowa drogi Załużie – Chranowo (projekt),
- przebudowa ul. Polnej w Różaniu (w części z nową zabudową) (projekt),
- przebudowa drogi we wsi Szygi,
- przebudowa drogi we wsi Dyszobaba (etap II i III),
- przebudowa drogi we wsi Załęże Wielkie.

W dziale Gospodarka mieszkaniowa przewidziana jest budowa centralnej kotłowni w budynkach wielorodzinnych, przy ul. Warszawskiej 3 i 5 za kwotę 550.000 zł.

W dziale Gospodarka komunalna i ochrona środowiska przewidziane jest uzbrajanie terenów na potrzeby rozwoju budownictwa mieszkaniowego i przebudowa głównego kolektora ściekowego w Różaniu, o którym być może nie wszyscy wiedzą, że istnieje. Poza tym zabieramy się za przebudowę i remont ulicy Głazńskiej obejmującej wymianę wodo-

ciągu, kanalizacji i kanalizacji deszczowej. Ponadto planujemy budowę oświetlenia, przy ul. Przemysłowej w stronę targowiska, aż do ul. Królowej Bony, ponieważ jest to w tej chwili popularny trakt spacerowy. Ogółem na inwestycje w tym dziale przeznaczamy blisko 2 mln zł.

Kontynuujemy program dotacyjny dla mieszkańców, którzy chcą wymienić źródło ciepła na ekologiczne i zamontować panele fotowoltaiczne (o ile mają źródło ciepła oparte o energię elektryczną, albo będą takie jednocześnie z panelami montować). Nabór wniosków został ogłoszony z początkiem lutego.

Wisienką na tegorocznym inwestycyjnym torcie będzie rozpoczęcie prac, przy zagospodarowaniu rekreacyjno – kulturalnym terenu fortu nr 4 w Różaniu. To fort ziemny położony nad Narwią ze starą brukowaną drogą prowadzącą do przedwojennego mostu. Inwestycja obejmuje rewitalizację tzw. wyjomki, taras widokowy nad Narwią, plac zabaw, zewnętrzną siłownię i miejsce do biesiadowania, parkingi i ścieżkę edukacyjną. Jeśli uda nam się pozyskać na ten cel finansowanie zewnętrzne, to całość prac wykonamy do końca 2021 r. Środki własne przeznaczone na ten cel w 2021 r. to 1 mln zł.

Naturalnie, jeśli wirus nie stanie na przeszkodzie, gmina Różan zorganizuje letni wypoczynek dzieci i młodzieży nad morzem oraz jesienny wyjazd seniorów. Utrzymane zostaną dotychczasowe programy dotacyjne i stypendialne. Zwiększamy wydatki na edukację i wychowanie o ponad 800 tys. Dalej dopłacamy do wody i ścieków blisko milion rocznie, żeby ich cena nie wzrosła lub wzrosła minimalnie.

Tegoroczny budżet obejmuje jeszcze wiele innych wydatków, które nie znajdują się w załączniku inwestycyjnym. Na bieżącą naprawę i utrzymanie dróg gminnych, chodników i ulic przewidziano prawie 200 tys. zł, remont betonowych schodów na osiedlu za cmentarzem 45 tys. Planujemy nowe oznakowanie ulic zgodne ze strategią promocji gminy i odnowienie zniszczonych witańcy, przy drogach krajowych. Nie wzrastają wydatki na administrację. Budżet urzędu gminy na wynagrodzenia jest niższy, jak w roku ubiegłym.

Przy okazji zmian w budżecie dokonywanych w ciągu roku będą planowane kolejne przedsięwzięcia poprawiające jakość życia mieszkańców. Na terenie gminy Różan w ciągu najbliższych lat, spodziewane są również poważne inwestycje podmiotów prywatnych. Jeśli wszystko dobrze pójdzie, problem bezrobocia będzie czysto fikcyjnym. Tego sobie i mieszkańcom w Nowym Roku życzę.

Piotr Świdarski
Burmistrz Gminy Różan

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Wileńska 8

GI GRILL-IMPEX
Piotr Oleksiak
Sponsor Dni Różana
Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impex.com.pl

AVANGARDA
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Bank Spółdzielczy w Różaniu
Jedyny taki, Twój bank
Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, Internet banking, sms banking, dotadowana telefonacja, przesyłki krajowe i zagraniczne.
tel. 29 766 9220 ul. Wileńska 2

Ubezpieczenia
Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30
Sponsor Dni Różana

ALLMAX
Józef Wilczewski
ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062
Sponsor Dni Różana

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki
Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187
Sponsor Dni Różana

CALVADOS
Świat Alkoholi
Sklep Monopolowo-Spożywczy-Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obrońców Różana 5
Sponsor Dni Różana



Finał z głową!

Finał z głową!

Pod takim hasłem 31 stycznia odbył się 29 Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, który z powodu epidemii był nieco inny niż poprzednie. WOŚP zagrał nie tylko w Polsce ale w wielu miejscach na świecie. Środki finansowe tym razem zbierane były na zakup sprzętu dla laryngologii i diagnostyki głowy. Był to już drugi Finał WOŚP dedykowany tej specjalności. Po raz szesnasty aktywnie włączył się do akcji Różan. Sztab funkcjonujący pod numerem 281, miał swoją siedzibę w GOUK. Podobnie jak w latach minionych, kierownictwo nad nim objęła Jolanta Kruszewska. Szefową wsparło 60 wolontariuszy, którzy pomimo siarczystego mrozu, już od godzin porannych wraz z osobami wspomagającymi kwestowali na ulicach Różana, a także w Rzewniu, Czerwoncu i Młynarzach.

Pomaganie przez bieganie

W tym roku po raz pierwszy w Różanie Finałowi WOŚP towarzyszyła sportowa impreza bieg - Policz się z Cukrzycą, który z powodu epidemii odbył się w formie wirtualnej. Tym razem kilka tysięcy osób nie wystartowało z jednego miejsca, tylko każdy uczestnik wskazywał, skąd i kiedy wyruszy.

Najważniejsze było, by 5-kilometrowy dystans pokonać między 25 a 31 stycznia. Idea tego wydarzenia jest łączenie aktywności fizycznej z pomaganiem, bo wpływy z pakietów startowych przeznaczone są na zakup pomp insulinowych, z których bezpłatnie korzystają chorujące na cukrzycę kobiety ciężarne i planujące ciążę. Policz się z cukrzycą to z założenia bieg, jednak tak naprawdę liczy się każda aktywność fizyczna. Dystans pięciu kilometrów pokonać można było na różne sposoby, np. idąc czy jadąc na rowerze - forma była dowolna. W Różanie chętnych nie brakowało i tuż przed godziną 10⁰⁰ na starcie zameldowało się kilkanaście osób. Trasa biegu rozpoczęła się i zakończyła pod GOUK. Punktualnie o godzinie 18⁰⁰ rozpoczął się koncert, tym razem w innej formie i bez udziału publiczności, a transmitowany online na portalu społecznościowym Miasto Różan. Na scenie GOUK gościnnie wystąpiły solistki pochodzące z gminy Rzewnie przygotowane przez Annę Skrzecz, która aktywnie wspiera od kilku lat różański sztab. W Różanie zagrała także rockowa grupa Cant Explain.



Final to nie tylko koncert

Tradycyjnie WOŚP można było wesprzeć nie tylko wrzucając do puszek, ale i licytując. Od 26 stycznia na profilu Facebook WOŚP Różan trwały licytacje gadżetów przekazanych przez Fundację Wielkiej Orkiestry oraz mieszkańców i lokalnych przedsiębiorców. Spośród kilkudziesięciu przedmiotów najwyższą wartość 250 zł osiągnęła książka - Różan i ziemia różańska na przestrzeni wieków. Dobrowolne wpłaty na rzecz 29 Finału można było dokonywać do wirtualnej eSkarbonki, która uzbierała 2 055 zł.

Dzień pełen wrażeń zakończył się Świątelkiem do nieba. W tym roku Orkiestra w Różanie zagrała za 30 422,22 zł (w tym 3 860 zł licytacji i 2 055 zł eSkarbonka), co stanowi rekord dotychczas zebranych kwot. Mieszkańcy gminy Różan pokazali, że mają ogromne serce i lubią pomagać. W sumie od 2003 roku różański sztab wsparł finansowo WOŚP na kwotę 206 806,11 zł. Gramy do końca świata i jeden dzień dłużej!!!

M.Cachel

Pragnę serdecznie podziękować wszystkim dzięki którym WOŚP w Różanie zagrała. Najgoręcej dziękuję wolontariuszom, było WAS 60 osób i drugie tyle pomocników. Zbiórka odbywała się w czterech gminach i w każdej był koordynator.

Dziękuję wolontariuszom z Różana, którymi kierowała Małgorzata Sawicka; wolontariuszom z Młynarzy z ich koordynatorką Renatą Małkowską; wolontariuszom z Rzewnia i ich koordynatorce Annie Skrzecz oraz wolontariuszom z Czerwonki, którą opieką otoczyła Małgorzata Marcińczyk.

Aby mogła odbyć się zbiórka pieniędzy, najpierw musi powstać sztab, w skład którego wchodził: Sebastian Olszewik - dyrektor

GOUK odpowiedzialny przede wszystkim za koncert, Marzena Cachel, która prowadziła internetową licytację oraz Iwona Murzyn odpowiedzialna za dokumentację.

Wolontariusze zbierają pieniądze, które później grupa ludzi przelicza, sortuje i zapisuje. Wsparli nas w liczeniu: Wioletta Luczyńska, Sylwia Paczkowska - Samoraj, Katarzyna Ogonowska, Barbara Mikołajczewska, Jan Chodyna, Monika Mosakowska, Małgorzata Załęska, Artur Grześkiewicz, Katarzyna Załęska, Beata Zygmunt, Wiesława Kryza, Katarzyna Powirska, Małgorzata Mosakowska, Wioletta Zebrowska, Agnieszka Kluczek, którym bardzo dziękuję.

W tym roku odbyła się relacja online w Internecie przeprowadzona przez Dominika Podlasina. Dzięki tej relacji można było dowiedzieć się jak funkcjonuje orkiestra. Kłaniam się nisko w podzięk.

Dziękuję uczestnikom I biegu Policz się z Cukrzycą, który zainicjował Janusz Świderski. Pokazaliście, że - różaniak potrafi...

W tym roku również, otrzymaliśmy owoce i słodycze od Zbigniewa Janyszko, aby wolontariusze mogli się posilić. Z piękną inicjatywą wyszła do nas Katarzyna Czuboni z firmy GETMOR fundując każdemu wolontariuszowi getburgera, (były pyszne) dziękujemy.

Podczas finału odbył się koncert online. Podziękowania dla występujących artystów, tych młodszych i tych starszych.

Wsparcie otrzymaliśmy również od strażaków, którzy odpalili światełko do nieba i dbali o nasze bezpieczeństwo. Nad całością czuwała różańska policja, dzięki WAM czujemy się bezpieczni. To dobrze, że jesteście, bardzo dziękuję.

Dziękuję darczyńcom, którzy tak chętnie przekazali fanty, trochę w innej formie niż dotychczas,

na internetową licytację. Dziękuję pracownikom GOUK, którzy zawsze nas wspierają.

Dziękuję wszystkim za to, że jesteście, że chce się wam chcieć pomagać. To wasza postawa daje energię na prowadzenie Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Jeszcze raz z głębi serca dziękuję i przepraszam, jeśli ktoś pominęłam.

Do zobaczenia za rok
Szef Sztabu WOŚP 281 w Różanie
Jolanta Kruszewska





Fot. Info Przedszkole Samorządowe w Różanie

A u przedszkolaków?

Europejski Dzień Logopedy

6 marca we wszystkich krajach Unii Europejskiej obchodzony jest Europejski Dzień Logopedy. W Polsce święto jest obchodzone od 2007 r. Celem tego dnia jest rozpowszechnianie wiedzy logopedycznej, stworzenie warunków do szybkiej i rzetelnej konsultacji, informacji i diagnozy osobom, a zwłaszcza dzieciom z zaburzeniami mowy. W związku z tym tego dnia w przedszkolu wśród dzieci został zorganizowany dzień zabaw logopedycznych. Celem było usprawnienie aparatu artykulacyjnego dzieci poprzez liczne ćwiczenia oddechowe i fonacyjne służące wydłużeniu fazy wydechowej, kształcenie wśród dzieci umiejętności wypowiadania się, kształcenie prawidłowej fonacji samogłosek, rozwijanie sprawności ruchowej. Przedszkolaki bardzo chętnie uczestniczyły w przygotowanych zajęciach, a proponowane ćwiczenia warg, języka i żuchwy oraz podniebienia usprawniły narządy mowy. Wiele ciekawych i kolorowych po-

mocy dydaktycznych, jakie zostały przygotowane na zajęcia podniosły dodatkowo poziom atrakcyjności zajęć.

Konkurs plastyczny

W lutym przedszkole zorganizowało konkurs plastyczny pt. Zdrowy przedszkolak - to ja. Celem konkursu był rozwój umiejętności plastycznych oraz kreatywności dzieci, rozbudzanie wrażliwości estetycznej, kształtowanie właściwych nawyków dotyczących zdrowego stylu życia, podkreślanie wartości zdrowia, inspirowanie do twórczej aktywności. Do konkursu przystąpiły wszystkie grupy. Członkowie komisji konkursowej jednogłośnie stwierdzili, że wszystkie prace były na bardzo wysokim poziomie, zachwycały kolorystyką, różnorodnością technik i pomysłowością. Prace oceniane były w dwóch kategoriach wiekowych: 3, 4 - latki i 5, 6 - latki.

Zadbajmy razem o planetę!

Przedszkolaki wzięły udział w projekcie EkoEksperymentarium realizowanym pod patronatem ministra klimatu i środowiska, który miał na celu rozbudzanie i rozwijanie dobrych praktyk ekologicznych u dzieci. Pokazał jak świadomie robić zakupy, sprzątać czy oszczędzać wodę – w formie gry odzwierciedlającej codzienne czynności. Nagrodą w grze to świadomość ekologiczna, wprowadzania drobnych zmian, które zmieniają świat na lepszy. Dzieci otrzymały także dyplom Mistrzów Ekologii.



Dzień Bezpiecznego Internetu

Przyłączając się do DBI przedszkole wzięło udział w projekcie edukacyjnym NECIO.PL. W dniach 8-12.02. br. wszystkie grupy aktywnie włączyły się w organizację zabaw i zajęć, które poświęcone były kształtowaniu kompetencji cyfrowych dzieci, z uwzględnieniem zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. DBI ma na celu inicjowanie i propagowanie działań na rzecz bezpiecznego dostępu dzieci i młodzieży do zasobów sieciowych, zaznajomienie rodziców, nauczycieli i wychowawców z problematyką bezpieczeństwa online oraz promocję pozytywnego wykorzystywania internetu. Necio.pl to projekt edukacyjny skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym, poświęcony bezpiecznemu korzystaniu z internetu. Prowadzony jest przez Fundację Dzieci Niczyje we współpracy z Fundacją Orange w ramach programu Komisji Europejskiej Safer Internet.

Pomaganie jest dziecinnie proste

Przedszkole przyłączyło się do 29 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Ze względu na sytuację epidemiologiczną puszki WOŚP zostały umieszczone w wejściu do przedszkola. Dzielne wolontariuszki - dziewczynki z grupy Motyle - przekazały na każdą z grup serduszka – naklejki oraz podziękowały za okazaną pomoc.



EKO kalendarz grupy Motyle

Edukacja ekologiczna to zamierzona, systematyczna praca nad kształtowaniem świadomości ekologicznej przedszkolaków. Dlatego od najwcześniejszych lat warto rozpocząć kształtowanie właściwej postawy dzieci wobec środowiska. Dzieci, tworząc mapę myśli, wspólnie próbowały odpowiedzieć na



pytanie Co to jest ekologia?, zaprezentowały mini teatryki Ekokulturalne dzieci segregują śmieci oraz stworzyły Ekokalendarz, który zakłada celebrowanie wybranych świąt ekologicznych. Wszystkie te działania mają na celu kształtowanie odpowiedzialności za stan przyrody poprzez budzenie świadomości ekologicznej.



pozytywna chatka grupy Motyle

Realizując kolejny moduł Ogólnopolskiego Projektu Mały Miś w Świecie Literatury - w oparciu o elementy Pozytywnej Dyscypliny - w grupie Motyle wprowadzona została Pozytywna Chatka, w której znajduje się m.in. Kuferek emocji, Stoik dobrych chwil, Uczuciometr Inspektora Krokodyla. Celem projektu jest kształtowanie u dzieci umiejętności rozpoznawania, nazywania i różnicowania emocji oraz rozwijanie zdolności radzenia sobie z nimi. W toku prowadzonych zajęć i słuchanych opowiadań dotyczących m.in. złości,



smutku, radości, zazdrości dzieci uzupełniają Kuferek Emocji o nowe przybory pomagające zrelaksować się czy wyciszyć. Stoik Dobrych Chwil skrywa zilustrowane przez dzieci najmiłsze chwile spędzone w przedszkolu. Wszystko to odbywa się pod czujnym okiem Inspektora Krokodyla, który służy przedszkolakom swoim Uczuciometrem oraz przedstawia emocje w zabawny przystępny dla dzieci sposób.



www.siecnakulture.pl

Sieć na kulturę



GOUK w Różanie przystąpił do realizacji projektu pn. Sieć na kulturę w podregionie ostrołęckim o temacie Dostępność zasobów cyfrowych. Organizatorem projektu jest Fundacja Wspierania Zrównoważonego Rozwoju. Celem projektu jest podniesienie kompetencji i kwalifikacji cyfrowych pracowników gminnych samorządowych instytucji kultury poprzez organizację szkoleń oraz dostęp do materiałów edukacyjnych, rozwijanie kompetencji cyfrowych dzieci i młodzieży w wieku 10-18 lat poprzez prowadzenie atrakcyjnych i perspektywicznych zajęć.

Zajęcia odbywają się zdalnie od 1 marca do 26 kwietnia, dwa razy w tygodniu po 90 minut na platformie Microsoft Teams. Uczestnicy szkolenia zdobywają wiedzę o bezpłatnych platformach cyfrowych, dzięki czemu mogą podnieść swoje kompetencje z zakresu nowych technologii. Zajęcia prowadzi pracownik ośrodka kultury wraz z trenerem wspierającym. W szkoleniu bierze udział siedmioro uczestników w wieku 12-16 lat. Niewątpliwie

cenna wiedza i nowe doświadczenie pozwoli młodzieży na bezpieczne poruszanie się w sieci i efektywniejsze czerpanie z tego co proponuje nam Internet. Po szkoleniu uczestnicy będą już wiedzieć skąd bezpłatnie pobrać lekturę na swój komputer lub telefon, jak mieć dostęp do bezcennych starodruków i najstarszych polskich drukowanych książek, jak wirtualnie zwiedzić Kopalnię Soli w Wieliczce lub inne muzea, jak dopisać swoje hasło w Wikipedii, skąd pobierać dane do analizy, gdzie je przechowywać i jak je chronić, by nie popaść w konflikt z prawem.

Projekt jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (działanie 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej). GOUK dzięki szkoleniu pozyska nowy sprzęt komputerowy.

M.Cachel

Wielkanocny konkurs plastyczny

Do 26 marca br. można było zgłosić swoją pracę w ramach ogłoszonego przez GOUK konkursu wielkanocnego pn. Wielkanocne stroiki i pisanki. Przedmiotem zmagania była dowolna ozdoba wielkanocna typu: pisanka, stroik, palma.

Ocenie podlegała estetyka wykonania pracy, oryginalność pomysłu oraz użytych materiałów, a także stopień trudności wybranej techniki plastycznej. W wyznaczonym regulaminowym terminie dostarczono 22 prace. Każda była oryginalna i wyjątkowa.

Nagrody rzeczowe otrzymali:
W kategorii przedszkole i klasy I-III
I miejsce - Gabriela Wilczewska, II miejsce - Florentyna Kosmala, III miejsce - Kamil Załęski.

W kategorii klasy IV-VIII
I miejsce - Zuzanna Sielska, II miejsce - Alicja Murzyn, III miejsce - Julia Klusek. Pozostali uczestnicy otrzymali nagrody pocieszenia. Serdecznie gratulujemy laureatom oraz wszystkim uczestnikom konkursu.

M.Cachel





Vademecum bezpiecznej rodziny - Wydawnictwo Saparskie saparskie.pl

Psychologia tłumu

Psychologia tłumu, czyli zachowanie stadne, budzi w nas ukryte instynkty, z których nawet sami nie zdajemy sobie sprawy. Przebywanie w masie ludzkiej, tłumie, może być niebezpieczne nie tylko dlatego, że tłum jest żywiołem, który może porwać nas wbrew naszej woli. Gdy przebywamy w grupie, jesteśmy zdolni do takiej reakcji, o które nigdy byśmy siebie nie podejrzewali. Zachowujemy się zupełnie inaczej niż w pojedynkę, kieruje nami zachowanie tłumu.

Psychologia tłumu to dziedzina nauki zajmująca się funkcjonowaniem ludzi w dużych zbiorowiskach, przejawiającym się w szczególności tym, że grupa zachowuje się w danej sytuacji odmiennie, niż zachowałaby się każda z tworzących ją osób, gdyby stała osobno przed identycznym zdarzeniem.

Kiedy chcemy bezpiecznie opuścić ogarnięty paniką tłum:

- zanim wybierzesz się na wydarzenie o charakterze masowym, obejrzyj plan obiektu, zorientuj się, gdzie są wyjścia. Pomyśl, gdzie w razie paniki, gdy zadziała psychologia tłumu, będzie biegło więcej ludzi i postaraj się stworzyć jakiś plan alternatywny. Zapamiętaj drogę do wyjść;
- myśl nieszablonowo, nie rób tego co inni. Większość zachowuje się beźmyślnie (np. biegnie w jakimś kierunku, przy czym nie wiadomo, dłaczego akurat w tym). Nie daj się porwać owczemu pędowi. Jeśli nie wiesz, dokąd wszyscy zmiierają, wybierz własny kierunek. Ufaj swojemu rozumowi, nie psychologii tłumu;
- gdy widzisz, że ludzie wokół ciebie zaczynają być agresywni lub dążą do konfrontacji, staraj się wycofać w bezpieczne miejsce;
- staraj się nie dopuścić do wzbudzenia u siebie bardzo silnych, negatywnych emocji. Gdy czujesz, że przybierają one na sile, opuść teren wydarzenia;
- jeśli możesz, opuść obiekt imprezy masowej jako pierwszy, może nawet na pięć minut przed końcem wydarzenia, gdy większość osób jeszcze się bawi;
- kiedy znajdziesz się w sytuacji, w której zadziała psychologia tłumu, nie staraj się iść pod prąd, raczej przesuwaj się systematycznie w obszary najmniejszego zagęszczenia. Tak samo postępuj, jeśli jesteś z innymi członkami rodziny, zwłaszcza z dziećmi;
- w sytuacji, kiedy zostaniesz odizolowany od innych członków rodziny, nie idź pod prąd masy ludzkiej, przesuwaj się systematycznie w rejon, w którym widzisz lub widziałeś bliskich;

- unikaj stania przy murze, metalowej siatce, barierkach itp. Lepiej, by tłum przyciskał cię do innych ludzi niż do twardych przedmiotów;
- staraj się poruszać prawą stroną od środka przejścia (zgodnie z zasadą ruchu ekip ratowniczych);
- uważaj, aby się nie przewrócić (upaść);
- jeżeli upadniesz, przyjmij postawę żółwia. Lepiej być potłuczonym i mieć złamania niż stracić życie w wyniku zdeptania. Czym wyższa przeszkoda, tym tłum bardziej stara się ją ominąć;
- unikaj środka, dąż do pozostania na obrzeżach tłumu;
- mimo wszystko staraj się zachować zimną krew. Nie ulegnij swoim emocjom. Nie śpiesz się;
- szukaj wyjść awaryjnych, drzwi przeciwpożarowych, unikaj wchodzenia w zamknięte przestrzenie wraz z dużą grupą ludzi;
- skorzystaj z pierwszej okazji, aby opuścić tłum;
- po wydostaniu się z tłumu, o ile twoje możliwości i warunki na to pozwalają, staraj się kierować masą ludzką w stronę, gdzie jest duża przestrzeń;
- wykonuj polecenia i instrukcje wydawane przez grupę interwencyjną (ratunkową);
- po wydaniu polecenia ewakuacji opuść zagrożony teren (pomieszczenie) jak najszybciej, nie zatrzymuj się na przykład po to, żeby zabrać rzeczy osobiste;
- jeżeli możesz, udziel pomocy innym poszkodowanym - wynieś ich poza strefę bezpośredniego zagrożenia i udziel im pomocy przedmedycznej;
- zaopiekuj się dziećmi, które uczestniczyły w zajściu, do chwili przybycia opiekunów (rodziców) lub służb specjalistycznych. Staraj się je uspokoić, wyjaśnić zdarzenie i ustrzec je przed szczególnie drastycznymi widokami;
- po przybyciu służb specjalistycznych (policji), jeśli zostałeś o to poproszony, przekaz kierującemu informacje o zdarzeniu, jego skutkach, ewentualnych porażeniach, wykonanych doraźnych czynnościach ewakuacyjnych oraz udzielonej pomocy przedmedycznej. Staraj się opanować emocje. Przekazuj informacje w krótkich, treściwych zdaniach;
- jeżeli jesteś specjalistą w danej dziedzinie, a istnieje potrzeba udzielenia pomocy, zgłoś to kierującemu akcją;
- nie gromadź się w grupie gapiów. Jeżeli sytuacja na to pozwala, staraj się pokierować osobami niebiorącymi udziału w akcji tak, aby nie stwarzały dodatkowego zagrożenia;
- jeżeli zostaniesz przysposobiony (wskazany do udziału w dalszej akcji), przystąp do działania pod kierunkiem dowodzącego.

Wiedz, że... jeśli doszło do paniki, tłum zachowuje się zupełnie inaczej, niż moglibyśmy się spodziewać. Instynkt przetrwania i owczy pęd powodują, że idziemy za tłumem, skazując się na samozagładę. Atawistycznie działamy tak dlatego, bo wierzymy, że inni wiedzą, co czynią. Jest to błędne rozumowanie. Jeśli chcesz przeżyć i bezpiecznie wyjść ze strefy zagrożenia — myśl logicznie.

Pamiętaj! Tłum rządzi się swoimi prawami, niezależnymi od pojedynczych jednostek, które go tworzą. Reakcja w tłumie jest gwałtowna. Jeśli w dużym zgromadzeniu bardzo się czegoś przestraszymy, nasz lęk zmieni się w panikę.

Wiedz, że... gdy podlegamy oddziaływaniu tłumu, dajemy mu się porwać, naśladujemy innych, błędnie zakładając, że wiedzą, co robią.



Dzierżawa gruntu pod farmę fotowoltaiczną

W ostatnim czasie wokół nas, w gminie Różan, możemy zaobserwować powstające co raz częściej farmy fotowoltaiczne na polach lokalnych rolników. Co do zasadności ich powstawania i korzyści jakie niosą, nie ma dyskusji. Jednak osoby decydujące się na wydzierżawienie swoich prywatnych gruntów powinny zwrócić uwagę na kilka istotnych szczegółów.

Właściciele gruntów są kuszeni przez firmy łatwym zyskiem sięgającym od kilku do kilkunastu tysięcy złotych za hektar dzierżawionego pola. Działka musi spełniać kilka istotnych warunków w zależności od wymogów inwestora: jej wielkość musi wynosić co najmniej 1 ha albo więcej, bliska lokalizacja linii średniego napięcia, brak zalesienia, słabą klasę bonitacyjną gleby, teren musi być niezalewowy, dobry dojazd do działki itp.

Rolnik decydując się na taki krok, w trosce o własny interes powinien przeanalizować i zabezpieczyć się poprzez dobrze skomponowaną umowę. Pierwszym, bezwzględny krok jest udanie się do prawnika w celu analizy umowy i skonstruowania jej tak, aby czerpać korzyści i nie ponosić ukrytych kosztów. Ważne jest określenie okresu trwania dzierżawy z potwierdzeniem notarialnym. Należy pamiętać o skonsultowaniu z prawnikiem ewentualnego zasiedzenia gruntu przez najemcę, czy też wykluczenia takich możliwości.

Określenie przedmiotu dzierżawy. Należy dążyć, aby w umowie została jasno określona powierzchnia, za udostępnienie której rolnik otrzyma pieniądze. Często można zaobserwować zapisy, że opłata będzie uiszczana jedynie od powierzchni efektywnie wykorzystywanej tj. powierzchni zabudowy lub realnie zajętej pod użytkowanie, a nie od całości działki.

Czynsz dzierżawny. Podstawą jest określenie w umowie kwoty netto/brutto, czy waluty. Ważna jest klauzula waloryzacyjna, czyli uwzględnienie stopy inflacji. Należy określić również terminy i etapy inwestycji, od kiedy najemca zaczyna płacić rolnikowi. Zazwyczaj zawierana jest umowa przedwstępna, w której warto ustalić terminy i zwrot kosztów poniesionych na uprawę i zasiewy w momencie rozpoczęcia inwestycji na danej działce. Rolnik powinien starać się o zapis płatności czynszu od razu albo zastrzec sobie prawo do korzystania z nieruchomości do momentu rozpoczęcia budowy.

Podatek, koszty ukryte. Po zmianie przeznaczenia działki i jej użytkowania znacznie podniesie się stawka podatku, który spoczywa na właścicielu gruntu. Należy w umowie zaznaczyć, iż inwestor będzie zwracał rolnikowi kwotę jego równowartości oraz koszty wszel-

kich należności prawnych związanych z inwestycją. Mowa tu także o nieznanych nam opłatach jakie mogą wystąpić w przyszłości, wszak umowa może trwać kilkadziesiąt lat. Należy zwrócić uwagę i zastrzec po czyjej stronie leżą koszty przygotowania działki pod inwestycję, jej utrzymania w trakcie trwania umowy, bądź jej uprzątnięcia i powrotu do stanu pierwotnego, w tym utylizacji paneli po wygaśnięciu umowy.

Rozwiązanie umowy. Ważne jest wpisanie do umowy możliwości jej wcześniejszego rozwiązania np. korzystanie z gruntu na cele inne niż umówione, nieterminowe rozpoczęcie inwestycji, zaprzestania płacenia czynszu jak i należności publicznoprawnych przez najemcę.

Demontaż instalacji. Po zakończeniu dzierżawy w dniu podpisania umowy powinniśmy nałożyć na inwestora obowiązek usunięcia paneli fotowoltaicznych wraz z wszelką infrastrukturą na jego koszt.

S.Olszewik

Opinie zebrane z forum dzierżawców

- Ważne, aby było w umowie kto płaci podatek do gminy, (ok. 8 tys. od ha. na rok bo to będzie działalność) coroczna waloryzacja czynszu dzierżawy o wskaźnik inflacji, pierwsza rata płatna przed wejściem na pole, doprowadzenie działki po ustaniu dzierżawy do stanu pierwotnego, jak możliwość poddzierżawienia to następcą przejmuje warunki umowy, umowa na max. 25 lat. Tak z grubszą. A, ty płacisz podatek dochodowy od dzierżawy z umowy 8,5 % do urzędu skarbowego.
- Problemy zazwyczaj są takie. Podpisujesz umowę z firmą A, firma A zakłada urządzenie, mija pewien czas, firma A ogłasza upadłość, przejmuje ją firma B. Twoja umowa jest nie ważna. Nowa firma pisze umowę niekorzystną dla ciebie, będziesz chciał wystąpić na drogę prawną? Bardzo proszę, mają prawników i odpowiednie zabezpieczenie finansowe i zrobią wszystko, by spór toczył się latami.
- Na pewno też należy zwrócić uwagę jak z dziedziczeniem tej działki do tego jeszcze kto to posprząta, jak będzie rozwiązanie umowy żeby nie było jak z wiatrakami.
- Ludzie są naiwni. Myślą, że w umowie spisanej ze spółką zoo-krzak z kapitałem zakładowym 5 tys., zapis zobowiązujący ową spółkę do rozebrania instalacji po nie opłaceniu czynszu zabezpiecza interesy właściciela gruntu. Ludzie i firmy milionów złotych nie mogą odzyskać od takich spółek, a naiwniaki na wsi myślą że wyegzekwują 50 tys. na utylizację złomostwa i wykopanie gruzu fundamentowego z ziemi.
- Działka nie zarosnie, bo przyjeżdżają co jakiś czas wykosić, a zutilizować coś co jest warte duże pieniądze to nonsens. Umowy nie są idealne, ale każdą trzeba negocjować. Wiadomo, że każdy chce jak najlepiej dla siebie. Wszystko zależy od umowy na jaką się zgodzimy. Przecież nikt nie podpisuje czegoś, czego nie jest na 100% pewny. Znam ludzi, którzy podpisali umowy, niektórzy mają już posta-

wione farmy, jedni są zadowoleni a drudzy nie. Myślałam, że będzie tutaj więcej osób, które miały z tym do czynienia, bo wiele gadać to każdy potrafi.

- Koszę pomiędzy stołami rotacyjną, a pod nimi kosiarką listwową. W tym roku zebrałem 3 pokosy, gdzie w polu nie było nawet drugiego, bo pod panelami jak szalona rośnię trawa i jeszcze płacą mi za to (nie mogę powiedzieć ile, ale przyjmując że bela sianokiszonki kosztuje 100 zł, to rocznie mogę kupić 30 bel).
- Ja z dopłat zrezygnowałem sam, chociaż agencja mówiła, że mogę brać, ale w razie kontroli nie wiadomo jaki służbista będzie. Działka jest przekształcona z rolnej w inwestycyjną. I teraz UWAGA: biorą dzierżawy dlatego, że nie zawsze pozwolenia uzyskują. U mnie po wybudowaniu złożyli propozycje wykupienia za wyższą prawie 2x cenę niż rynkowa.
- Zapomnieliście o najważniejszej sprawie. Umowa jest tak skonstruowana, że te firmy mogą poddzierżawić ziemię innym firmom.
- Chyba nie ma innego wyjścia, uwalić ziemię za kasę na 29 lat to musi być przemyślana decyzja. Tylko zastanawiam się czy te kolektory naprawdę wymagają jakiś specjalnych uwarunkowań terenu bo koleś gadał że na 90 działek, które ma do sprawdzenia tylko 7 się kwalifikuje i ja jestem tym szczęśliwcem, a jak pojechałem i pokazałem mu inne moje działki to nagle wszystkie się łapią.
- U mnie były już ze trzy firmy. Na razie ściema wielka. Po pierwsze musi być plan zagospodarowania pod to. Po drugie jak nie ogarniasz umów to dobry prawnik. W tych umowach są cuda na kiju. Raz, że mogą poddzierżawić innemu podmiotowi, dwa będą płacić jak już Solary działają ...nie wcześniej. Trzy zaproponowałem im sprzedaż to nie za bardzo ich to interesuje ...ciekawe dlaczego? U mnie w gminie podatek od ha za Solary to prawie 10000 zł. I tak naprawdę jeżeli nie masz odpowiednich zapisów, albo jak dzierżawca nie zapłaci podatku nawet, jak jest w umowie, to zgadnijcie kogo ścigają. Uwaga - właściciela gruntów. Mi za 10 ha proponowali już nawet 20 tys. za ha. Wyszło 200 tys. rocznie. Hura będę bogaty! Pomnożyłem szybko przez 29 lat bo tyle dzierżawa no i ... prawie 6 mln jest :). Zaproponowałem, że za 1 mln sprzedam to jeszcze im pięć zostanie... ale mówią że dzierżawią. To mówię kupcie i komuś innemu wydzierżawicie... już ich nie widziałem. :)
- Jedyny skuteczny i konieczny punkt tej umowy powinien brzmieć w stylu: wszelkie opłaty, podatki, kary i zobowiązania z tytułu funkcjonowania farmy na działce nr. xxx, nałożone na właściciela gruntu skutkują natychmiastowym rozwiązaniem umowy dzierżawy z zastrzeżeniem 14 dniowego terminu na uregulowanie należności wraz z odsetkami, przez użytkownika gruntu, a kolejny - opóźnienia w płatności czynszu za dzierżawę, dają możliwość wypowiedzenia ze skutkiem natychmiastowym, umowy dzierżawy z zastrzeżeniem, że zainstalowane urządzenia znikną z działki w ciągu 30 dni, jeśli to nie nastąpi, właściciel gruntu staje się ich właścicielem i zyski z tytułu sprzedaży energii będą przysługiwać właścicielowi gruntu. Jeśli znajdziecie firmę, która podpisze mniej więcej takie coś, to do prawnika, niech odpowiednio zredaguje te pkt. i śmiało podpisywać i liczyć kasę. Może ktoś powie, że to są lichwiarskie warunki i żadna biedna firma chce inwestować w farmy tego nie podpisze. A no nie podpisze, bo oni nie są osłami, oni szukają osłów, którzy podpiszą im ich lichwiarskie warunki, a nie na odwrót.

CENY PRĄDU

cena-pradu.pl

Ceny brutto w zł za 1 kWh z dnia: 24.02.2021

Taryfa G11 - stała cena przez całą dobę, gospodarstwa domowe

* Koszt 1 kWh to suma opłaty za dystrybucję (Operatorzy) i ceny prądu (Sprzedawcy)

CENA* zł/kWh	Operatorzy systemu dystrybucyjnego				
Sprzedawcy	ENEA SA	ENERGA Obrót	PGE Obrót	innogy.	TAURON
ENEA SA	0,59	0,67	0,65	0,56	0,58-0,60
ENERGA Obrót	0,59	0,67	0,64	0,56	0,58-0,60
PGE Obrót	0,59	0,67	0,64	0,56	0,58-0,60
innogy.	0,62	0,71	0,68	0,59	0,61-0,63
TAURON PE	0,59	0,68	0,65	0,56	0,60-0,61

Roczny koszt faktur za energię elektryczną

(Taryfa G11, układ 1-faz, okres rozl. 1-mies.)

*Podany roczny koszt brutto dotyczy klientów korzystających ze standardowej Taryfy Sprzedawcy, którzy zużywają rocznie od 1200 do 2800 kWh. Dla klientów korzystających ze specjalnych ofert z pakietami (np. assistance czy pomoc lekarska) lub z cenników promocyjnych (np. gwarancja stałej ceny prądu na 2 lata) doliczana jest także opłata handlowa, która może wynosić w zależności od sprzedawcy nawet 280 zł / rok.

KOSZT* zł/rok	ENEA SA	ENERGA Obrót	PGE Obrót	innogy.	TAURON
Zużycie 1200 kWh	942	1042	1002	961	956
Zużycie 2000 kWh	1413	1580	1518	1435	1437
Zużycie 2800 kWh	1884	2117	2034	1908	1918

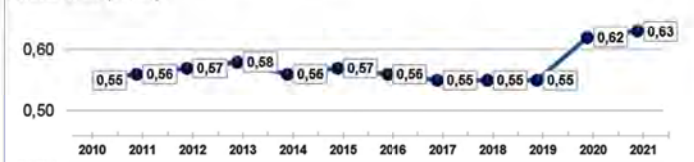
Miesięczne opłaty stałe na fakturze za prąd

(Taryfa G11, układ 1-faz, okres rozl. 1-mies.)

*Podane opłaty brutto (abonamentowa, sieciowa, przejściowa i mocowa) dotyczą klientów korzystających ze standardowej Taryfy Sprzedawcy, którzy zużywają rocznie od 1200 do 2800 kWh. Dla klientów korzystających ze specjalnych ofert z pakietami (np. assistance czy pomoc lekarska) lub z cenników promocyjnych (np. gwarancja stałej ceny prądu na 2 lata) doliczana jest jeszcze opłata handlowa, która może wynosić w zależności od oferty sprzedawcy nawet 24 zł / miesiąc.

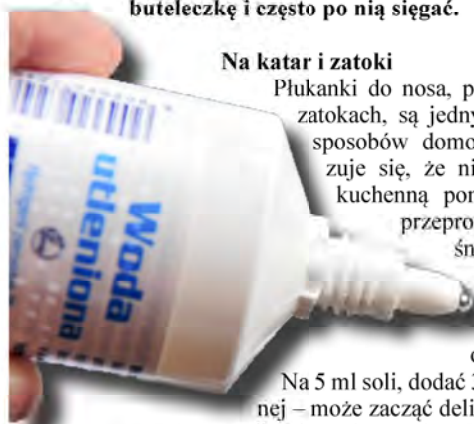
OPŁATA* zł/mies.	ENEA SA	ENERGA Obrót	PGE Obrót	innogy.	TAURON
Abonamentowa	4,72	3,87	5,54	3,10	5,61
Sieciowa	5,30	6,13	3,86	8,14	4,33-6,14
Przejściowa	0,41	0,41	0,41	0,41	0,41
Mocowa	9,19	9,19	9,19	9,19	9,19
Razem:	19,62	19,60	19,00	20,84	19,54-21,35

Średnia cena (PLN) 1 kWh dla gospodarstw domowych (taryfa G11) w latach 2010 - 2021. Źródło: cena-pradu.pl



10 nietypowych zastosowań wody utlenionej

Woda utleniona wydaje się służyć tylko do jednego celu: **przemycania ran**. Jednak jej zastosowanie może być znacznie szersze i przydatne w wielu sytuacjach, w których nawet się nie spodziewamy. Właśnie dlatego warto mieć w domu przynajmniej jedną buteleczkę i często po nią sięgać.



Na katar i zatoki

Płukanki do nosa, przy katarze i chorych zatokach, są jednym ze standardowych sposobów domowego leczenia. Okazuje się, że nie tylko woda z solą kuchenną pomaga i służy do ich przeprowadzenia, ale właśnie też woda utleniona. Aby wykonać taką płukankę potrzebna jest sól fizjologiczna oraz woda utleniona.

Na 5 ml soli, dodać 3 krople wody utlenionej – może zacząć delikatnie musować. Taką miksturę należy wkropić do nosa odchylając głowę w dół, najpierw do jednej dziurki, potem do drugiej. Odczucia mogą być początkowo nieprzyjemne, może pojawić się pieczenie, jednak to naturalne. Należy odczekać 5-10 sekund i wydmuchać nos. Płukanka z wodą utlenioną jest całkowicie bezpieczna, dlatego można stosować ją u dzieci.

Na grzybicę

Woda utleniona i jej bakteriobójcze zdolności mogą wspomóc leczenie częstej u kobiet grzybicy pochwy. Środki medyczne można połączyć z delikatnym środkiem jakim jest połączenie wody utlenionej oraz zwykłej wody. Wystarczy zmieszać 1/2 szklanki zwykłej wody z 1,5 łyżki wody utlenionej, wymieszać i używać podczas codziennej wieczornej toalety. Specyfik pieni się lekko, jednak nie powoduje pieczenia, za to ogranicza świąd i leczy ewentualne podrażnienia skóry w okolicach intymnych.

Na wybielanie ubrań

Zaplamione ubrania potrafią niejedną osobę doprowadzić do białej gorączki, zwłaszcza gdy zabrudzone zostają ulubione bluzki lub spodnie. W takiej sytuacji zamiast tradycyjnego wybielacza można sięgnąć po wodę utlenioną, która sprawdza się w tej roli znakomicie. Wystarczy dodać do prania 1 pełną szklankę wody utlenionej. Po praniu rzeczy będą jaśniejsze oraz pozbawione zabrudzeń. Woda utleniona ma tę zaletę, że spiera nawet krew, zwłaszcza jeśli przed praniem poleje się nią bezpośrednio zaplamione miejsce, a potem przepłucze zimną wodą.

Na wybielanie zębów

Zęby w miarę starzenia się tracą swój jasny kolor, żółkną, a kawa i herbata dodatkowo wpływają na nie destrukcyjnie. Zamiast szukać magicznych środków wystarczy sięgnąć po wodę utlenioną. Do mycia zębów można stworzyć własną pastę z 1-2 łyżeczek sody oczyszczonej i wody utlenionej 3%. Powinno być jej tyle, żeby uzyskać gładką pastę do zębów. Gotową papkę nanieść na szczoteczkę i umyć nią zęby, jak zwykłą pastą. Pasta z wody utlenionej ma tę zaletę, że jest wolna od szkodliwego fluoru.

Na zdrową kąpiel

Ciało potrzebuje dotlenienia nie tylko od wewnątrz, o czym nie raz się zapomina. Aby zapewnić skórze tlen, który pozwala jej być jasną, gład-

ką i sprężystą można wykonać 2-3 razy w tygodniu dotleniającą kąpiel. Polega ona na dodaniu do wanny z ciepłą wodą zawartości 5 butelek wody utlenionej 3% i leżeniu w takiej miksturze przez 30 minut. Regularne zastosowanie pozwoli zaobserwować nie tylko lepszą kondycję ciała, ale także rozjaśnienie skóry.

Na ból zęba

Woda utleniona nie ma co prawda właściwości przeciwbólowych, jednak działa antybakteryjnie, przeciwwirusowo i przeciwgrzybiczo. Wystarczy płukać jamę ustną kilka razy dziennie wodą utlenioną oraz raz olejem kokosowym, aby nie tylko zmniejszyć ból, ale nawet ochronić się przed leczeniem kanałowym.

Na mycie owoców

Zalecenie mycia owoców przed zjedzeniem jest zazwyczaj przestrzegane, jednak szybkie przepłukanie ich pod bieżącą wodą nie usuwa wszystkich bakterii. Szczególnie dotyczy to bakterii e-coli, które mogą radośnie rozmnażać się na zdrowych przysmakach. Aby nie dopuścić do tego najlepiej wymoczyć owoce w roztworze ¼ szklanki wody utlenionej ze zwykłą wodą. Moczenie owoców przez 20 minut w takim specyfiku pozwoli zabić wszystkie zbędne bakterie. Po wymoczeniu wysuszyć wszystkie owoce – można moczyć też warzywa – i wstawić do lodówki.

Na domowe porządki

Kupowanie drogich środków czyszczących do łazienki i kuchni może okazać się zawodem. Czyszczenie nie da tak wiele, jak powinno i trzeba będzie przeprowadzić je jeszcze raz. Żeby uniknąć podwójnej pracy

można sięgnąć po wodę utlenioną. Wystarczy rozcieńczyć ją ze zwykłą wodą, w ilości dowolnej, a następnie czyścić zarówno umywalkę i prysznic, jak i kuchenkę i zlew.

Na rozjaśnianie włosów

Woda utleniona to drugi poza rumiankiem, dobry specyfik do rozjaśniania włosów. Jeżeli chcesz mieć jasną czuprynę mieszaj wodę i wodę utlenioną w proporcji 1:1 i przelej do butelki ze spryskiwaczem. Następnie nanaś ją na wilgotne włosy od góry do dołu i pozwól specyfikowi dokładnie się wchłonąć. Nerozcieńczona woda utleniona nadaje się do rozjaśniania kłopotliwego wąsika pod nosem, jednak wadą tej metody jest rozjaśnianie również skóry.

Na odkażanie mięsa

Surowe mięso, nawet z dobrego sklepu, nie raz budzi podejrzenia czy na pewno jest zdrowe, czy nie doprowadzi do zatrucia lub poważnej choroby. Chcąc mieć pewność, że upieczone lub ugotowane mięso będzie bezpieczne, należy przepłukać je przed użyciem w wodzie utlenionej, a następnie osuszyć. Potrawy będą wolne od bakterii, a woda utleniona nie zmieni ich smaku.

Źródło: sposobnawszystko.pl

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek szkody, czy straty powstałe w związku z wykorzystaniem porad zawartych w artykule, ani też za słuszność decyzji podjętych w oparciu o te informacje. Treści mają charakter jedynie informacyjny i nie stanowią porady lekarskiej, która może być udzielona wyłącznie przez lekarza. W przypadku pytań lub wątpliwości dotyczących stanu zdrowia, należy każdorazowo zwrócić się do lekarza.

10 nietypowych sposobów na zastosowanie soli

Sól kuchenna czyli chlorek sodu jest najczęściej używany w branży spożywczej, jako przyprawa. Jednak zastosowanie soli w życiu codziennym jest znacznie obszerniejsze. Dlatego postanowiliśmy zebrać 10 nietypowych sposobów wykorzystania tej substancji w domu.



Sól usuwa przypalony tłuszcz z patelni

Wysyp szklankę soli na tłustą powierzchnię patelni. Następnie weź zwykłą ściereczkę kuchenną i przecieraj przypalone miejsca, aż będą czyste. Na koniec umyj patelnię tak, jak zwykle to robisz.

Sól do mycia szklanych wazonów

Można łatwo usunąć przebarwienia ze szklanego wazonu za pomocą zwykłej soli. Zrób skoncentrowany roztwór soli z wodą i wlej go do środka. Następnie zatkań dłońią i energicznie potrząśnij. Później już tylko umyj wazon ciepłą wodą z dodatkiem mydła lub płynu do mycia naczyń.

Sól i czyszczenie fug

Wymieszaj ½ szklanki soli z trzema litrami ciepłej wody i dodaj detergent. Umyj całą powierzchnię płytek za pomocą tego roztworu. Zwracaj jednak szczególną uwagę na fugi, ponieważ to miejsca, w których jest najwięcej brudu.

Sól usuwa osad po kawie i herbacie

Wymieszaj 1 łyżkę soli i 1 łyżeczkę octu. Następnie, powstałą mieszkankę umieść w zabrudzonej filiżance. Zostaw tak na kilka godzin, a później umyj jak zwykle.

Sól do czyszczenia deski do krojenia

Po pierwsze posyp zabrudzoną deskę gruboziarnistą solą. Następnie weź połówkę cytryny i dokładnie przecieraj nią drewnianą powierzchnię. Odstaw deskę na ok. 10 minut, a później po prostu umyj ją w ciepłej wodzie.

Wybielanie poszewek przy użyciu soli

Poszewki z czasem stają się żółte. Jednak jest prosty sposób, aby je wybielić. Wystarczy, że wymieszasz 1 łyżkę soli i ¼ szklanki sody. Mieszkankę wysyp do miski z wrzącą wodą, a następnie umieść w przygotowanym roztworze pościółki poszewki. Mocz je przez godzinę, a później wypierz jak zwykle.

Kąpiel stóp z solą kuchenną

Aby zrobić taką kąpiel, potrzebujesz 2 szklanek soli kuchennej. Najpierw nalej trochę ciepłej wody do miski, a następnie dosyp soli. Trzymaj w niej stopy tak długo, aż woda ostygnie.

Wykorzystanie soli do domowego peelingu

Jeśli chcesz zrobić naturalny peeling, potrzebujesz trochę soli morskiej i oliwy z oliwek (albo oleju migdałowego). Wymieszaj składniki w proporcjach 1:2, a następnie nakładaj na twarz i masuj, wykonując koliste ruchy. Pod koniec umyj twarz letnią wodą i nałóż swój ulubiony krem nawilżający.

Sól eliminuje gorzki smak kawy

Ekspert zalecają dodawanie odrobiny soli do kawy. Bowiem jony sodu tłumią gorzki napoju i poprawiają jego smak.

Sól zapobiega rozwojowi pleśni

Aby zabezpieczyć żółty ser przed rozwojem niepożądanego pleśni, zawiń go w ściereczkę nasączoną słoną wodą. W ten sposób zwiększysz trwałość sera przynajmniej o kilka dni.



Hodowcy podsumowują sezon lotowy

Sezon lotowy 2020 był wyjątkowym sezonem w czasie pandemii, jak dotąd niespotykanym. Jeszcze w styczniu w normalnych warunkach odbyła się ogólnopolska Wystawa Gołębi Pocztowych. Sekcję z Różana oraz cały Okręg Ciechanów, do którego sekcja należy, reprezentowały dwie samice Andrzeja Rozbickiego. Zaraz po wystawie zostały wprowadzone obostrzenia w zgromadzeniach i w swobodnym przemieszczaniu się. Nie wiadomo było, czy loty konkursowe się w ogóle odbędą. Nie było również możliwości trenowania gołębi.

Na początku maja Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych uzyskał pozwolenie na przeprowadzenie lotów w reżimie sanitarnym. Niektóre oddziały po uzyskaniu pozwolenia rozpoczęły loty. Sekcja Różan z tygodniowym opóźnieniem. Było niewiele czasu na przygotowania.

Początkowo gołębie radziły sobie dobrze. Podczas lotów z dalszych odległości panowały zmienne i ciężkie warunki atmosferyczne. Trafne decyzje jednego z członków, który odpowiada za wypuszczenie gołębi w jak najlepszych warunkach pogodowych, uchroniły sekcję od strat. Dzięki przemyślanym decyzjom odbyły się wszystkie zaplanowane loty.

W lotach gołębi dorosłych najlepszym hodowcą okazał się Radosław Żebrowski, drugie miejsce zajął Sebastian Zięba, trzecie natomiast Teresa Bekosz. We współzawodnictwie gołębi młodych pierwsze miejsce zajął również Radosław Żebrowski, drugi był Andrzej Rozbicki, trzeci natomiast Mariusz Rurka.

Członkowie sekcji Różan dziękują dyrektorowi GOUK w Różaniu za opiekę oraz dofinansowanie nagród.

Andrzej Rozbicki



Możliwa wizualizacja jednego z budynków nowego KSOP.

Pustota

Pamiętam, sam byłem dość blisko urzędu, nowością wtedy była telefonnia komórkowa. No i każdy chciał być posiadaczem tego do-brodziejstwa, jednak już nie każdy chciał zaakceptować postawienie masztu antenowego operatora. Petycje, strajki, awantury, pisma. Kury miały się nie nieść, a kobiety być bez-plodne. Kilka lat temu debatowaliśmy nad zasadnością budowy nowego składowiska odpadów promieniotwórczych. Na spotkaniu w GOUK pani, której córka leczyła radia-cyjnie chorobę nowotworową, negatywnie wypowiadała się na temat pomysłu jego bu-dowy. Jeśli ktoś Kalemu zabrać krowy, to jest zły uczynek. Dobry, to jak Kali zabrać komuś krowy - widać od czasów Sienkiewicza nie-wiele się zmieniło. Teraz podobnie z 5G. Na świecie ruch anti-5G rośnie choć, o dziwo w Polsce nie bardzo. Maszty już stoją więc ludziska przywykli i nie bardzo orientują się co tam za anteny i z czym montują. Na świe-cie przyjmują już formy zorganizowane. Do władz kierowane są petycje społeczne z dzie-siątkami tysięcy podpisów domagających się wstrzymania prac. Ale co to te 5G? Więc, to technologia przesyłu sygnału radiowego (np. telefonii komórkowej) do nadawania i odbie-rania głosu oraz danych, zapewniając łączność w miejscach zamieszkania i przebywania lu-dzi. Chodzi o prędkość transmisji. Przykłado-wo dla sieci 3G wynosił 100 milisekund, dla sieci 4G (LTE) około 30 milisekund, a w sie-ci 5G osiągnie wartość 1 milisekundy. I tyle. A co ze szkodliwością zdrowotną? Nasz habi-tat (inaczej środowisko) od ponad 100 lat jest faszerywany falami elektromagnetycznymi, najpierw w związku z rozwojem radia, potem telewizji i telekomunikacji. Jednak dopiero w ostatnich 20 latach powstał i narasta pro-blem szkodliwości fal elektromagnetycznych dla zdrowia. Co się zmieniło? Sieć nadajni-ków telefonii komórkowej jest gęsta, ale prze-cież nikt nie stoi ciągle blisko masztu któregoś z nich, narażony na silne pole promieniowa-nia, oraz tuż przy uchu trzymamy telefon, w którym też jest nadajnik. Używamy coraz większych częstotliwości, aż wreszcie poja-wiło się słowo fale milimetrowe, co dla wielu zabrzmiało złowieszczo. Trochę na ten temat poczytałem, popytałem i mam pewien pogląd - mogę. Więc z punktu widzenia naukowego nic nam nie grozi. Jeśli zaś chodzi o biologię - to tu nikt nie może dać jednoznacznej od-powiedzi. Wszystko jest dla ludzi trzeba tylko wiedzieć ile z tego dla siebie uszczknąć. Jeśli

godzinami - siedzisz na telefonie - to prawdo-podobieństwo, że spowodować to może pro-bemy zdrowotne (zapalenie ucha) jest spore. Inaczej - kieliszek wina do obiadu podobno nie zaszkodzi, ale butelka dziennie - wiado-mo. Podobno podróżowanie samolotem jest najbezpieczniejsze, ale przecież można mieć pecha. Pokrycia dachowe azbestem stosowano w Europie od 200 lat. W roku 1910 francuskie badania niezbitnie udowodniły szkodliwość zdrowotną azbestu. Niemal po 100 latach, do-kładnie w 1997 roku produkcja i stosowanie azbestu zostały w Polsce zakazane, a przecież na wielu dachach można go jeszcze spotkać.

Dotychczas świetnie nam wychodzi opóz-nianie nowinek technicznych. Pamiętam, jak w stanie wojennym rozpoczęliśmy budowę elektrowni jądrowej. Zleciało prawie 40 lat. Niemcy zdążyli w tym czasie zbudować wiele elektrowni atomowych i je zamknąć, więc być może nasze nieśpieszne działania są roztrop-ne. Trzeba czasu, by sprawdzić. Przykładem naszej lubości do nowinek technicznych jest budowa elektrowni węglowej w Ostrołęce - smog, dym to widać i czuć, a fal milimetro-owych? Trudno niektórym to zrozumieć. Więc jeśli z 5G też możemy poczekać, to zapomnij-my przy tym o autonomicznych samochodach, wirtualnej rzeczywistości, Internecie Rzeczy i wielu innych nowinkach cywilizacyjnych. Świat pędzi i tego nie da się zatrzymać, choć być może po 20 latach medycyna udowodni ostatecznie szkodliwość zdrowotną 5G. Być może nie będzie to miało większego znacze-nia, bo świat po 20 latach nie będzie pamiętał, że kiedyś stosowano tak prymitywne urzą-dzenia jak telefon komórkowy, podobnie jak obecnie nikt nie pamięta co to był pager, Hi-fi albo kaseciak z Dolby - szczyt nowoczesności sprzed ćwierć wiekiem.

Dysproporcja między zaawansowaniem techniki, a przygotowaniem do niej ludzi jest ogromna. Wobec powszechności ogólnego dostępu do ogromnej ilości urządzeń nastąpiły takie czasy, że wymaga się odpowiedzialności od wszystkich, a nie tylko od garstki uczonych zastanawiających się czy daną rzecz, wynalazek udostępnić ludzkości, choć to i tak jest już bez znaczenia. Przecież dziś zwykły człowiek może sam, na własną rękę wywołać apokalipsę.

Czasy pandemii powinny uświadomić, jak puste życie niektórzy z nas prowadzą. Jak marnują to, co najcenniejsze - zdrowie, dobre relacje z rodziną, zaniechaną możliwość roz-woju poprzez naukę, poznawanie, rozumie-nie... W przypadku niektórych ich pustota jest chyba wrodzona.

K. Kruszewski

Z KART HISTORII

K.Kruszewski

ZNALEZIONE, WYSZUKANE, ODKRYTE, PRZECZYTANE

WARTO WIEDZIEĆ

Prąd w 1939 r. docierał do łącznie 1263 wsi w całym kraju – zaledwie 3% wszystkich! Elektryfikacja była rewolucją, na którą Polacy czekali z utęsknieniem, ale która w II Rzeczpospolitej nie dotarła do przytłaczającej większości z nich.

Także w miastach, według spisu powszechnego z 1931 r., łącznie tylko 27,6% budynków miało dostęp do prądu. Najlepiej sytuacja wyglądała na Górnym Śląsku – w Katowicach 92,7% budynków zostało zelektryfikowanych. Ale już w Łodzi było to 67%, w Poznaniu 63,5%, a w Krakowie – 59,2%. Brak prądu stanowił poważny problem nowo budowanej Gdyni (tylko 44,4%), ale też Lwowa (43,9%) czy Bydgoszczy (39,4%).

W grudniu 2015 r. rosyjskie służby specjalne wyłączyły prąd w zachodniej części Ukrainy. Atak hakerski trwał tylko kilka godzin, ale spowodował alarm w Waszyngtonie. Paraliż wywołany brakiem prądu na dużym obszarze Ukrainy poruszył Biały Dom, tym bardziej że ofiarami tego ataku padły również działające na tym terenie dwie amerykańskie firmy. Amerykanie zdali sobie sprawę, że Rosja może dysponować takimi samymi możliwościami wyłączenia strategicznych obiektów energetycznych w USA. Sprawdzone elektronię, w tym atomowe, sieć dystrybucji energii, rafinerie i infrastrukturę zaopatrzenia w wodę. W wielu miejscach znaleziono ślady obecności hakerów rosyjskich, identyczne z kodami, które w 2017 r. unieruchomiły saudyjski kombinat petrochemiczny Petro Rabigh. Sytuacja wymagała pilnego przeciwdziałania. Połączone siły powołanej wcześniej Cyber Command i NSA (National Security Agency) dały już wkrótce efekty. Administracja amerykańska oficjalnie twierdzi, że w programach sterujących sieciami energetycznymi Rosji zostały zainstalowane kody malware (tzw. zły software), nazywane minami cyfrowymi, które dają Amerykanom możliwość wyłączenia prądu i sparaliżowania kluczowej infrastruktury energetycznej w Rosji. Zimna wojna trwa w najlepsze.

Mało kto wie, że za czasów PRL służby specjalne zajmowały się również zwykłą bandyterką. Kolie, złote zegarki, bransolety, kolczyki, spinki ze złota i platyny, skórzane kurtki i antyki – kradli na masową skalę agenci Polskiej Ludowej wysłani na Zachód. Miało to zwiększyć rezerwy walutowe kraju i zgromadzić fundusze na działalność wywiadu. Całą operację nazwano kryptonimem Żelazo. Jednak okazała się gigantycznym przekreśleniem, gdyż zrabowane głównie w RFN kosztowności w Polsce rozgrabiono po raz drugi. Afera Żelazo, która wybuchła w 1984 r., była jedną z największych afer PRL, której następstwa wstrząsnęły wewnętrznymi strukturami

władzy w MSW. Zamieszane w nią były najważniejsze osoby w państwie. Mechanizm działania przypominał sposób funkcjonowania mafii włoskiej, gdyż brali w niej udział zarówno urzędnicy najwyższego szczebla, agenci służb jak i zwykli gangsterzy. Do dziś nie wiadomo, ile tak naprawdę zrabowanych kosztowności przewieziono do Polski, gdyż nikt tego szczegółowo nie inwentaryzował. Po zwiezieniu ich do kraju były one dzielone metodą na oko i trafiły do kieszeni określonych osób. Głównymi wykonawcami przedsięwzięcia byli bracia Janoszowie i to oni byli sprawcami jej ujawnienia po tym jak jeden z nich trafił do więzienia za nielegalny handel alkoholem. Było to po zmianie koniunktury politycznej w latach 80. Janoszowie za wiedzą departamentu pierwszego MSW utworzyli za granicą grupę bandycką, powiązaną z międzynarodowymi gangami działającymi na terenie RFN, Francji i innych państw zachodnich. Poprzez rabunki, różne przestępstwa zabiegów i oszustwa zdobyli duży majątek. Większość kosztowności trafiło do PRL pociągami. Pełen skład precjozów dojechał do Bytomia. Wcześniej Janosz przekupił celników kolejowych. Resztę przewiózł samochodem. Auto było przeładowane mimo to na granicy nikt go nie skontrolował, a w Ślubicach czekali ludzie z centrali MSW. Samochód trafił do wojskowego garażu. Skrytki wypakowane biżuterią były w bagażniku, pod siedzeniem i tapicerką. Podobno samych pierścionków były dwie walizki, ważące w sumie około 100 kg. Ministerstwo zagarnęło większość, niż zakładały początkowo z braćmi ustalenia, czyli podział pół na pół. Mówili o tym sami Janoszowie, którzy poczuli się oszukani przez władze PRL. Według MSW towaru było ok. 30 kg. Tymczasem jeden z braci, Kazimierz twierdził, że do kraju przywiózł co najmniej 200 kg złota i biżuterii, z czego dla siebie zagarnął 25 kg. Mimo, że Janoszowie zostali wystawieni do wiatru, to mogli cieszyć się bezkarnością bowiem przez długi czas mieli parasol ochronny Służby Bezpieczeństwa. Nigdy nie ustalono, do których kieszeni trafiła pozostała część łupu, choć wiadomo, że w latach 70 w budynku ministerstwa istniał tajny sklep, w którym można było kupić precjoza pochodzące z operacji na Zachodzie za bezcen. Byli nim również obdarowywani pracownicy resortu w ramach nagród i prezentów. Specjalna komisja, która została powołana w latach 80 do zbadania sprawy – niczego nie ustaliła. W zasadzie nie mogło to dziwić. W resorcie pracowało wielu ludzi, którzy przywłaszczali sobie złote zegarki i pierścionki. Utrudniano dochodzenie, zacierano ślady, zasłanianie się niepominięciem. Cała dokumentacja została zniszczona znacznie wcześniej. W czasach III RP postępowanie umorzono – oficjalnie dlatego, że strona niemiecka nie przekazała żadnych akt. Jednak to polska prokuratura wykazała się zadziwiającą biernością i nieudolnością. Operacja Żelazo prawdopodobnie na zawsze pozostanie mroczną, a jednocześnie groteskową tajemnicą PRL.

WARTO PRZECZYTAĆ



Skąd wzięła się w Polsce Ludowej legenda o czarnej wółdze – chodzi oczywiście o samochód produkcji radzieckiej – porywającej dzieci. O tej i innych tajemnicach, często skrywanych przez

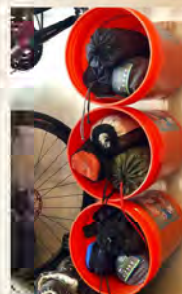
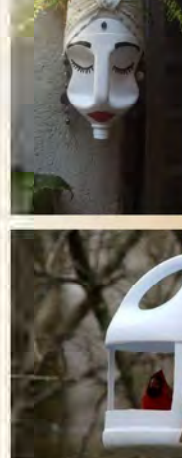
opinia publiczną tamtego okresu możemy dowiedzieć się z tej książki. Jednak nie oczekujmy, że autor w niektórych sprawach da nam jednoznaczną odpowiedź. Podobnie jak z tytułową czarną wółgą, której legenda być może narodziła się latem 1956 r., gdy w Kielcach zaginęła trójka dzieci, a świadkowie zeznali, że widzieli samochód tej marki w ich pobliżu. Potem przetrwała do czasów Gierka. Jest też historia porwania i zabójstwa Bohdana Piaseckiego syna Bolesława, wpływowego polityka PRL-u, przed wojną zaś regularnego faszysty i antysemitę przywódcy Ruchu Narodowo-Radykalnego Falanga. Od tej sprawy minęło już ponad pięćdziesiąt lat, a do dzisiaj nie skazano winnych, co pozwala domniemywać, że za całą sprawą stały służby specjalne.

Z głośnych zbrodni okresu PRL-u znajdziemy w książce między innymi sprawę Wampira z Zagłębia, czyli skazanego na śmierć, choć wcale nie wiadomo czy słusznie, Zdzisława Marchwickiego, lub do dzisiaj ponoć niewyjaśnionego napadu na konwój z pieniędzmi przed warszawskim bankiem przy ulicy Jasnej, zwanym potocznie Pod Orłami w grudniu 1964 r. Mamy jeszcze historię zabójstwa Jana Gerharda, dziennikarza, pisarza i pośła z sierpnia 1971 r., wreszcie – losy zwykłego rzeźmieszka Jerzego Paramonowa, którego postać w połowie lat 50. ubiegłego wieku urosła do rangi symbolu walki z MO i SB. Jest też szerzej znana, nośna obyczajowo historia aktora Jerzego Nasierowskiego (m.in. znany z ról w filmach Stawka większa niż życie, Ranny w lesie, Godzina pąsowej róży) homoseksualisty i złodzieja, który na początku lat 70. wraz ze swymi współnikami trafił do więzienia za liczne kradzieże, przemyt i za – moralne sprawstwo zabójstwa. Było to o tyle bulwersujące, że wśród osób poślednio zamieszanych w sprawę, było wielu wybitnych ludzi kina i teatru.

Czarna Wółga, pomimo przytaczanych w niej spraw seryjnych morderców czy brutalnych zabójstw, wciąga niczym najlepszy kryminał. To świetny start dla osób dopiero zaczynających swoją przygodę ze światkiem PRL-u, nie zanudza przy tym czytelnika zbyt wieloma szczegółami i fachowymi określeniami.

Przemysław Semczuk
Czarna wółga: Kryminalna historia PRL
Wydawnictwo Świat Książki

KREATYWNOSĆ



Numery telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
www.rozan.eur.pl
www.rozan.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godz. 12.00 –16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 place szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakładowe, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Adresy e-mail:
Urząd gminy: ugrozan@post.pl
Burmistrz: ugrozan@post.pl
Sprawy organizacyjno-kadrowe: p.kowalewska@rozan.eur.pl
Obsługa Rady i Komisji: m.bialik@post.pl
Administracja sieci komputerowej: m.osiecki@rozan.eur.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu: k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość budżetowa: k.powirska@rozan.eur.pl
Księgowość podatkowa: m.mosakowska@rozan.eur.pl
Podatki i opłaty: m.brzdziak@rozan.eur.pl
Księgowość szkół i przedszkola: k.sledziwska@rozan.eur.pl
Rachuby, plac szkół i przedszkola: m.skrzecz@rozan.eur.pl
Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: ugrozan@post.pl
Planowanie przestrzenne: ugrozan@post.pl
Inwestycje: w.wnuk@rozan.eur.pl
Drogi i zamówienia publiczne: ugrozan@post.pl
Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@rozan.eur.pl
Ochrona środowiska: a.ostrowska@rozan.eur.pl
Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@rozan.eur.pl
Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@rozan.eur.pl
Sport: sport@rozan.eur.pl
Kierownik urzędu stanu cywilnego: b.kornacka@rozan.eur.pl
Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@rozan.eur.pl
Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@rozan.eur.pl

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE
Różan, ul. Warszawska
71 77 200, 71 77 210
Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.
KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
(22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

Zakład Gospodarki Komunalnej
Sp. z o.o.

76 69 159 ul. Dolna
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00 od poniedziałku do piątku
76 69 041 oczyszczalnia ścieków



COVIDOWY 8 MARCA

Jeden był goździk, wierz, że nie więcej,
A miłość brałem bez zbędnych zdań,
Dzisiaj to pamięć nić ze mną przędzie,
By po covidzie nie było ran.

Czym ja kobietę mam dziś zaskoczyć,
Gdy przysięgałem wierność po grób,
Może by lepiej już z kursu zbroczyć,
Żeby po czasie spłacić Jej dług?

Bo jak bez maski i bez dystansu,
Mam czynić śmiałość do pięknych dam?,
Ktoś by pomyślał, krok do romansu,
I już gotowy jest w domu kram.

Ale jest ENTER, i nie ma granic,
Bym mógł DZIEŃ KOBIECI na Olimp wzniesić,
One przed wiekiem już miały za nic,
I chciały godnie swój żywot wieść.

Się zatem maile po krańce świata,
Żeby zaznaczyć Ich ziemski byt,
Wtedy utrwali się wieczna data,
Ze dziś już nastał kobiece sznyt.

08.03.2021 r. Zenek Kozłowski

PĄCZEK W MAŚLE Z PATELNI

Choć pandemia tuż za progiem,
Pączek w domach dzisiaj gości,
Kuchnia zdalnie wskaże drogę,
By tradycji tej uprościć.

Bo co roku jest ów czwartek,
Bartek zwie go, zawsze tłustym,
A Bartkowa pełną kwartę,
Smaży wtedy, miast kapusty.

Tych domowych, nie z cukierni,
Nadziejanych powidłami,
Co smakoszy mają wiernych,
Nad Bałtykiem, pod Regłami.

Od zapachu cieknie ślina,
A po kraju wieść się niesie,
Ze kto nie zje, tego wina,
I na rok zostanie w lesie.

Bierzmy zatem pączka w maśle,
Nie ze sklepu, lecz z patelni,
Wtedy buzia będzie kraśnieć,
Bo tradycji każdy wierny.

11.02.2021 r. Zenek Kozłowski

RAPORT O STANIE GMINY X RÓŻAŃSKI PIKNIK MILITARNY
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ KSOP W RÓŻANIE – SZCZĘŚCIE W NIESZCZĘCIU

ŚWIERSZCZ RÓŻAŃSKI



Z tytułu lokalizacji Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych gmina Różan otrzymała w 2020 r. z budżetu państwa 10,5 mln zł. Udział opłaty w zrealizowanych dochodach budżetu gminy wyniósł 30,67%, natomiast w zrealizowanych wydatkach 31,89%.

Otrzymane środki przeznaczone na:

- Inwestycje 5.076.500,93 zł,
- Dopłaty do wody i ścieków 928.318,00 zł,
- Wydatki na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi 791.201,60 zł,
- Usługi opiekuńcze, zasiłki, dożywianie, utrzymanie ośrodka pomocy społecznej 1.109.734,84 zł,
- Utrzymanie placówek oświatowych 2.594.244,63 zł.

Udział opłaty w zrealizowanych dochodach budżetu gminy w 2019 r. wyniósł 32,68%, natomiast w zrealizowanych wydatkach 33,36%.

Środki przeznaczone na:

- Inwestycje 6.223.891,60 zł,
- Dopłaty do wody i ścieków 999.992,00 zł,
- Wakacje, ferie, wyjazdy do kina i na pływalnię 195.971,65 zł,
- Usługi opiekuńcze, zasiłki, dożywianie, utrzymanie ośrodka pomocy społecznej 951.220,46 zł,
- Utrzymanie placówek oświatowych 2.218.924,29 zł.

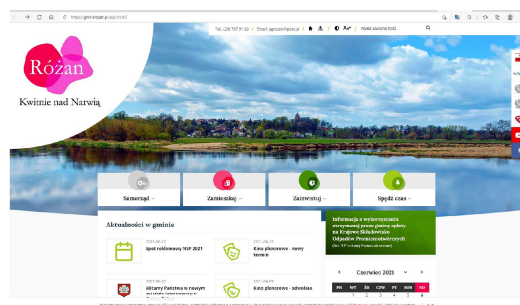


Fot. UG Różan

W dniu 30 sierpnia br. w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury odbyło się podpisanie i wręczenie umów o udzielenie dotacji z budżetu Województwa Mazowieckiego w ramach zadania Mazowiecki Instrument Wsparcia Infrastruktury Sportowej MAZOWSZE 2021. Gmina Różan otrzymała dotację w wysokości 200 tysięcy złotych na zadanie pn. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego w miejscowości Załużcie.

Odświeżony portal internetowy gminy

Zmiany, które wprowadzono mają za zadanie przystosować zarówno treści jak i sam interfejs graficzny serwisu do potrzeb osób niepełnosprawnych, a także umożliwić łatwiejszą obsługę na urządzeniach mobilnych - *Mamy nadzieję, że wprowadzone w odświeżonej wersji naszego serwisu zmiany spotkają się z Państwem zainteresowaniem i przychylnym odbiorem. Obecnie strona nie zawiera jeszcze kompletu docelowych informacji, jednak w najbliższym czasie będą Państwo mogli zapoznać się z pełnym materiałem dotyczącym naszej Gminy - czytamy na stronie.*



Letni wypoczynek

Od 24 lipca do 2 sierpnia br. trwał wypoczynek letni dla 115 dzieci i młodzieży z terenu gminy w Ośrodku Wypoczynkowym Solar w Jarosławcu. Od 9 do 16 lipca 33 osoby niepełnosprawne wraz z opiekunami wypoczywały na koloniach w Stegnie. Tam również w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym Bałtyk od 5 do 11 września wypoczywały 53 osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe w wieku 65+.

Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków (CEEB) - od 1 lipca nowe obowiązki

Od dnia 1 lipca br. każdy właściciel lub zarządca budynku jest zobowiązany do złożenia w CEEB deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i spalania paliw w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych.

Terminy:


- 12 miesięcy na złożenie deklaracji mają właściciele lub zarządcy budynków już istniejących,
- 14 dni na złożenie deklaracji mają właściciele lub zarządcy obiektów nowo powstałych i jest to termin 14 dni od uruchomienia nowego źródła ciepła lub spalania paliw.

Deklarację można złożyć drogą elektroniczną na stronie: zone.gunb.gov.pl lub w wersji papierowej w Urzędzie Gminy w Różaniu. Deklaracja do pobrania oraz instrukcja znajdują się na stronach: www.gunb.gov.pl/strona/centralna-ewidencja-emisyjnosci-budynkow-faq.

Celem zbierania informacji o budynkach jest utworzenie kompletnej bazy danych, której gmina będzie mogła uwidaczniać politykę walki ze smogiem. Celem stworzenia Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków jest poprawa jakości powietrza – likwidacja głównej przyczyny zanieczyszczenia – emisji substancji powodujących smog. Dla mieszkańców gminy zostaną uruchomione usługi, które mają poprawić stan techniczny budynków w zakresie bezpieczeństwa, np. zamówienie przeglądu kominiarskiego czy inwentaryzacji budynku. W bazie znajdują się docelowo wszystkie budynki, które posiadają źródło ciepła o mocy nieprzekraczającej 1 MW. Złożenie deklaracji jest obowiązkowe.

Rocznica wybuchu powstania

W dniu 1 sierpnia przypadła 77. rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego. O godz. 17:00 oddano cześć bohaterom uruchamiając syreny alarmowe.



Wyrazy wdzięczności i serdeczne podziękowanie Bliskim, Znajomym, Sąsiadom, Delegacjom i tym wszystkim, którzy w tak bolesnych dla nas chwilach uczestniczyli w nabożeństwie żałobnym oraz odprowadzili na miejsce wiecznego spoczynku

śp. Lecha Gołębskiego

składa pogrążona w żalobie rodzina

Na zawsze pozostaniemy w naszych sercach i pamięci.

Świerszcz Różański

GAZETA LOKALNA
MIASTA I GMINY RÓŻAN

www.swierszcz.gouk.pl
swierszcz@gouk.pl

Redaguje zespół.

Redaktor naczelny: Sebastian Olszewik

Współpracowali:

I. Murzyn, M. Cachel,
Z. Kozłowski

Adres redakcji, wydawca i druk

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury
w Różaniu

im. Marszałka Józefa Piłsudskiego
06-230 Różan ul. Mickiewicza 5
tel. 29 76 69 042 - 512 965 398

Skład i łamanie:

K. Kruszeński

Na okładce

Fot. S.Olszewik

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych, a także zastrzega sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany ich tytułów oraz obróbki zdjęć. Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść reklam i ogłoszeń. Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami autorów tekstów.

ISSN 1640-1573

Data wydania 27 IX 2021 r.

Cena 2 zł

Ogłoszenia: do 20 słów za darmo

1cm² – 1 zł

RÓŻAN na magnesie Turysty

Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Różaniu dołączył do kolejnego projektu pn. Magnes Turysty.

Magnes Turysty to projekt powstały z myślą o turystach, kolekcjonerach i zbieraczach odwiedzających miasta w całej Polsce. Dzięki współpracy z lokalnymi samorządami, instytucjami i przedsiębiorcami Magnes Turysty może trafić do każdego miasta w Polsce.

Magnes jest w 100% produktem polskim. Wykonany z biodegradowalnego, wytrzymałego ekoplastiku jest bezpieczny dla środowiska. Dzięki przemyślanemu rozmiarowi (wymiary karty kredytowej) magnes dobrze wygląda na lodowce i zmieści się do portfela. Część magnetyczna jest wytrzymała i nie pozostawia zabrudzeń.

Różan



Magnes stanowi idealną pamiątkę potwierdzającą pobyt w danym mieście. Forma projektu - kolekcja - jest zachętą do poznawania zakątków Polski. Dobrze znane, duże metropolie i malownicze małe miasteczka - każde z nich znajduje swój ślad w kolekcji.

Kolekcja obejmuje wszystkie polskie miasta. Magnes z Różaniem do kupienia w GOUK. Info: <https://www.magnesturysty.pl/>

Od 1 lipca br., zgodnie z wprowadzonymi zmianami do programu Dobry Start zmieniają się zasady naboru wniosków.

Począwszy od najbliższego roku szkolnego 2021/2022, świadczenie będzie przynawał i wypłacał Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Według nowych zasad, wnioski o świadczenie będzie można składać do ZUS tylko drogą elektroniczną, a wypłata przyznanego świadczenia będzie odbywać się wyłącznie na wskazane konto bankowe.

Wnioski drogą elektroniczną można składać od 1 lipca do 30 listopada przez Portal informacyjno-usługowy Emp@tia, przez bankowość elektroniczną lub portal PUE ZUS.

Świadczenie dobry start przysługuje raz w roku na dziecko uczące się w szkole, aż do ukończenia przez nie 20 roku życia. Na dziecko niepełnosprawne, uczące się w szkole, świadczenie przysługuje do ukończenia przez nie 24 roku życia.

Świadczenie nie przysługuje na dzieci uczęszczające do przedszkola oraz dzieci realizujące roczne przygotowanie przedszkolne w tzw. zerówce w przedszkolu lub szkole. Program Dobry Start nie obejmuje również studentów. Szczegóły na stronie zus.pl - Świadczenie z programu Dobry Start.

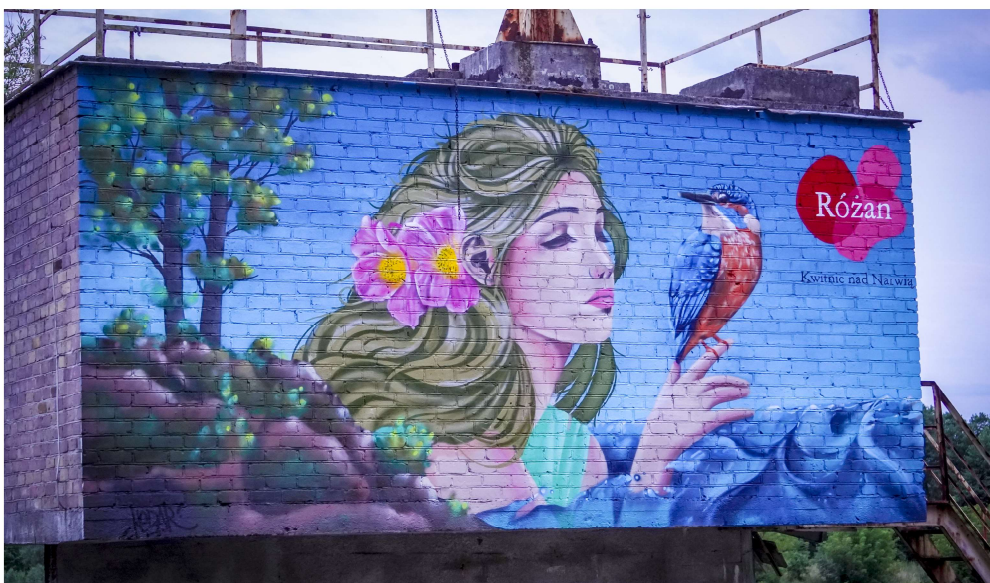
ILUZJON



Czas na wsie i małe miasteczka - giganci handlu spożywczego poszukują nowych rynków. Kolejny trzeci market w małym mieście.



Radość zawodników FC 2012 Różan po wygranym meczu z ULKS Ołdaki po którym drużyna z Różana uplasowała się na pierwszym miejscu w rozgrywkach Klasy B Ostrołęka.



Mural na starym ujęciu wody nad Narwią.

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja 26 marca br.

Podczas posiedzenia poddano pod głosowanie 4 sprawozdania z: pracy burmistrza między sesjami, działalności GOUK, biblioteki publicznej, ZGKiM i realizacji rocznego programu współpracy gminy Różan z organizacjami pozarządowymi.

Radni podjęli uchwały w sprawach: zmian w budżecie gminy, udzielenia pomocy finansowej powiatowi makowskiemu w kwocie 3000 zł z przeznaczeniem na świadczenie usług w zakresie przeciwdziałania patologiom społecznym oraz podjęli uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Następnie poddano pod głosowanie uchwałę w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic miasta oraz wniosku o dokonanie zmiany tych granic. Za uchwałą opowiedziało się 11 radnych, 3 było nieobecnych 1 nie oddał głosu. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Ministrów rozporządzeniem z dnia 30 lipca br. Zgodnie z nim z początkiem przyszłego roku obszar miasta Różan (obecnie 666,84 ha - 6,6 km²) zwiększy swoją powierzchnię o 553,29 ha czyli 5,5 km²). Za dokonywanymi zmianami granic opowiedzieli się prawie jednogłośnie wszyscy radni (jeden radny nie oddał głosu).

Po wyczerpaniu porządku obrad nastąpiła dyskusja na temat sposobu organizacji pracy rady miejskiej. Radny Dominik Podlasin domagał się wyjaśnień w sprawie zmiany sposobu obradowania, miejsca posiedzeń, czy też możliwości zdalnego uczestnictwa w obradach. Zarzucił przewodniczącemu, że nie podjął żadnych działań, by w wypadku choroby podczas trwania epidemii umożliwić radnym odbycie sesji zdalnie. - *W przeciagu roku czasu przewodniczący nie podjął w tym kierunku żadnych działań* - argumentował. Dopytywał również o działania techniczne, sprzętowe umożliwiające przeprowadzenie takiej formy posiedzeń.

- *Po analizie prawnej i technicznej postanowiłem nie wchodzić w tryb sesji hybrydowej i zdalnej z braku możliwości technicznych. To była moja integralna decyzja (...) ale też zapytałem wcześniej radnych odnośnie zakupu modułu zdalnego i nie uznano takiej potrzeby(...)bardziej podlegam decyzji ogółu niż jednostce i stąd taką decyzję podjąłem* - wyjaśniał przewodniczący. Do dyskusji dołączył burmistrz, który przekonywał - *ustawodawca wyposażał przewodniczącego w narzędzia wyboru (...) dodatkowo względę techniczne i zapisy statutu nie pozwalają na przeprowadzenie zdalnej sesji w Różanie. Miejmy nadzieję, że problem w niedługim czasie się sam rozwiąże, w momencie zakończenia reżimu sanitarnego związanego z wirusem i powrócą zwyczajowe obrady.*

Sesja 26 kwietnia br.

Kierownik OPS Monika Dzierzgowska przedstawiła sprawozdanie z realizacji pracy ośrodka za 2020 r. W sprawozdaniu po raz pierwszy pojawiła się realizacja pomocy z zakresu teleopieki dla osób starszych w szczególności zamieszkujących samotnie, chorych lub niepełnosprawnych. W dyspozycji ośrodka jest 15 opasek połączonych z systemem całodobowego monitoringu wyposażonych w przycisk SOS, którego można użyć w sytuacjach bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia. - *Mamy jeszcze 3 wolne i możemy rozdysonować wśród osób potrzebujących z terenu gminy Różan i zachęcam do zgłaszania się do ośrodka pomocy społecznej(...) z nowości (...) wydajemy zaświadczenia do programu Czyste powietrze* - informowała kierownik. W informacji z realizacji programu - Posiłek w szkole i w domu wynika, że w ubiegłym roku odbywał się on w zmienionej formie. Dożywianie młodzieży w Zespole Szkół i dzieci klas IV-VIII, które miały przyznany posiłek w szkole, zmieniono na zasiłek w formie finansowej w kwocie 198 zł miesięcznie, zależnie od indywidualnej sytuacji występującej w rodzinach.

Zgodnie z porządkiem obrad rada zapoznana się z informacją na temat problemów dydaktyczno-wychowawczych w przedszkolu samorządowym i szkole podstawowej. W związku z przedłużającą się pandemią i ograniczeniami z nią związanymi, pojawiają się problemy wychowawcze. Wiele dzieci doświadcza negatywnych emocji, niezadowolona z powodu zakazu opuszczania domu i spotkania się z rówieśnikami. Dzieci nie panują nad emocjami wykazując wzmogoną nadpobudliwość. Jak wynika z treści informacji, do przedszkola złożono 60 wniosków (wolnych miejsc 42). W celu zapobiegania problemom wychowawczym szkoła organizowała m.in. dla dzieci i młodzieży warsztaty na temat radzenia sobie z emocjami. Planowane są kolejne warsztaty związane z problematyką bezpieczeństwa uczniów.

Sesja 7 czerwca br.

Głównym punktem obrad było udzielenie wotum zaufania i absolutorium dla burmistrza z tytułu wykonania budżetu gminy za rok ubiegły. W pierwszej kolejności burmistrz po raz trzeci zaprezentował Radzie Miejskiej doroczny raport o stanie gminy. Treść raportu znajduje się na stronie urzędu gminy pod adresem – rozan.bipgminy.pl/public/. Rada Miejska po zapoznaniu się z raportem jednogłośnie udzieliła wotum zaufania burmistrzowi Piotrowi Świdierskiemu. *Współpraca z państwem to sama przyjemność* - skomentował burmistrz.

Radni w drodze uchwały określili wzór wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz wzór deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego. W następnej kolejności ustalono średnią cenę paliwa, która ma wpływ na kwotę zwrotu kosztów ponoszonych przez rodziców w związku z dowozem dzieci do szkół. W celu ustalenia średniej ceny paliwa dokonano rozeznania cen paliw wśród czterech dostawców paliwa w Różanie. Biorąc pod uwagę ceny paliw (na dzień 7 czerwca br.) ustalono jego średnią cenę: benzyna 95 - 5,27 zł, olej napędowy - 5,26 zł, LPG - 2,29 zł.

Posiedzenie zakończono przedstawieniem informacji o stanie bezpieczeństwa publicznego oraz bezpieczeństwa przeciwpożarowego w gminie. Z informacji policji wynika, że przestępczość na terenie miasta i gminy utrzymuje się na podobnym poziomie w porównaniu do 2019 r., jednak w niewielkim stopniu zmienił się charakter przestępstw.

Sesja 5 lipca br.

Sesję zwołano na wniosek burmistrza. Rada podjęła uchwałę w sprawie przekształcenia szkoły podstawowej w Różanie. *Dotyczy kwestii formalnej, likwidacji zamkniętej szkoły w Żaluziu, żeby mieć budynek wolny w sensie prawnym (...) w założeniu będziemy chcieli otwierać tam inną placówkę o charakterze opiekuńczo-wychowawczym* - wyjaśnił burmistrz. Projekt uchwały uprzednio został pozytywnie zaopiniowany przez kuratora oświaty, a także związek nauczycielstwa polskiego.

W związku z problemem wyboru i brakiem sołtysa we wsi Szygi postanowiono przeprowadzić z mieszkańcami sołectwa konsultacje społeczne w sprawie projektu statutu, który w sposób odmienny usytuuje stanowisko sołtysa i jego wybór. Propozycje dotyczą wydłużenia kadencji do lat 5 oraz wprowadzenia powszechnego wyboru, który przeprowadzi sołectka komisja wyborcza. Konsultacje będą dla rady odpowiedzią na pytanie: czy proponowany kierunek zmian i wprowadzenie powszechnego głosowania na tę funkcję znajdzie społeczną akceptację.

Podjęto uchwałę w sprawie dopłat do cen dostarczanej wody i odprowadzania ścieków. Burmistrz podkreślił, że każdy powinien mieć świadomość, że cena taryfowa wody netto, gdyby nie dopłata, byłaby 5,35 za m³, a jest tylko 3 zł. Ze ściekami jest jeszcze większa różnica i gdyby nie dopłata każdy z nas płaciłby 9,87 netto, a płacił będzie 4 zł.

Szacunkowa kwota dopłaty obciąży budżet gminy w wysokości około 500 000 zł netto.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różanie udostępniane są w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Różanie pod adresem rozan.bipgminy.pl, natomiast materiał video z posiedzeń na stronach rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są również na stronie swierszcz.gouk.pl.

M.Cachel

Z kraju, ze świata i gminy



Fot. ouraring.com

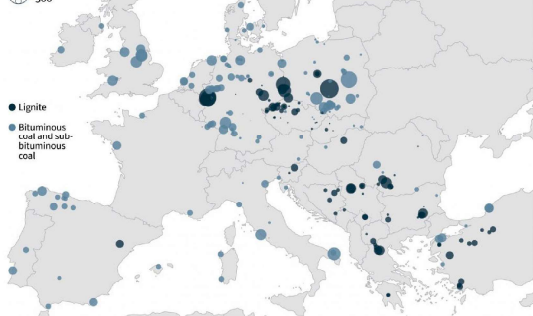
Oura ring na pierwszy rzut oka wygląda jak zwykły pierścionek, jednak kryje w sobie nowoczesne urządzenie, które pozwala na monitorowanie aktywności organizmu. Ten znany od paru lat pierścionek smart, wyposażony ostatnio w sensor oksymetryczny i sztuczną inteligencję, robi oszałamiającą karierę pandemiczną. Podobno potrafią one wykryć zarażenie wirusem COVID-19 na trzy dni przed wystąpieniem pierwszych objawów choroby. Podstawowym markerem choroby jest wysycenie krwi wyznaczane przez pomiar nasycenia (saturacji) hemoglobiny tlenem. Metoda pomiaru saturacji hemoglobiny, znana od 1935 r., opiera się na zmianach absorpcji światła prześwietlającego tkankę palca, zależnie od nasycenia tlenem hemoglobiny. Wystarczy prześwietlić tkankę światłem czerwonym (660 nm) i podczerwonym (ok. 900 nm), żeby wyznaczyć nasycenie hemoglobiny. Aplikacja na smartphona powiązana z Oura Ring prognozują i przewidują wystąpienie objawów związanych z COVID-19 (np. gorączki, kaszlu, trudności w oddychaniu, zmęczenia i innych) z ponad 90-procentową dokładnością. Technologia ta może potencjalnie służyć jako krytyczne narzędzie podejmowania decyzji, aby pomóc w powstrzymaniu rozprzestrzeniania się wirusa.

Coal-fired power plants in Europe

288 open in 27 countries

Gross capacity at the opening of the power plant, in MW

5,030
500



Source: Europe Beyond Coal

Date as of June 18, 2019

© AFP

ednh.news/only-eight-eu-countries-to-phase-out-coal-by-2030/

Unia Europejska posiada ponad 300 elektrowni węglowych (stan na lipiec 2016 r.) z 738 oddzielnymi jednostkami wytwórczymi. Nie są one równomiernie rozłożone w poszczególnych państwach członkowskich, a najbardziej uzależnione od węgla są: Polska, Niemcy, Bułgaria, Czechy i Rumunia. Jednym z popularniejszych współcześnie tematów jest emisja dwutlenku węgla do atmosfery i jej szkodliwość dla człowieka oraz ziemskiej atmosfery, któremu poświęca się dużo uwagi w UE i która już wiele lat temu obrała za cel znaczącą redukcję tej emisji. Dużym źródłem dwutlenku węgla jest energetyka oparta o węgiel kamienny i brunatny.

Polska jest ostatnio krytykowana, szczególnie przez Niemcy, właśnie z powodu energetyki i nazywana największym trucicielem Unii. Wystarczy spojrzeć na rysunek, by się przekonać, że nie do końca jest to prawdą. Niemcy wcale nie są lepsze pomimo, że uchodzą za zielony kraj. Sami są w trudnym położeniu więc próbują zrzucić winę na kogoś słabszego w tym obszarze. Wiadomo, że powstały w połowie lat siedemdziesiątych XX wieku. Zachodniemiecki ruch skierowany przeciwko elektrowniom atomowym skutecznie przekonał niemieckie społeczeństwo i polityków, jeszcze RFN, do porzucenia energii jądrowej. Odnawialne źródła energii nie do końca mogą sprostać zapotrzebowaniu na energię, więc jedynym ratunkiem stał się węgiel. Tym sposobem Niemcy mają problem, z którym nie potrafią sobie poradzić. Więc nie dajmy się zwiesić słuchając medialnych doniesień o Polsce, jako największym trucicielu atmosfery lub emitencie dwutlenku węgla z powodu energetyki węglowej.

Jak podaje Dziennik Gazeta Prawna do połowy lipca br. w Polsce zmarło ponad 60 tys. osób więcej niż w porównywalnym okresie roku poprzedniego – wynika z danych urzędów stanu cywilnego.

W ciągu 28 tygodni br. zmarło 285 tys. osób, podczas gdy w porównywalnym okresie roku ubiegłego było to 224 tys. Tak duży wzrost – o ponad 60 tys. – jest, jak podaje DGP, efektem uderzenia koronawirusa w pierwszej połowie tego roku. Przeciw COVID-19 w pełni zaszczepionych jest prawie 17 mln osób.

Przypadki koronawirusa w Polsce

Stan na 27 września, godz. 10:30

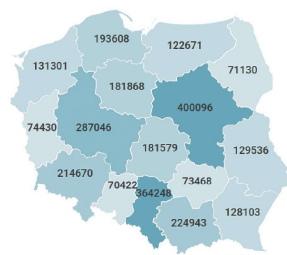
tvn24.pl

Wszystkie zakażenia: **2903655**

Dzisiejsze zakażenia: **421**

Wszystkie śmiertelne: **75572**

Dzisiejsze śmiertelne: **0**



28 mln dolarów zapłacił za lot w kosmos tata holenderskiego nastolatka Olivera Daemena. Jest to pierwszy klient płacący za lot w kosmos. Po kilkunastu próbnym lotach firma Blue Origin przeprowadziła w końcu załogowy lot z wykorzystaniem swojej rakiety ponownego użytku New Shepard, na której szczycie zamontowano kapsułę z czwórką osób na pokładzie. Wśród nich znalazł się sam Jeff Bezos, najbogatszy człowiek świata, założyciel Blue Origin i firmy Amazon.

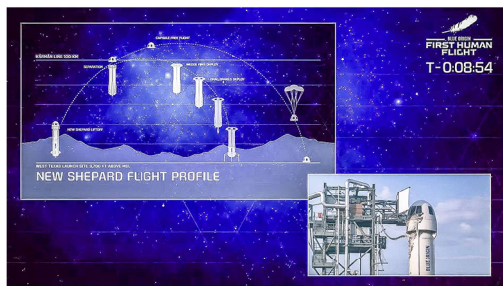
Oprócz Bezosa i Olivera Daemena na pokładzie kapsuły znalazł się także jego brat, Mark Bezos oraz 82-letnia Mary Wallace „Wally” Funk – jedna z uczestniczek programu kosmicznego Mercury 13 z przełomu lat 50. i 60.



Na licytację pierwszego w świecie biletu na lot w kosmos zarejestrowało się prawie 7600 osób ze 159 krajów. To pierwszy załogowy, komercyjny lot z wykorzystaniem autonomicznego statku, którym w stu procentach zarządzał komputer, bez udziału człowieka. Na pokładzie znajdowali się tylko i wyłącznie cywile. Pierwsza prywatna firma ma w pełni działającą platformę do kosmicznej turystyki i może już planować kolejny taki lot, który ma odbyć się jesienią tego roku.

Można więc oficjalnie napisać, iż otwiera się właśnie nowa era lotów kosmicznych oraz komercjalizacji kosmosu!

blueorigin.com



sss...NETU

- Marian ty się przestań pięścić - pokaż co tam masz i na kogo? (**pyzdra**)
- Czego się ludzie dopatrują w działaniach operacyjnych CBA? Przecież to zwykły zbieg okoliczności! Tylko okoliczności są niezwykle. (**Marowiecki**)
- My Polacy to taki naród, gdzie we wszystkim widzimy spisek i korupcję. Zawsze idziemy pod prąd, jak mówią inni i ciągle szukamy problemów. To już chyba taka nasza narodowa choroba. A świat jest taki piękny bez zwad. (**Diego71**)
- Każdy reżim kiedyś upada. (**Mmm**)
- Stary kawaler schował się w szafie i boi się POLAKÓW. (**bat-24**)
- Kto pracuje ten płaci podatki. Kto nie pracuje ten dostaje kasę. (**guru**)
- Tym się w historii różnił człowiek wolny od niewolnika, że mógł broń nosić. Amerykanie, szczególnie ci z Teksasu, wiedzą, co to wolność i potrafią ją szanować. (**Jecek Floryda**)
- Nas wykończą nasze PIStolety. (**Kddk**)
- Nowy Ład - TY ciężko pracowałeś, a za zarobioną legalnie kasę kształciłeś dzieci, a Twój sąsiad całe życie pił, zrobił gromadkę dzieci, która ledwo podstawówkę skończyła i robił na czarno. A teraz PIS podwyższa Ci podatki żeby dać je Twojemu sąsiadowi. (**liberal**)
- Ulgi dla wielkich zagranicznych korporacji kosztem o 50 proc wyższych podatków dla małych polskich firm, to naprawdę Nowy Ład. Czegoś takiego nie wymyśliło żadne europejskie państwo. Mamy kilka takich przypadków w Ameryce Południowej, ale żaden dobrze się nie skończył. (**Polski Ład**)
- Jeden but był prawy, a drugi sprawiedliwy. (**Basia**)
- Niech mu ktoś schowa tabletki do zmywarki, bo pomylił z witaminą C. (**Ulka**)
- Ten człowiek potrafi nawet buty podzielić... (**alozjy**)
- Całkiem możliwe - paliwo po 6.90 i za chwilę zakup TVN się Jarkowi zwróci. (**Hmm**)
- Taa... Weź se posłuchaj Genesis - Land of confusion. Tak gada każdy, ale jakoś nic się nie dzieje. Zamknij otwór robiący słowa i weź się za dmuchanie, bo inaczej zero tajfunów. (**eI_ZOZO_LOCO**)
- Stanisław Piotrowicz raz miał rację mówiąc - TVN jest dla ludzi inteligentnych, a TVP jest dla wyborców PIS. (**W sumie...**)
- Godność posła i samorządowca - podwyżka 60% od już...godność nauczyciela podwyżka 5% może za rok. Jak Pan może mówić o godności zawodu nauczyciela?. (**Bóg Cię osądzi**)
- Nie wierzę w uczciwość przyszłych wyborów!!! (**rolnik sam w dolinie**)
- Jestem ateistą i dla mnie obrzędy wyglądają jak pompacyjne przedstawienie z elementami komediowymi. Jednocześnie rozumiem, że niektórym wiara nadaje sens życia, potrafi jednoczyć ludzi. Pod jednym warunkiem - że umie się w tym szaleństwie zachować zdrowy rozsądek. (**Ateista**)
- Problem polega na tym, że UE nie mówi jaka ma być struktura sądów. UE mówi, że sądy mają być niezależne od polityków i tyle. A dla Zera to aż tyle. (**kol**)



Fot. 210P

RAPORT O STANIE GMINY RÓŻAN

(streszczenie wybranych zagadnień)

Podczas XXIX Sesji Rady Miejskiej w dniu 7 czerwca br. przedstawiono Raport o stanie gminy Różan za 2020 rok, którego autorem jest burmistrz Piotr Świdorski. Raport zawiera ogólną charakterystykę gminy oraz istotne informacje dotyczące jej funkcjonowania w ubiegłym roku.

Notka demograficzna

Gmina Różan zajmuje powierzchnię 8435,68 ha według stanu na 31.12.2020 r. gminę zamieszkiwało 4401 (4424 mieszkańców – stan na 31.12.2019 r.) z czego 2258 osób stanowiły kobiety, a 2143 mężczyźni. W 2020 r. na terenie gminy Różan odnotowano 50 urodzeń (2019 - 37) i 66 zgonów (2019 - 49). Oznacza to ujemny przyrost naturalny.

Gminę Różan cechuje niska gęstość zaludnienia, niezmienna na przestrzeni lat 2010-2020. Waha się wokół 53 osób na 1 km² powierzchni gminy. Średnia krajowa (123 osoby na 1 km²), wojewódzka (150 osób na 1 km²). W 2020 roku miasto zamieszkiwało 2709 osób (62%), natomiast 1692 stanowili mieszkańcy wsi (38%). Liczba ludności z podziałem na poszczególne sołectwa przedstawiała się następująco:

Chelsty	103	Podborze	99
Chrzczonki	86	Prycanowo	51
Dąbrówka	38	Szygi	99
Dyszobaba	217	Załęże-Eliasze	44
Dzbażd	232	Załęże-Gartki	48
Kaszewiec	70	Załęże-Sędziąta	33
Miłony	59	Załęże Wielkie	125
Mroczi-Rębiszewo	42	Załużcie	251
Paulinowo	64	Zawady-Ponikiew	31

Bezrobocie i rynek pracy

W dniu 31.12.2020 r. w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy pozostawało 291 mieszkańców gminy Różan, z czego 206 zarejestrowanych bezrobotnych to mieszkańcy miasta Różan (w tym 98 kobiet). Wśród bezrobotnych mieszkańców miasta prawo do zasiłku posiadało 38 osób (w tym 20 kobiety). Natomiast 85 zarejestrowanych bezrobotnych to mieszkańcy wsi (w tym 50 kobiet). Wśród bezrobotnych zamieszkujących sołectwa 11 osób posiadało prawo do zasiłku (w tym 8 kobiet). Wśród ogółu zarejestrowanych bezrobotnych 208 to osoby długotrwale bezrobotne. Podobnie, jak w latach ubiegłych, w roku sprawozdawczym gmina Różan i jej jednostki podległe były stałym organizatorem różnego rodzaju wsparcia w zatrudnieniu. W 2020 r. tylko w ramach prac społecznie użytecznych zatrudnionych było 8 osób, kolejne 6 odbywało odpłatny staż, w ramach prac interwencyjnych zatrudniano 1 osobę.

Podstawowe dane dotyczące wykonania budżetu gminy Różan w roku 2020

Budżet gminy Różan w 2020 r. po dokonanych zmianach wyniósł po stronie dochodów 34.439.209,63 zł. Dochód w wysokości 10,5 mln złotych stanowi rekompensata z tytułu lokalizacji na terenie gminy KSOP (około 30% budżetu gminy). W 2020 r. kwota wydatków wynosiła 35.505.395,63. Udział wydatków majątkowych w wydatkach budżetu utrzymuje się na podobnym poziomie od kilku lat. W 2020 r. stanowił 18% wydatków. Na terenie gminy Różan funkcjonuje fundusz sołecki. Ze środków funduszu realizowane są wydatki

na remonty dróg żwirowych, zakupy sprzętu i wyposażenia do istniejących remiz OSP i świetlic wiejskich, opracowania dokumentacji technicznej na budowę infrastruktury technicznej i jej budowa.

Mienie komunalne

Na dzień 31 grudnia ubiegłego roku samorząd gminy Różan posiadał w zasobie następujące składniki mienia komunalnego: grunty budowlane o pow. 20,65 ha, grunty rolne o pow. 11,63 ha, grunty rekreacyjne o pow. 6,67 ha i pozostałe o pow. 52,07 ha, działki pod zabudowę zagrodową o pow. 0,87 ha, drogi o nawierzchni utwardzonej i ulepszonej o pow. 39,70 ha. Gmina Różan jest właścicielem: 6 budynków wielorodzinnych, budynku dwurodzinnego, 4 obiektów szkolnych, 2 budynków użyteczności publicznej, budynku adoptowanego na potrzeby: służby zdrowia, dziennego domu Senior+ oraz Gminnej Biblioteki Publicznej, 4 budynków świetlic wiejskich, 5 stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków, kiosku, PSZOK, sieci kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 32,83 km, sieci wodociągowej o łącznej długości 121,07 km, 2 pojazdów (autobus i bus).

Ponadto gmina Różan zmoczy prawa, w wyniku podziałów nieruchomości weszła w posiadanie gruntów o łącznej powierzchni 2755 m² pod drogi gminne. Przebudowane zostały drogi w Dyszobabie – 1353,70 mb. oraz na ul. Przemysłowej w Różanie 1013,82 mb.

Strategie, polityki, programy

Na dzień 31.12.2020 r. pozostawało 9 przyjętych przez organy gminy strategii i programów wieloletnich oraz te, które Rada Miejska w Róźnie przyjmuje rokrocznie do realizacji (dostępne na stronie www.roznan.bipgminy.pl).

Lad przestrzenny

Na dzień 31.12.2020 r. pozostawały aktualne 12 dokumentów planistycznych oraz od 2018 przystąpiono do opracowania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Różan. Z analizy istniejących planów zagospodarowania przestrzennego wynika konieczność ich aktualizacji. W roku bieżącym Gmina Różan przystąpiła do zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Różan, obejmującej możliwość budowy stacji zaopatrującej gminę w gaz ziemny oraz budowę centrum logistycznego na terenie wsi Paulinowo. Ponadto podjęto procedurę zmiany granic miasta Różan polegającą na przyłączeniu części wsi Paulinowo.

Pomoc społeczna, wspieranie rodziny, osób niepełnosprawnych

Głównym organizatorem pomocy społecznej na terenie gminy Różan jest Ośrodek Pomocy Społecznej. Instytucjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej oraz wspierającymi podmioty pomocy społecznej w realizacji ich zadań w gminie są również: Urząd Gminy, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy, działające w strukturze OPS Świetlica Opiekuńczo-Wychowawcza i Senior+, Posterunek Policji, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia oraz organizacje pozarządowe. Zadania gminy w zakresie pomocy społecznej szczegółowo określa Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2015-2020 (dostępna na stronie www.roznan.bipgminy.pl), której celem jest poprawa jakości życia mieszkańców poprzez stworzenie im możliwości rozwoju, zaspokojenia potrzeb przez aktywną integrację.

Ograniczenie skutków życia w biedzie

W 2020 r. przyznano i wypłacono świadczenia pieniężne dla 184 świadczeniobiorców, ogółem na kwotę 331.692,33 zł, w tym: zasiłek stały otrzymało 40 osób na kwotę 228.653,81 zł, zasiłek okresowy - 17 osób na kwotę 24.913,30 zł, zasiłek celowy - 53 osoby na kwotę 35.850,00 zł, specjalny zasiłek celowy - 74 osoby na kwotę 42.275,22 zł. OPS realizował również świadczenia niepieniężne. Pracą socjalną objęto 327 osób. Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono 39 osobom na kwotę 20.182,00 zł. Opłacono posiłek dla 333 osób w kwocie 126.946,90 zł. Objęto 31 osób standardowymi środowiskowymi usługami opiekuńczymi w miejscu ich zamieszkania. W domach pomocy społecznej przebywało 8 osób, za pobyt, których gmina dopłaciła kwotę 231.366,00 zł. OPS w Róźnie

nie wypłać również: zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych, jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, zaliczki alimentacyjne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego, składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe, składki na ubezpieczenia zdrowotne, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenia rodzicielskie, świadczenia wychowawcze Rodzina 500+, oraz świadczenia Dobry Start 300+. Osoby zainteresowane poradnictwem rodzinnym kierowano do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim. W 2020 r. mieszkańcy gminy Różan skorzystali z poradnictwa psychologicznego, rodzinnego i prawnego. W gminie Różan nie występował w roku raportu problem bezdomności, polegający na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. OPS posiada aktualne informacje o sieci placówek dla osób bezdomnych, gdzie można umieścić osoby bezdomne niezdolne do samodzielnego życia.

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Podobnie jak w latach minionych w gminie Różan występują uzależnienia od alkoholu, od narkotyków i od palenia tytoniu. Problemami tymi zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, współpracując w tym zakresie ze szkołami, Policją, OPS, Poradnią Rodzinną w Makowie Mazowieckim oraz Poradnią Leczenia Uzależnień. Każdego roku Rada Miejska w Róźnie uchwała Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, który jest finansowany ze środków własnych gminy (pochodzących z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych). W gminie Różan funkcjonują 2 grupy samopomocowe: grupa AI-Anon dla współuzależnionych oraz grupa wsparcia DDA dla dorosłych dzieci alkoholików.

W Domu Dziennego Pobytu funkcjonuje świetlica opiekuńczo-wychowawcza, z której korzystają dzieci z rodzin dysfunkcyjnych i nie tylko. Zajęcia w świetlicy odbywają się pod opieką wychowawcy-terapeuty we wszystkie dni robocze w godz. 14.00-18.00. Świetlica zapewnia podopiecznym pomoc w nauce, rozwój ich zainteresowań oraz organizację czasu wolnego. W 2020 r. niektóre zajęcia były prowadzone z udziałem uczestników Dziennego Domu Senior+.

Pomoc osobom niepełnosprawnym

W celu podniesienia jakości życia osób niepełnosprawnych uruchomiono w Róźnie 2 gabinety rehabilitacyjne, które świadczą usługi w ramach NFZ. Usługi rehabilitacyjne są wykonywane również w domu chorego. W 2020 r. funkcjonował Dzienny Dom Senior+, który liczył 15 podopiecznych. Na Placu Obrońców Różana, obok Przychodni Lekarskiej, przed halą sportową oraz przed GOUK wydzielono miejsca parkingowe dla inwalidów. Zainstalowano windę w budynku Urzędu Gminy, co usprawniło funkcjonowanie osób starszych oraz niepełnosprawnych. Gmina Różan rokrocznie organizuje dla osób

niepełnosprawnych wakacyjne turnusy rehabilitacyjno-wypoczynkowe w miejscowości Stegna. Osoby niepełnosprawne objęte są ponadto opieką terapeutki OPS.

Poprawa opieki zdrowotnej mieszkańców

Podstawowa opieka medyczna w gminie Różan w 2020 r. opiera się na pracy trzech lekarzy rodzinnych. Wciąż występują poważne problemy związane z korzystaniem z porad specjalistycznych na miejscu w Róźnie. Coraz częściej pacjenci informują o trudnościach z otrzymaniem skierowania od lekarza rodzinnego do specjalisty. Mieszkańcy dopytują o poradnie specjalistyczne, dostępne w ramach NFZ. W ramach Centrum Medycznego funkcjonują prywatne gabinety lekarskie. Gmina Różan uczestniczy w różnych zdrowotnych programach profilaktycznych dla mieszkańców. Posiada m.in. program szczepień zapobiegających odkleszczowemu zapaleniu mózgu.

Ograniczenie skutków bezrobocia

Wszyscy świadczeniobiorcy pomocy społecznej, będący w wieku aktywności zawodowej oraz stosunkowo dobrym stanie zdrowia, pozostający bez pracy są obejmowani przez OPS aktywizacją społeczno-zawodową w różnych możliwych formach. W 2020 r. pięciu rodzinom udzielono pomocy w oparciu o kontrakty socjalne, które uwzględniały problematykę bezrobocia.

Stan organizacji oświaty i baza lokalowa

W roku szkolnym 2019/2020 gmina Różan była organem prowadzącym dla Przedszkola Samorządowego w Róźnie, Szkoły Podstawowej im. I Dywizji Tadeusza Kościuszki w Róźnie, Szkoły Filialnej w Załuziu. W okresie tym liczba uczniów w poszczególnych placówkach wynosiła: Przedszkole Samorządowe - 123 uczniów, Szkoła Podstawowa - 336 uczniów, Szkoła Filialna w Załuziu - 10 uczniów. Placówki oświatowe prowadzone przez gminę funkcjonowały w 3 budynkach komunalnych.

Kadra i system doskonalenia zawodowego

W roku szkolnym 2019/2020 w Przedszkolu Samorządowym, Szkole Podstawowej i Szkole Filialnej w Załuziu prowadzonych przez gminę, pracowało 57 nauczycieli oraz 35 pracowników administracji i obsługi. Nakłady na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach 2019/2020 opiewały na łączną kwotę 52,305 zł. Większość nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania co najmniej kilku przedmiotów. Wyższe wykształcenie magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym w roku szkolnym 2019/2020 posiadało 57 nauczycieli, co stanowi 100% zatrudnionych.

Baza sportowa

Na terenie gminy Różan znajduje się 14 obiektów sportowo-rekreacyjnych: hala sportowa, stadion, boiska sportowe oraz place zabaw. Hala sportowa w dni nauki szkolnej od 8.00 do 15.00 udostępniana jest na potrzeby szkół, natomiast od godz. 15.00 do godz.

18.00 odbywają się zajęcia sportowo-rekreacyjne finansowane przez samorząd gminy. Zajęcia te odbywają się z podziałem na sekcje: tenisa stołowego, piłki nożnej, piłki siatkowej, sekcja Karate MKKK Kyokushin – dwie grupy wiekowe, sekcja piłki nożnej – orliki, młodziki i seniorzy. W roku sprawozdawczym funkcjonowanie obiektów sportowych i służących rekreacji było ograniczone w związku z pandemią COVID-19.

Turystyka

W 2020 r. zakończono przygotowanie dokumentacji rewitalizacji Placu Obrońców Różana. Zakończyły się prace projektowe związane z jego przebudową oraz przebudową ulic bezpośrednio do niego przylegających. Powyższe zadania będą możliwe do realizacji przy udziale środków zewnętrznych. W roku bieżącym gmina Różan rozpoczyna realizację pierwszego z wymienionych projektów tj. Zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego Fortu nr 4 nad Narwią. Inwestycja otrzymała wsparcie w wysokości ponad 1,3 mln zł z budżetu samorządu województwa.

Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi. Udział burmistrza w różnych ciałach lokalnych

Na dzień 31.12.2020 r. gmina Różan pozostawała członkiem stowarzyszeń: Związek Miast Polskich, Lokalna Grupa Działania Zielony Szlak Niziny Mazowieckiej a także Regionalna Organizacja Turystyczna Szlak Wodny im. Króla Stefana Batorego.

Realizacja uchwał rady miejskiej

Uchwały Rady Miejskiej w Różanie realizowane są przez Burmistrza Gminy Różan na zasadach przewidzianych przepisami prawa i w granicach upoważnień ustawowych. Burmistrz składa regularne sprawozdania oraz informacje na każdej sesji rady miejskiej. Do realizacji uchwał w 2020 r. rada miejska nie wniosła zastrzeżeń.

Podsumowanie

W podsumowaniu Raportu wskazano, że gmina Różan pozostaje w dobrej kondycji finansowo - organizacyjnej i przy racjonalnej polityce powinna sobie poradzić z realizacją większości zaplanowanych zadań inwestycyjnych. Na przeszkodzie może jedynie stanąć radykalne ograniczenie dochodów z udziału w podatkach spowodowane działaniami proponowanymi przez rząd RP. Zaznaczono również, że należy zastanowić się nad zasadnością rozbudowy przedszkola samorządowego oraz położyć większy nacisk na systematyczne uniezależnienie się od rekompensaty z tytułu lokalizacji KSOP, jednocześnie zabiegając o wzrost tej opłaty po jego zamknięciu.

Dokument w całości jest dostępny w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Różan.



Fot. ZUOP

KSOP w Różanie – szczęście w nieszczęściu

Różan – miasto położone w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego w powiecie makowskim, na wysokiej skarpcie stanowiącej fragment Wysoczyzny Ciechanowskiej. Jedno z najstarszych miast na Mazowszu, którego lokację datuje się na 1378 r.

Różan – siedziba gminy obejmującej oprócz miasta również teren 18 sołectw. Powierzchnia gminy – 8410 ha (w tym miasto – 667 ha). Liczba mieszkańców według stanu na dzień 31 grudnia 2020 r. – 4401 osób (w tym miasto – 2709 osób).

Różan – bogata historia, wspaniały klimat, dogodnie położenie u zbiegu szlaków komunikacyjnych, ośrodek turystyczny z setkami działek rekreacyjnych w okolicy miasta.

Różan – niskie podatki, dobry klimat dla biznesu, rozbudowana infrastruktura techniczna (drogi, wodociągi, kanalizacja itp.), doskonała baza sportowa (pełnowymiarowa hala sportowa, nowy stadion wraz z obiektami towarzyszącymi).

I wreszcie Różan – miejsce lokalizacji Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w zabytkowym carskim forcie nr III.

Całkiem sporo, jak na jedną niewielką mazowiecką gminę.

Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych (KSOP) w Różanie funkcjonuje nieprzerwanie od 60 lat. Jego usytuowanie w granicach administracyjnych miasta, w niedalekim od zabudowań carskim forcie, w bardzo atrakcyjnej turystycznie Dolinie Dolnej Narwi, skutecznie ograniczało przez lata możliwości rozwoju całej gminy Różan. Mowa tu zarówno o ograniczeniach dotyczących zabudowy mieszkaniowej, jak i obawach ewentualnych inwestorów zewnętrznych zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej w Różanie. Obaw tych nie uspokajała racjonalna polityka podatkowa gminy, ułatwienia dla inwestorów, doskonale rozwinięta infrastruktura techniczna (w tym przede wszystkim dro-

gowa) oraz położenie miasta na szlaku dwóch dróg krajowych: nr 60 i 61.

Na szczęście to już przeszłość i choć sąsiedztwo KSOP wciąż wywołuje mieszane uczucia, tak wśród mieszkańców, jak i przyjezdnych, to jednak przestało stanowić przeszkodę dla wszystkich możliwych aktywności. Naprzeciwko składowiska powstało nowoczesne targowisko miejskie, na którym oprócz tradycyjnych piątkowych jarmarków odbywają się imprezy kulturalne. Nieopodal, przy nowej ulicy Królowej Jadwigi, powstaje osiedle domów jednorodzinnych z widokiem na KSOP. Ludzie są ostrożni, ale przestali się bać.

Gmina Różan od lat współpracuje z dysponentem Składowiska – Zakładem Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych w Otwocku-Świerku. Jest to współpraca oparta na zaufaniu, pełnej transparentności podejmowanych działań, informowaniu się i udziale społeczeństwa w sprawowaniu kontroli nad działalnością Składowiska. Udało się nam zbudować platformę wzajemnych pozytywnych relacji, dzięki której mieszkańcy są w stanie zaakceptować radioaktywne sąsiedztwo.

Budowanie wspomnianych relacji nie było łatwe. Różaniacy, ale też zapewne pracownicy ZUOP w Świerku, pamiętają początek lat 90. i bardzo głośne protesty mieszkańców związane z lokalizacją jedynego w Polsce wysypiska odpadów radioaktywnych. Nie pomogły w tym ówczesne doniesienia mediów (szczególnie prasy) i propagandowy film z udziałem miejscowej ludności, mówiący o zagrożeniach płynących ze strony składowiska, plotki na temat rodzaju przechowywanych w nim odpadów i brak jakiegokolwiek rekompensaty dla gminy z tytułu jego lokalizacji. W wyniku gwałtownych protestów mieszkańców, począwszy od 1990 r., pomiędzy gminą Różan a Instytutem Energii Atomowej były zawierane porozumienia i umowy o partycypacji w rozbudowie infrastruktury komunalnej i społecznej gminy. Na podstawie tych dokumentów

otrzymywaliśmy niewielką rekompensatę z tytułu utraconych przez gminę korzyści związanych z lokalizacją składowiska.

Ostatecznie sprawa rekompensaty znalazła swój finał w zapisie ustawowym: zagwarantował on gminie, na terenie której znajduje się Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych, coroczną opłatę z budżetu państwa. Na początku było to 200% podatku od nieruchomości zebranego w roku poprzedzającym wypłatę rekompensaty. Następnie art. 57 ustawy – Prawo atomowe otrzymał brzmienie:

Art. 57. Gminie, na terenie której znajduje się Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych, przysługuje coroczna opłata z budżetu państwa:

- od dnia przyjęcia pierwszego odpadu do składowiska do dnia podjęcia decyzji o zamknięciu składowiska – w wysokości 400% dochodów z tytułu podatku od nieruchomości znajdujących się na terenie gminy, uzyskanych w roku poprzednim, jednak nie większa niż 8.550 tys. zł;
- po podjęciu decyzji o zamknięciu składowiska – w wysokości 50% dochodów z tytułu podatku od nieruchomości znajdujących się na terenie gminy, uzyskanych w roku zamknięcia składowiska, przez okres odpowiadający okresowi eksploatacji składowiska.

Opłata, o której mowa w ust. 1, jest przekazywana gminie z budżetu państwa w równych ratach kwartalnych, w terminie do 14 dni od wpływu ostatniego miesiąca kwartału.

Rata kwartalna nie przysługuje gminie, jeżeli w następstwie decyzji organów gminy albo powiatu, na którego obszarze położona jest gmina, nie było możliwe w dowolnym okresie w danym kwartale przyjmowanie odpadów promieniotwórczych do składowiska.

Od momentu uchwalenia ustawy Prawo atomowe i jej wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2002 r. opłata, o której mowa wyżej, była rokrocznie waloryzowana o wskaźnik uzyskanych przez gminę dochodów podatkowych w roku poprzednim i wynosiła w latach 2004–2009:

Rok	Uzyskany podatek od nieruchomości	Opłata
2004	1 988 563,20	7 529 796,58
2005	2 015 597,83	7 954 252,00
2006	2 104 711,74	8 062 392,00
2007	2 082 123,71	8 418 846,96
2008	2 135 467,44	8 328 494,84
2009	2 227 406,09	8 541 869,76

Począwszy od roku 2010 Gmina Różan otrzymywała z budżetu państwa maksymalną stawkę opłaty, tzn. 8 550 000 zł, która, gdyby nie ograniczenie ustawowe, wynosiłaby:

Rok	Uzyskany podatek od nieruchomości	Opłata
2010	2 265 816,52	8 909 624,36
2011	2 376 748,93	9 063 266,08
2012	2 460 670,52	9 506 995,72
2013	2 619 393,92	9 842 682,08

Stanowiło to w owym czasie blisko 40% dochodów budżetowych samorządu. Pieniądze te były i są w zasadzie jedyną wartością dodaną do lokalizacji Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych, które funkcjonuje w Różanie. Są rekompensatą za społeczną akceptację tego faktu, która z uwagi na swoje ograniczenie ustawowe przestała być w pewnym momencie kartą przetargową dla podtrzymywania świadomości o korzyściach płynących z lokalizacji składowiska. Jest kilka przyczyn takiego stanu rzeczy.

W związku z wypłacaną z budżetu państwa opłatą przez lata został w gminie rozbudowany system wsparcia dla mieszkańców, który ograniczył jej możliwości dochodów, przy jednoczesnym wzroście wydatków na różne świadczenia. Gmina Różan dotuje sprzedaż wody, odbiór nieczystości płynnych i stałych od mieszkańców. Podatki i opłaty lokalne, podatek rolny i leśny są w Różanie najniższe w województwie mazowieckim i prawdopodobnie jednymi z najniższych w Polsce. Rokrocznie gmina finansuje wyjazdy swoich najmłodszych mieszkańców na kolenie nad morze, wspiera programy zdrowotne, niepełnosprawnych, osoby niezaradne życiowo i najbiedniejsze. Wszystko w imię przekonania mieszkańców, że Krajowe Składowisko Odpadów Promieniotwórczych jest dla Różana dobrem, a nie złem, jak się powszechnie uważa w innych regionach kraju.

Przede wszystkim jednak gmina Różan aktywnie inwestuje w infrastrukturę poprawiającą jakość życia swoich obywateli. Lwią część budżetu przeznaczają na inwestycje w drogi, wodociągi, kanalizację, sport, kulturę itp. Plusujemy się wysoko w rankingach udziału wydatków inwestycyjnych w ogólnej sumie wydatków budżetu. Niestety, począwszy od 2010 r., zaczęły nas dotyczyć ograniczenia w wydatkowaniu niezbędnych środków finansowych.

Wydatki bieżące gminy z roku na rok były coraz wyższe, co przy ustawowym braku waloryzacji opłaty spowodowało spadek jej inwestycyjnego zaangażowania. Gmina stała się zakładnikiem lokalizacji KSOP, ponieważ z jednej strony wysokość opłaty od kilku lat pozostawała na takim samym poziomie, z drugiej nie było możliwości zwiększania dochodów poprzez wyższe obciążenia dla mieszkańców, choćby w postaci wzrostu podatków czy opłat za usługi komunalne. Mieszkańcy mieli i mają bowiem przekonanie, że cena, jaką płacą za sąsiedztwo KSOP, jest i tak bardzo wysoka. Uważają, że ze względu na radioaktywne sąsiedztwo i płynące z tego bogactwo gminy, należy im się więcej.

W 2013 r. w związku z nowelizacją Prawa atomowego otworzyła się przed gminą możliwość powalczenia o zmianę przepisów ograniczających wysokość opłaty. W korespondencji z Ministerstwem Gospodarki zaproponowałem zmianę polegającą na usunięciu zapisu o maksymalnej wysokości rekompensaty. Była to sugestia bardzo odważna.

Jako burmistrz uczestniczyłem w pracach nad nowelizacją ustawy Prawo atomowe ponad rok. Dzięki dobrej woli i pomocy pracow-

ników Ministerstwa Gospodarki, Państwowej Agencji Atomistyki, Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych, posłów i samego premiera, który dał polityczne zielone światło, w kwietniu 2014 r. Sejm RP zmienił art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo atomowe, podnosząc maksymalną wysokość opłaty z tytułu lokalizacji KSOP do 10 500 000 zł. Kwota taka wpływa na konto gminy już od 2016 r., co daje asumpt do zabiegania o kolejną podwyżkę. Na razie bezskutecznie, ale nadzieja, jak powszechnie wiadomo, umiera ostatnia.

Co by było, gdyby nie istniało ustawowe ograniczenie:

Rok	Uzyskany podatek od nieruchomości	Opłata (400% podatku)	Faktyczna opłata	Wydatki na inwestycje (w tys. zł)
2014	2 721 615,82	10 477 575,88	6 412 500	ok. 3 000
2015	2 784 200,80	10 886 463,28	10 012 500	6 533
2016	2 906 627,31	11 136 803,20	10 500 000	8 371
2017	2 996 119,63	11 626 509,24	10 500 000	5 749
2018	3 072 486,38	11 984 478,52	10 500 000	7 857
2019	3 159 145,71	12 289 945,52	10 500 000	6 335
2020	3 378 084,91	12 636 582,84	10 500 000	5 938
2021		13 512 339,64	10 500 000	około 9 000

Lokalizacja KSOP w Różanie to swoiste szczęście w nieszczęściu. Pisałem już, że z jednej strony to duży zastrzyk finansowy dla gminnego budżetu, dzięki któremu możemy sobie pozwolić na:

- rokroczny wyjazd wakacyjny dla wszystkich uczniów szkoły podstawowej, wspieranie programów zdrowotnych, niepełnosprawnych, osób niezaradnych życiowo i najbiedniejszych,
- zatrudnienie ogromnej liczby osób w ramach swoich jednostek organizacyjnych,
- uzupełnianie wydatków na oświatę kwotą bliską otrzymywanej subwencji,
- pokrycie kosztów zatrudnienia trenerów i dodatkowych nieodpłatnych zajęć sportowych dla młodzieży (siatkówka, piłka nożna, karate),
- wydatki na kulturę, które są jednymi z najwyższych w Polsce w przeliczeniu na jednego mieszkańca; w ośrodku kultury odbywają się nieodpłatne zajęcia prowadzone przez profesjonalnych instruktorów, Aktywne inwestowanie w infrastrukturę poprawiającą jakość życia mieszkańców:
- drogi (większość dróg posiada nawierzchnie asfaltowe),
- wodociągi (100% gminy),
- kanalizację (miasto i najbliższe miejscowości),
- sport (pełnowymiarowa hala, nowoczesny stadion),
- kulturę (wyremontowany i profesjonalnie wyposażony ośrodek kultury).

W planach jest ponadto budowa centrum rekreacyjnego na terenie jednego z zabytkowych carskich fortów oraz utworzenie mu-

zeum w drugim, rewitalizacja centrum miasta, budowa otwartego basenu.

Z drugiej strony brak waloryzacji opłaty z tytułu lokalizacji KSOP – już od 2016 r. – to zagrożenie. Nie da się bowiem zmienić przyzwyczajenia mieszkańców do niskich podatków i opłat lokalnych, co przy wzrastających kosztach funkcjonowania różnych sfer życia publicznego może skutkować ograniczeniem wydatków majątkowych.

Historia składowiska miała przez 60 lat jego istnienia różne odsłony. W 2015 r. grupa mieszkańców pod wodzą jednego z radnych wystąpiła z inicjatywą zorganizowania referendum lokalnego w sprawie lokalizacji nowego składowiska odpadów promieniotwórczych na terenie gminy Różan. Ich zaangażowanie, bardziej podsyte polityczną walką z urzędującym burmistrzem niż dbałością o dobro gminy, było pokłosiem zorganizowanych przez Ministerstwo Gospodarki konsultacji w sprawie przeprowadzenia badań geologicznych, które miałyby potwierdzić lub wykluczyć możliwość lokowania w Różanie KSOP z prawdziwego zdarzenia.

W konsekwencji nieudanego referendum (wojewoda uchylił uchwałę rady miejskiej w tej sprawie, a Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie potwierdził zasadność tej decyzji) Ministerstwo Gospodarki zrezygnowało z badań. Pozostał niesmak.

Przyszłość?

Decyzja o zamknięciu składowiska, chociaż z roku na rok odkładana, zgodnie z Krajowym Planem Postępowania z Odpadami Promieniotwórczymi i Wypalonym Paliwem Jądrowym powinna mieć miejsce w połowie przeszłej dekady. Dla Różana kolejne kilkanaście lat ze składowiskiem to okres, w którym – niezależnie od tego, kto będzie burmistrzem, kto zasiądzie w radzie miejskiej i jakie będą relacje pomiędzy organami władzy – należy się przygotować na zakręcenie kurka z piędzmi.

Kadencja 2018–2023 to, jak dotychczas, kadencja spokoju, rozważli i zrozumienia dla kwestii systematycznego uniezależniania się od ustawowej opłaty za lokalizację KSOP. Burmistrz i rada miejska zabiegają o stworzenie dogodnych warunków dla ściągnięcia inwestorów zewnętrznych. Gmina weszła na ścieżkę rozwoju, co widać chociażby po zwiększających się dochodach podatkowych, zmniejszającym się bezrobociu i nowo powstających podmiotach gospodarczych. W momencie przygotowania niniejszej publikacji trwa procedura zmiany granic Różana, która ma na celu przyłączenie części wsi Paulinowo do miasta i stworzenie doskonale zlokalizowanej strefy inwestycyjnej, przy drodze krajowej nr 61. Pomimo trudnego okresu pandemii COVID-19 z ostrożnym optymizmem spoglądam w przyszłość. Gdzieś nieodlegle widzę Różan wielkim.

Źródło: 60-lecie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych w Różanie, wydawca: Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych KSOP w Różanie - szczęście w nieszczęściu Piotr Świdorski Burmistrz Gminy Różan

APEL

Powiat Maków Mazowiecki w czasie II wojny światowej – zbrodnie, straty osobowe oraz ofiary represji niemieckiej i sowieckiej

Szanowni Państwo!

Przygotuję kolejną publikację książkową, tym razem na temat Powiat Maków Mazowiecki w czasie II wojny światowej – zbrodnie, straty osobowe oraz ofiary represji niemieckich i sowieckich. Głównym celem książki jest ukazanie skali represji, jakich doświadczyli mieszkańcy powiatu makowskiego z rąk niemieckiego i sowieckiego okupanta w latach 1939-1945. Wielu bliskich z Państwa rodzin zostało poddanych tym represjom. W związku z tym bardzo proszę o przesyłanie mi informacji, danych biograficznych, dokumentów, relacji, wspomnień, pamiątek, zdjęć dotyczących ofiar represji niemieckich i sowieckich z powiatu makowskiego w czasie II wojny światowej. W książce zostaną przedstawione m.in. dane biograficzne ofiar dwóch totalitarnych systemów politycznych – niemieckiego nazizmu i sowieckiego komunizmu według następujących kategorii represji:

1. Zamordowani w czasie egzekucji, pacyfikacji i likwidacji osób uznanych za wrogów III Rzeszy Niemieckiej.
2. Zamordowani i zmarli w niemieckich obozach koncentracyjnych, więzieniach i aresztach oraz osoby, którym udało się je przeżyć.
3. Osoby wysiedlone i przesiedlone przez okupanta niemieckiego z miejsc zamieszkania do innych miejscowości.
4. Osoby skierowane na roboty przymusowe na rzecz III Rzeszy Niemieckiej.
5. Dzieci i młodzież poddana procesowi germanizacji – wywiezione (z rodzicami lub same) na roboty przymusowe w głąb Rzeszy, które utraciły podczas wojny rodziców i były wychowywane w rodzinach zastępczych oraz domach dziecka.
6. Ofiary działań wojennych spośród ludności cywilnej – zabici i zaginieni, zmarli wskutek ran, wycieńczenia w czasie II wojny światowej.
7. Żołnierze polegli na frontach i zamordowani w niewoli (jeńcy oflagów i stalagów oraz Ci, którzy je przeżyli).
8. Ofiary represji sowieckich z lat 1939-1941 (żołnierze, oficerowie zamordowani w ramach zbrodni katyńskiej i polegli na Wschodzie w czasie działań wojennych w 1939 r. oraz uwięzieni i zmarli w łagrach i więzieniach) oraz z lat 1944-1945 (aresztowani, deportowani i uwięzieni mieszkańcy powiatu makowskiego w łagrach sowieckich).

Pod pojęciem mieszkańcy powiatu makowskiego należy rozumieć osoby, które mieszkały w powiecie makowskim bezpośrednio przed wybuchem II wojny światowej w 1939 roku oraz te, które mieszkały na jego terenie w ówczesnych granicach administracyjnych w okresie od września 1939 do maja 1945 roku.

Informacje oraz wszelkie dokumenty i materiały na ten temat, proszę przysyłać na mój adres: Mariusz Celmer, ul. Klonowa 3, 06-200 Maków Mazowiecki lub na adres e-mailowy: mariusz.celmer@wp.pl

Aktualnie prowadzę kwerendy w archiwach i bibliotekach w celu poszukiwania potrzebnych dokumentów i materiałów, które posłużą do napisania monografii.

Wyżej wymieniony projekt naukowo-badawczy jest realizowany pod patronatem Stowarzyszenia Pomocy Liceum Ogólnokształcącego Nr I im. Marii Curie-Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim. Książka zostanie wydana przez jedno z wydawnictw, które publikuje recenzowane monografie naukowe.

Mariusz Celmer – dr nauk humanistycznych, historyk, absolwent Instytutu Historii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się wokół historii Polski w XX wieku. Autor książki *Władze państwowe wobec Kościoła Rzymskokatolickiego diecezji płockiej w latach 1945-1970*. Nauczyciel historii w Liceum Ogólnokształcącym Nr I im. Marii Curie-Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim.

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Wileńska 8

HOTEL AVANGARDA
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187

Bank Spółdzielczy w Różanie
Jedyny taki, Twój bank
Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dotychczasowa telefonacja, przelewy krajowe i zagraniczne.
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2



Fot. ZUOP

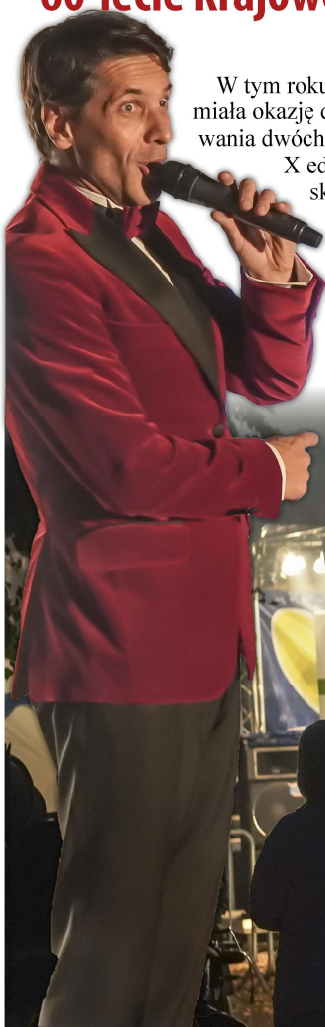
X Różański Piknik Militarny

60-lecie Krajowego Składowiska Odpadów Promieniotwórczych

W tym roku gmina Różan miała okazję do świętowania dwóch jubileuszy:

X edycję Różańskiego Pikniku Militarnego i 60-lecie obecności na terenie gminy Krajowego

Składowiska Odpadów Promieniotwórczych. Z tej okazji w dniach 10, 11 i 12 września na terenie fortów nr I oraz nr III, odbyły się serie wydarzeń połączonych z koncertami i konkursami. Organizatorem był burmistrz gminy, Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury (GOUK) oraz Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Promieniotwórczych (ZUOP).





60-ciu uczestników. Występami oczarowali publiczność: Miejska Orkiestra z Makowa Mazowieckiego, artyści scen warszawskich pod batutą Ryszarda Nowaczewskiego, rockowy Carol Markovsky, kapitalny skład The OrchestRose oraz artyści Teatru Maska



W piątek 10 września, na forcie nr III odbyła się konferencja dotycząca działalności KSOP w Róźnie. Wśród zaproszonych gości znaleźli się m.in. minister klimatu i środowiska, starosta powiatu makowskiego, burmistrz gminy Różan i inne osobistości ze świata nauki i polityki. Z tej okazji, przy wsparciu GOUK wydana została okolicznościowa publikacja książkowa przybliżająca historię fortu oraz zasady funkcjonowania i aspekt społeczny KSOP.

W trakcie dwudniowej imprezy plenerowej można było w ramach dni otwartych w KSOP, zwiedzić obiekt i zapoznać się ze sposobem jego eksploatacji.

W sobotę 11 września, odbyła się kolejna edycja biegu - 5-tka Królowej Bony, który zorganizował Lekkoatletyczny Klub Sportowy z Makowa Maz. Wzięło w nim udział blisko



z Krakowa. Konkursy przeplatane z pokazami jazdy konnej i umiejętności kawalerskich, pokaz pirotechniczny, pokaz rozminowywania terenu, stoiska promocyjne, stoiska handlowe, grochówka z kuchni polowej, wieczory wypełnione muzyką na żywo, teatrzyk dla dzieci, zabawy, animacje. To w skrócie X Różański Piknik Militarny.

Organizatorzy kierują serdecznie podziękowania za pomoc w organizacji i sprawne przeprowadzenie imprezy dla Jarosława Zygmunta, Grzegorza Łuniewskiego, Janusza Świdorskiego, Marcina Napiórkowskiego, całego Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Różańskiej oraz KSOP w Róźnie.

Specjalne podziękowania dla: Wojciecha Opackiego, Konrada Boruckiego, Piotra Janyszko, Kamila Tarasiewicza, Marcina Cachel, Daniela Szczęsnego, ZGKiM w Róźnie, Jednostek OSP z gminy Różan, Funkcjonariuszy Policji w Róźnie, Stowarzyszenia Sympatyków 5 Pułku Ułanów Zasławskich, 12stej Różańskiej Drużyny Harcerskiej - Nielomni, Szkoły Podstawowej w Róźnie i wspaniałej publiczności i wszystkich obecnych na wydarzeniu.

S.Olszewik



1378

Śpiewanie w Różanie VI



Foto: M. Cachel

Pod taką nazwą GOUK zorganizował 25 lipca br. konkurs wokalny. Szósta edycja przyciągnęła kilkunastu wokalistów. W regulaminowym terminie wpłynęło 15 zgłoszeń. Punktualnie o godzinie siedemnastej inauguracyjny występ Antoni Dobrosielskiej (za który otrzymała wyróżnienie) postawił wysoko poprzeczkę pozostałym uczestnikom. Ponadto wyróżnienia otrzymali: Marcin Ostrowski, Izabella Depta i Patryk Kęszczyk. Trzecie miejsce wyśpiewała Julia Jaskulska piosenką z filmu Mulan pt. Wierna, odważna i prawa. Drugie zajęła Martyna Bobowska wykonaniem utworu Something's got a hold on me z repertuaru Christiny Aguilery, a pochodząca z Rzańca, Diana Oleszczak wykonaniem polskiej wersji ballady Leonarda Cohena pt. Hallelujah, wyśpiewała pierwsze miejsce na muzycznym podium. Finałem konkursu był ponad godzinny koncert dobrze znanej publiczności grupy The OrchestRose. Program koncertu zawierał składankę największych przebojów muzyki rozrywkowej. Pod dyrekcją Tomasza Grześkowicza zespół wykonał utwory m.in. The Blues Brothers, The Rolling Stones, Maryli Rodowicz i Zbigniewa Wodeckiego. Koncert z dużą dozą humoru poprowadził Dariusz Bereszczczyński. Muzyczna uczta dla ucha i ducha.

Po długiej przerwie kultura stopniowo powraca do żywych, wzrusza i łączy. Występy uczestników oceniało jury w składzie: Jolanta Drwęcka, Katarzyna Waśkiewicz i Tomasz Grześkiewicz. Komisja miała nie lada wyzwanie, gdyż występy były na bardzo wysokim i wyrównanym poziomie. M. Cachel





Foto: M. Cachel

Wakacyjne animacje

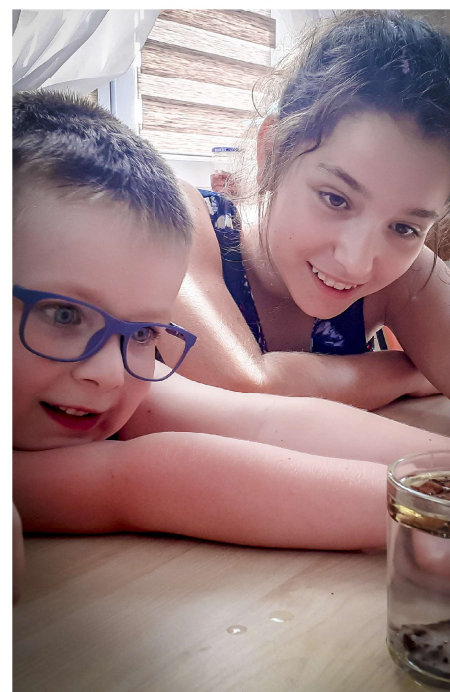
Czas wakacji stanowi dla dzieci beztrudny okres słodkiego lenistwa i odpoczynku od szkolnych obowiązków. Jednak wielu rodziców ma trudności, jak zagospodarować czas wolny swoim pociechom. W związku z tym Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury już po raz kolejny wyszedł z inicjatywą i zorganizował w sołectwach zajęcia wakacyjne. Przedsięwzięcie udało się przygotować przy współpracy i zaangażowaniu sołtysów oraz mieszkańców poszczególnych miejscowości. W tym roku animatorki z różańskiego GOUK

(w okresie od 28 czerwca do 28 lipca) odwiedziły kolejno pięć miejscowości: Dzbańdz, Chelsty, Szygi, Załęże-Gartki i Załużcie. Najmłodsi mieszkańcy sołectw nie narzekali na nudę. Animatorzy pozostawiały do dyspozycji dzieci zapewniając im nie tylko rozrywkę, ale również opiekę w tym natężonym od prac polowych okresie.

Zajęcia w każdym sołectwie odbywały się od poniedziałku do środy przez cztery godziny dziennie. Za miejsce spotkań posłużyły lokalne świetlice, bądź remizy. Wśród atrakcji

znalazły się m.in. animacje, zajęcia plastyczne, techniczne, eksperymenty, gry, zabawy ruchowe i artystyczne np. zdobienie techniką dekupażu, własnoręcznie wytwarzanie mydełek glicerynowych. Nie zabrakło puszczenia baniek, malowania twarzy i tak lubianych przez najmłodszych tatuaży. W poszczególnych miejscowościach zajęcia miały inną specyfikę, gdyż były dostosowane do grupy i wieku uczestników oraz posiadanego zaplecza. W każdej jednak udało się stworzyć przyjazną atmosferę i sprawić dużo dobrej zabawy. Wśród atrakcji największą popularnością w tym upalnym okresie cieszyły się zabawy balonami z wodą.

Zajęcia stanowiły okazję do nawiązania nowych znajomości. Dzięki animacjom dzieci chętnie wchodziły w interakcję z nowo poznanymi osobami, co sprzyjało koleżeńskiemu atmosferze. Rok 2021 w związku z nadal trwającym stanem epidemii COVID19 jest dla wielu z nas bardzo trudny, pełen wyzwań i niepew-



ności, wyjątkowej pracy i komplikacji. Skutki izolacji dotkliwie odcisnęły piętno również na dziecięcej psychice. Duża frekwencja dzieci i młodzieży na zajęciach świadczyła o potrzebie wyjścia z domu i wspólnych spotkaniach. Animatorzy poprzez wspólną zabawę starały się umilać dzieciom wolny czas, pobudzając do integracji i pracy w grupie. Wspólne zabawy stanowiły doskonałą pomoc w budowaniu relacji, co sprzyjało przyjaźniom po zakończonych zajęciach.

GOUK w Różanie składa podziękowania Marioli Baszczyńskiej, Marcie Żerańskiej, Andrzejowi Karaśkiewiczowi, Krzysztofowi Daniłowskiemu, Stanisławowi Strzeleckiemu, Beacie Kanclerz za zaangażowanie, pomoc, pełną mobilizację oraz dobre słowo. Policjanom z różańskiego posterunku policji za pogadankę o bezpieczeństwie nad wodą i w życiu codziennym. Szczególne podziękowania kieruję do wszystkich dzieci za obecność, wspaniałą zabawę i miłe wspomnienia. Do zobaczenia za rok! M.Cachel



miały okazję łapać tysiące baniek mydlanych. Wielką frajdę sprawiała najmłodszym mieszkańcom zabawa z kolorową chustą animacyjną oraz pokaz iluzji podczas, którego występujący artysta przeniósł dzieci do magicznego świata, w którym wspólnie zaczarowali latający stolik, znikającą chustę, połamana różdżkę, magiczne pudełko, modelowali balony, przeciągali linę itp.

Artystyczny program przeplatany był wyrzutami kolorowych proszków Holi, które tworzyły wielką barwną chmurę. Połączono przyjemne z pożytecznym i każdy uczestnik imprezy mógł otrzymać bezpłatnie kolorowy proszek w zamian za karmę dla zwierząt. Wspólnymi siłami zebrano około 300 kg karmy, którą pracownicy GOUK przekazali Schronisku dla bezdomnych zwierząt CANIS w Kruszewie.

Dzień pełen niezapomnianych emocji, dobrego humoru i pozytywnej energii pozostanie na długo w pamięci wszystkich uczestników imprezy.

M.Cachel

Foto: M.Cachel

Kolorowy Dzień Dziecka



1 czerwca br. GOUK przygotował z okazji Dnia Dziecka imprezę plenerową. Tego dnia plac targowy przy ulicy Królowej Bony stał się kolorowym, centralnym punktem zabaw i rozrywki dla dzieci i rodziców. Uczestników imprezy przywitał Pan Sprężynka ze studia Artystyczno – Edukacyjnego Babel Ziombel, który na zaproszenie GOUK zaprezentował interaktywne animacje przy muzyce pn.

Zabawa nie z tej ziemi, połączone z pokazem iluzji. Uczestnicy imprezy mieli okazję wysłuchać autorskich utworów artysty, a także innych znanych hitów. Podczas występu Pan Sprężynka śpiewał i grał na kilku instrumentach, a dzieci





Fot.M.Cachel

Batik - świat woskiem malowany

Batik to nazwa techniki farbowania tkanin wywodząca się z Indonezji. Polega ona na nanoszeniu wosku na tkaninę, a następnie farbowaniu jej. Wzory przeważnie są skomplikowane i wielobarwne, co wymaga kilkukrotnego powtarzania procesu woskowania, farbowania, suszenia i usuwania wosku. Współcześnie batik służy jako dekoracja wnętrz. Obramowane tkaniny wieszają się na ścianie jako obrazy, stosuje się je także jako obrusy, nakrycia łóżek czy dekoracje drzwi.

Aby bliżej poznać tę technikę malarską GOUK zorganizował 26 sierpnia br. warsztaty z batiku połączone z pokazem techniki. Zajęcia poprowadził Tomasz Jakubowski, artysta, plastyk, pracownik Miejskiego Domu Kultury w Przasnyszu, kierujący pracownią batiku Mamut wraz z Anną Załęską. Na wstępie prowadzący prowadził lekcję historii batiku oraz samej technologii. Następnie każdy wykonał swój autorski projekt pracy i przeniósł go na płótno. W kolejnym etapie odbyło się woskowanie i barwienie prac. Na zakończenie każda z prac została wyprasowana.

Warsztaty okazały się ciekawym sposobem na spędzenie czasu wolnego nie tylko dla dzieci i młodzieży szkolnej, ale także dla

osób dorosłych, chcących poznać nowe techniki zdobnicze. Tak podsumowali spotkanie uczestnicy warsztatu:

Małgorzata - Świetny pomysł na warsztaty. A dodatkowo poprowadzone przez profesjonalistę. Niezwykła to technika. Przyznam, że wcześniej o niej nie słyszałam. Teraz już wiem skąd wziął się sposób usuwania wosku (prasowanie przez papier) :)

Agnieszka - warsztaty to nowe doświadczenie, nigdy nie miałam kontaktu z taką sztuką. Warto uczestniczyć w takich zajęciach, ponieważ dają one możliwość samorozwoju. Fascynujące jest to, że nie widać od razu efektu końcowego. Tak jak wspominali prowadzący, czasami coś się nie ufarbuje i wychodzi inny efekt, niż zamierzony.

Anna - Takie zajęcia uczą cierpliwości, wyciszają nasze zszargane nerwy. Zapominamy o tym co dzieje się obok nas, skupiając jedynie nad naszą pracą. Ciekawa jest również historia batiku. To był miło spędzony czas. Na pewno wykorzystamy nasze nabyte umiejętności, aby reszta seniorów w Dziennego Domu Senior+ w Różanie mogła stworzyć własne, niepowtarzalne dzieła przy pomocy tej metody malarskiej. M.Cachel

Animacje na wakacje

18 sierpnia br. park miejski w Różanie przemienił się w plac zabaw. Już po raz kolejny Animatorzy z GOUK przeprowadziły w centrum miasta gry i zabawy ruchowe dla dzieci. Mydlane bańki, które zawsze bawią i cieszą (nie tylko najmłodszych), skupiły największe zainteresowanie uczestników animacji. Nie mniejszym zainteresowaniem cieszyło się malowanie farbami na bezbarwnej stretch folii obwiązanej pośród drzew oraz malowanie tatuży z modelowych balonów.

Te i inne zabawy animacyjne stanowiły doskonałą formę aktywnego spędzenia czasu wolnego. M.Cachel



Fot.M.Cachel

W parku linowym Gibon

W piątek 20 sierpnia br. grupa dzieci i młodzieży wybrała się na wycieczkę, zorganizowaną przez GOUK, do parku linowego GIBON w Przasnyszu.

Po przeszkoleniu przez instruktora, ubrani w odpowiedni sprzęt uczestnicy wycieczki ochotczo, ale z odrobiną strachu w oczach ruszyli zdobywać tory przeszkód o różnych stopniach trudności. Wszyscy zaliczyli przynajmniej po jednej trasie, a kilku śmiałków spało się znakomicie przechodząc nawet dwie czy trzy trasy. Najodważniejsi pokonali tor tylko dla ekspertów na wysokości 8m, który jest najdłuższy i najtrudniejszy z piętnastoma przeszkodami. Zmierzyć się na nim trzeba, nie tylko z trudnościami przeszkód, ale również z wysokością i samym sobą. Po odpoczynku wszyscy udali się pod altankę na kielbaski z ogniska.

Pobyt w parku linowym dostarczył uczestnikom mnóstwo wrażeń oraz potężną dawkę adrenaliny. Wyjazd był swoistym testem sprawności i odwagi, uczył panowania nad emocjami oraz przezwyciężania własnych słabości np. lęk wysokości, brak pewności siebie itp.

M.Cachel



Dziewiąty sezon zakończony sukcesem!!!

Najwyższy czas na podsumowanie sezonu ostrołęckiej B-klasy. Drużyna FC 2012 Różan pod wodzą trenera Michała Noska w szesnastu meczach sezonu 2020/21 zdobyła 34 punkty strzelając 36 bramek i tracąc najmniej goli ze wszystkich drużyn B-klasy – 18.

Dzięki temu drużyna FC Różan zajęła drugie miejsce w lidze w sezonie zasadniczym. Pozycja wicelidera B-klasy dała możliwość rozegrania dwóch meczów barażowych o awans do A-klasy. Rywalem w potyczkach o wyższą klasę rozgrywek mazowieckiego ZPN była drużyna Tamki Dzieżgowo z okręgu ciechanowskiego. W dwóch meczach barażowych zawodnicy FC Różan nie dali żadnych szans rywalowi, wygrywając w dwumeczu 7:1 (4:0,1:3). Sezon 2020/2021 był najlepszym w dziewięcioletniej historii występów reprezentacji naszego miasta w rozgrywkach B-klasy. Dzięki zaangażowaniu zawodników, trenera i wszystkich osób związanych z klubem udało się w końcu wywalczyć upragniony awans.

W tym miejscu chcielibyśmy serdecznie podziękować Burmistrzowi Gminy Różan Piotrowi Świdierskiemu za wiarę, finansowe wsparcie gminy i stworzenie idealnych warunków do rozwoju dla nowych pokoleń naszych zawodników. Wszystkim przedsiębiorcom z terenu naszej gminy za wsparcie finansowe. Serdeczne gratulacje i podziękowania dla naszego Trenera Michała Noska i całej drużyny FC 2012 Różan - Panowie jesteście WIELCY!!! Podziękowania dla członków zarządu i przede wszystkim prezesa Pawła Łuczyńskiego – bez Ciebie nie byłoby tego sukcesu. Podziękowania dla naszych kibiców!!! Przez te dziewięć sezonów wystawialiśmy Was na trudne próby. Dziękujemy ze jesteście z nami na dobre i złe. Na koniec wielkie podziękowania za cierpliwość i wyrozumiałość dla naszych rodzin. Wiemy, że piłkarski sezon jest pełen wyrzeczeń, mamy nadzieję, że nasz sukces choć trochę zrekompensował ciągłe boiskowe weekendy. (źródło facebook)

- Do zobaczenia na boiskach A-klasy w dziesiątym jubileuszowym dla naszego klubu sezonie. To najlepszy prezent jaki mogliśmy sobie wymarzyć na 10-lecie Uczniowskiego Klubu Sportowego. Już w sierpniu rozpoczynamy zmagania w premierowym dla nas sezonie A-klasy. Serdecznie zapraszamy wszystkich sympatyków Klubu UKS FC 2012 Różan. Obiecujemy wiele piłkarskich emocji. Wśród naszych rywali są trzy drużyny z naszego powiatu, więc będziemy mieli okazję kilkakrotnie rozegrać nasze powiatowe derby, podsumował Paweł Łuczyński.

		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1.	ULKS Ołdaki		2-0	3-0	2-0	5-0	2-1	2-1	6-0	3-1
2	FC 2012 Różan	2-1		3-1	2-1	3-2	1-0	2-4	6-1	3-0
3	Narew 1962 II Ostrołęka	4-0	2-1		1-4	4-1	5-1	4-1	6-0	3-0
4	WKS Mystkówiec Stary	4-1	0-2	2-1		1-4	3-4	3-1	2-0	5-2
5	Świt Baranowo	1-1	1-0	1-3	3-3		0-0	1-0	3-0	1-0
6	KS Pniewo	1-5	2-4	2-5	4-1	4-7		4-4	3-0	8-4
7	Orz Goworowo	2-4	0-4	2-0	3-4	2-1	2-3		14-0	
8	Iskra Zaręby Kościelne	1-5	1-3	2-2	2-4	5-3	0-6	1-3		3-2
9	GLKS Lelis	0-5	0-0	0-3	2-3	1-2	2-6	1-4	1-0	

	Nazwa	M.	Pkt.	Z.	R.	P.	Bramki	Z.	R.	P.	Bramki	Z.	R.	P.	Bramki
1.	ULKS Ołdaki	16	37	12	1	3	47-18	8	0	0	25-3	4	1	3	22-15
2.	FC 2012 Różan	16	34	11	1	4	36-18	7	0	1	22-10	4	1	3	14-8
3.	Narew 1962 II Ostrołęka	16	31	10	1	5	44-23	7	0	1	29-8	3	1	4	15-15
4.	WKS Mystkówiec Stary	16	28	9	1	6	40-34	5	0	3	20-15	4	1	3	20-19
5.	Świt Baranowo	16	24	7	3	6	31-32	4	3	1	11-7	3	0	5	20-25
6.	KS Pniewo	16	23	7	2	7	49-45	3	1	4	28-30	4	1	3	21-15
7.	Orz Goworowo	16	19	6	1	8	43-34		0	4	25-16	3	1	4	18-18
8.	Iskra Zaręby Kościelne	16	7	2	1		16-69	2	1	5	15-28	0	0	8	1-41
9.	GLKS Lelis	15	4	1	1		16-49	1	1	6	7-23	0	0	7	9-26



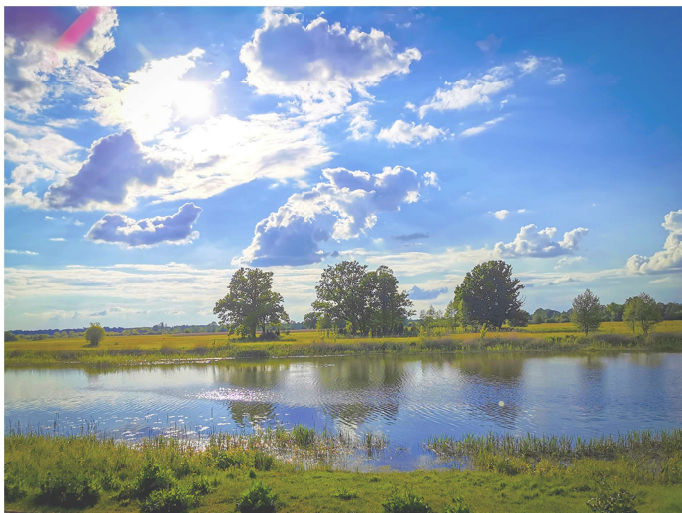
Fot.M.Gachel

Terminarz rozgrywek jesiennej odsłony A klasy

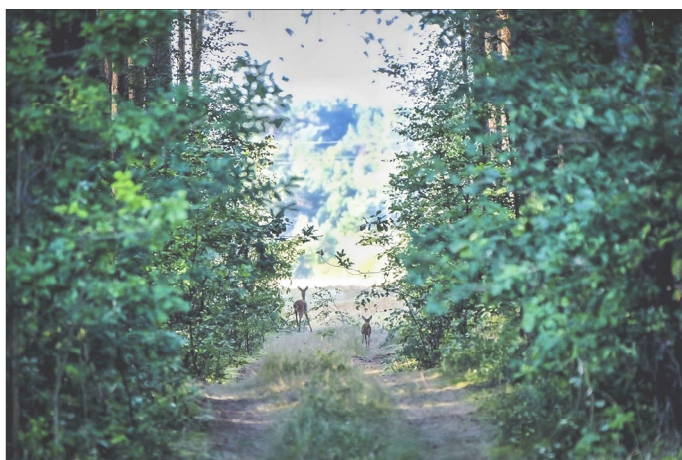
- Kolejka 1 - 21-22 sierpnia**
FC 2012 Różan - Opia Opinogóra
- Kolejka 2 - 28-29 sierpnia**
Korona Karolinowo - FC 2012 Różan
- Kolejka 3 - 4-5 września**
FC 2012 Różan - Wkra Radzanów
- Kolejka 4 - 11-12 września**
FC 2012 Różan - GKS Gumino
- Kolejka 5 - 18-19 września**
ULKS Ołdaki - FC 2012 Różan
- Kolejka 6 - 25-26 września**
FC 2012 Różan - GKS Pokrzywnica
- Kolejka 7 - 2-3 października**
Wkra Sochocin - FC 2012 Różan
- Kolejka 8 - 9-10 października**
FC 2012 Różan - Bartnik Myszyniec
- Kolejka 9 - 16-17 października**
Orlęta Baboszewo - FC 2012 Różan
- Kolejka 10 - 23-24 października**
FC 2012 Różan - Tęcza Ojrzeń
- Kolejka 11 - 30-31 października**
Pelta Karniewo - FC 2012 Różan
- Kolejka 12 - 6-7 listopada**
FC 2012 Różan - Orzeł Sypniewo
- Kolejka 13 - 13-14 listopada**
GUKS Krasnosielec - FC 2012 Różan

Różan moje miasto - w rodzinnym obiektywie

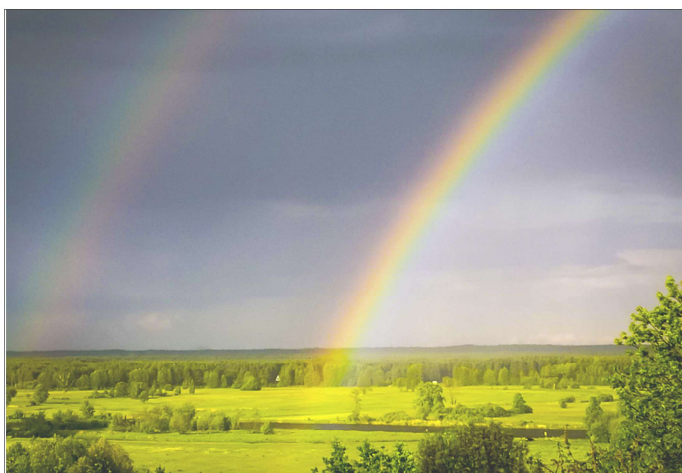
W czerwcu odbył się konkurs fotograficzny - Różan moje miasto - w rodzinnym obiektywie. Organizatorami było Samorządowe Przedsiębiorstwo oraz Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury w Róźnie. W konkursie wzięło udział 8 osób. Celem konkursu było ukazanie różnorodności gminy Różan oraz zachęcenie dzieci i ich rodziców do wspólnego spędzania czasu na łonie natury. Koordynatorem konkursu była Renata Mosakowska. Laureaci otrzymali nagrody rzeczowe, a zostali nimi: I miejsce - Julia Domżańska, II miejsce - Antoni Beldycki, III miejsce - Julia Samoraj. K. Mróz



Krajobraz nad jeziorkiem w Chelstach - Julia Domżańska



Sarny w lesie w Dzbędzu - Antoni Beldycki



Tęcza Różan - Julia Samoraj

Nowe barwy

GOUK w Róźnie od zawsze przyciągał uwagę swoim wyglądem i barwami. Nadszedł jednak czas aby po kilkunastu latach odświeżyć wygląd budynku. Pierwszym z dwóch planowanych etapów renowacji była naprawa struktury i jej ubytków, odgrzybienie, mycie chemiczne, malowanie itp. Drugim etapem było namalowanie muralu z symbolicznymi miejscami miasta Różan. Dziękujemy KM-Serwis i Arielowi Pieczatowskiemu za fachowe doradztwo, szybkość, sprawność i rzetelną pracę. Red.

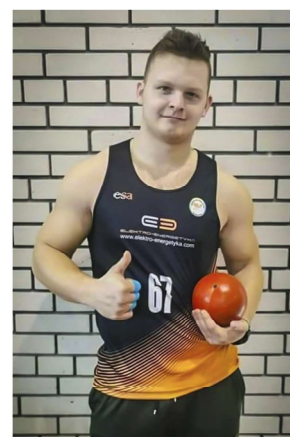


Fot. GOUK



Srebrny medal Damiana Niedźwieckiego

W dniach 26-28 sierpnia br. odbyły się XXIV Ogólnopolskie Igrzyska Ludowych Zespołów Sportowych (LZS) w Spale. W konkursie pchnięcia kulą 7.26 kg mieszkaniec Róźnie Damian Niedźwiecki, zawodnik Ostrołęckiego Klubu Lekkiej Atletyki oraz podopieczny trenerów Katarzyny i Konrada Szuster zajęł drugie miejsce z wynikiem 15.62 m. Info. FB



Kino Plenerowe

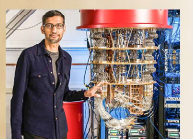
W okresie wakacyjnym GOUK zaprosił miłośników kina na trzy seanse filmowe pod gwiazdami. Projekcje odbyły się na różańskim rynku w piątek 18 czerwca, niedzielę 11 lipca i sobotę 21 sierpnia. Widzowie mogli obejrzeć filmy – Sokół z masłem orzechowym, The Gentlemen i Tajemniczy Ogród. (red.)

WARTO WIEDZIEĆ



Jak donoszą źródła, naukowcom z Moskiewskiego Instytutu Fizyki i Technologii, przy współpracy z rosyjską firmą

Neurobotics, udało się stworzyć sieci neuronowe umożliwiające odczytanie tego co człowiek w danej chwili widzi swoimi oczami na podstawie sygnałów EEG pochodzących z mózgu. Dzięki temu sieci neutronowe stały się zdolne do rekonstrukcji tego co widzimy. Tym samym pojawiła się możliwość jeszcze lepszej niż dotąd diagnostyki osób niewidomych, ale również obawa, że można już czytać ludzkie myśli. Na razie pomysł nie znalazł jeszcze zastosowania komercyjnego, choć kwestią czasu jest, kiedy to się stanie. Efekty ich działania pokazuje rysunek oraz wideo na portalu YouTube pod adresem: <http://bit.ly/2N4mr60>. (Źródło - biorxiv.org)



W październiku 2019 r. świat obiegła wiadomość, że Google opracował komputer kwantowy, który potrzebował zaledwie 3 minut i 20 sekund na rozwiązanie problemu wymagającego obliczeń trwających 10 000 lat przy użyciu najpotężniejszego obecnie na świecie superkomputera Summit firmy IBM. IBM szybko skontrował sensacyjny news, że jeśli zastosować optymalny algorytm, to Summit uporabły się z tym zadaniem w 2,5 dnia, czyli milion razy szybciej. Oczywiście, komputer kwantowy jest nadal o wiele szybszy, ale 1000 razy to nie to samo co miliard. Komputery kwantowe to jednak ciągle pieśń przyszłości. Ocenia się, że za kilkanaście lat z komputerów kwantowych zaczną korzystać naukowcy, a za lat trzydzieści będą miały wpływ na życie codzienne każdego z nas. Po publikacji Google'a pojawiły się głosy, że potęga obliczeniowa komputera kwantowego zagraża kryptografii. Wyrażono obawę o łatwość złamania kodów w Internecie, w szczególności bankowych. Najbardziej popularny obecnie algorytm kryptograficzny RSA, stosowany w Internecie do podpisów cyfrowych, można złamać, znajdując rozkład dużej liczby na jej czynniki pierwsze. Komputer klasyczny zajęło by to miliardy lat. Komputer kwantowy mógłby tego dokonać w kilka godzin, co jak na razie z przyczyn technicznych w wyobraźni przyszłości jest nieosiągalne. Czy 50 lat temu ktoś miał świadomość, że każdy człowiek będzie nosił w kieszeni komputer o mocy obliczeniowej większej niż wtedy superkomputery? Gdyby nawet komuś wpadło by to do głowy, to spytano by przytomnie - a po co? (Źródło - Elektronika

Praktyczna 2020)

WARTO WIEDZIEĆ



Czy są na świecie czynne reaktory atomowe takie, jak ten w Czarnobylu?

Reaktor atomowy w Czarnobylu przyczynił się do najpoważniejszej w historii awarii (katastrofy) jądrowej (o największych na świecie skutkach), do której doszło 26 kwietnia 1986 roku na terenie Związku Radzieckiego (obecnie Ukrainy). Jest to model projektu RBMK-1000 (Reaktor Kanałowy Dużej Mocy-1000 – inaczej RKN-1000) będący lekkowodnym, wrzącym reaktorem atomowym o mocy 925 MW, który zawiera moderator grafitowy i nie potrzebuje wzbogaconego uranu jako paliwa, przeznaczony zarówno do zastosowań cywilnych, jak i wojskowych (w tym do produkcji plutonu).

Odpowiedź została pokazana na rysunku. Jest to mapa wskazująca położenie rzeczonych reaktorów. Jak widać, funkcjonują do dziś (stan na luty 2021 roku). Znajdują się w Rosji, dokładniej w: Sankt Petersburgu (dawniej Leningrad), Smoleńsku i Kursku (pomijając litewską Ignalinę, w której wybudowano reaktory RBMK-1500). Reaktory te zaznaczono kolorem zielonym (dla porównania kolor czerwony oznacza reaktory wyłączone, a czarny – reaktory zniszczone).

W pierwszym przypadku jest ich dwa (Leningrad-3 i Leningrad-4). W drugim trzy (Smoleńsk-1, Smoleńsk-2 i Smoleńsk-3). Natomiast w ostatnim cztery (Kursk-1, Kursk-2, Kursk-3 i Kursk-4). Razem dziewięć czynnych reaktorów RBMK-1000. Pewne jest ich wygaszanie. To przestarzałe i wysłużone konstrukcje, których bezpieczeństwo co prawda zwiększono po zdarzeniu opisanym na wstępie, lecz nie przeprowadzono w nich modernizacji. Poza tym opracowano ich następcę, tzn. MKER (Wieloobiegowy Kanałowy Reaktor Energetyczny) niemal podobny do współczesnych, zachodnich reaktorów atomowych. Nie ma się czego obawiać, awaria raczej się nie powtórzy. Ostatnio, w listopadzie 2020 roku został wyłączony reaktor Leningrad-2 w Sankt Petersburgu. A jeszcze wcześniej, w 2018 roku, reaktor Leningrad-1 (w tym samym mieście). Może doczekamy budowy choć jednej nowoczesnej (bezpiecznej) elektrowni atomowej w Polsce. Dodajmy, że jest ich planowanych aż sześć.

WARTO PRZECZYTAĆ



Rok 1943 Białoruś.

Jerzy Szperkowicz niespełna 10 letni chłopiec traci matkę i ojca, których zabijają dawni sąsiedzi. Sąsiedzi, którzy uwierzyli idącym ze stepów Eurazji komunistom.

Dochodzenie do prawdy, jak to się stało, zajęło autorowi książki ponad 50 lat. Okazała się ona gorsza niż wszystkie przypuszczenia. Urywki zdań, niedopowiedzenia, książkę napisaną po reportersku, czyta się jednym tchem. Zajęło mi jedno popołudnie. Nic w niej nie jest rozwlekłe, nużące. Będąc na Białorusi Szperkowicz błądzi. Puka od drzwi do drzwi. Każde zasłyszane słowo jest ważne. *Co mam sobie wyobrazić? Jak nienasycony sadysta bije ją w twarz, kopie, dźga, okłada wyciorem karabinowym, przypala papierosem. Jak inni wybijają zęby, wyrrywają włosy, naigrywają się z nagości, wmuszają wódkę i plugawia, jak zaciskają pętlę na szyi i podtapiają w beczce. Nie cofam się przed przywołaniem tych obrazów. Zwlekałem z tym pół wieku (...)* Miesiąc po mamie, już po białej grudzie, z domu w Górach wyprowadzili ojca w nocnych pantoflach. Przyszli po niego przed świtem, wywołali na słówko przed dom, ojciec wrócił pomodlić się przed ołtarzykiem, pochylił się – posiwiły – nad czteromiesięczną Irenką i nie zobaczyłem go więcej. Również to historia Białorusinów i ich postaw – *Nic nie powiem (...)* - Ludzie żądają opowieści, a kończą się kłopotami dla świadka historii. (...) W Starzynkach, podobnie jak w kilku wcześniej odwiedzanych miejscowościach, wciąż drzemie pogodzenie się z zabijaniem. To opowieść życia. Gdzieś w internecie zapytano Szperkowicza czy może wybaczyć - *Nie znam odpowiedzi. Wiem jedynie, że nie ma we mnie jakiegokolwiek żądzy zemsty. Jest cisza i wiara, że padną wszystkie potrzebne słowa, by zamknąć sprawę, z którą mocuję się przez całe życie. Bo czy kiedykolwiek jakąkolwiek krzywdę naprawiono krzywdą?*

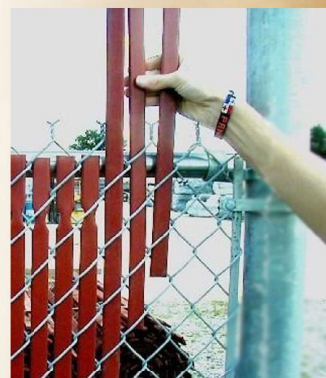
Droga do Dzbędza. Jest tam dom, pozostałość po latach dzieciństwa. Miejsce szczególne. Mijam po drodze różnych ludzi. Nie jest tak, że na każdego zwróci się uwagę i zapamięta. Jednak podstarzały jegomość w słomianym kapeluszu na czerwonym składaku czasów pr-1-u od razu się utrwalił. Jak zdjęcie aparatu. Pochylony, wytrwale pokonujący wzniesienie pod Paulinowem. Spotykaliśmy się tak na przestrzeni czasu kilkakrotnie. Czasem tylko myśl, kto to? – nikogo znajomego mi nie przypominał.

Zdarzyło się i się poznałiśmy. Pan Jerzy zajął swego czasu do domu kultury. Sprawa informatyczna, a właściwie techniczna. Zasięg. Miał pilną wysyłkę tekstów do redak-

cji. Rwało się nie chciało przestać, poprosił czy nie mógłby skorzystać z internetu. Tak się poznałiśmy. Nie narzucał się jednak często. Emanuje spokojem. Waży słowa. Słucha nie przerywa. Miałem okazję odwiedzin po prośbie. Tłumaczył z angielskiego wyniki badań moich córek. Wydał mi się osobą skrywającą jakieś tajemnice. Podobne wrażenie, jak kiedyś Kazimierz Napiórkowski, u którego jako dziesięciolatek wspólnie z dwoma kolegami bywałem. Kazimierz – fotograf, tekściarz, złota rączka. Tak też postrzegałem Jerzego. Piszę po imieniu choć różnica wieku między nami to cała wieczność. Przeczytałem i zrozumiałem ile miałem szczęścia w życiu. Kruszewski

Jerzy Szperkowicz - Wróć przed nocą
Wydawnictwo Znak

KREATYWNOŚĆ



Numery telefonów
Urzędu Gminy w Róźnie:
29 numer kierunkowy
www.gminarozan.pl
www.rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg i wniosków w każdy wtorek w godz. 12.00 –16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 place szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

Referat planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwa
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakładowe, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Adresy e-mail:
Urząd gminy: ugrozan@gminarozan.pl
Burmistrz: ugrozan@gminarozan.pl
Sprawy organizacyjno-kadrowe: p.kowalewska@gminarozan.pl
Obsługa Rady i Komisji: m.bialik@gminarozan.pl
Kierownik referatu Organizacji, Nadzoru i Informatyki: m.osiecki@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu: k.powirska@gminarozan.pl
Księgowość budżetowa: k.powirska@gminarozan.pl
Księgowość podatkowa: m.mosakowska@gminarozan.pl
Podatki i opłaty: m.brzdziak@gminarozan.pl
Księgowość szkół i przedszkola: k.sledziwska@gminarozan.pl
Rachuby, plac szkół i przedszkola: m.skrzecz@gminarozan.pl
Kierownik referatu planowania przestrzennego, inwestycji, dróg i ochrony środowiska: c.lodygowski@gminarozan.pl
Planowanie przestrzenne: ugrozan@gminarozan.pl
Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl
Drogi i zamówienia publiczne: c.lodygowski@gminarozan.pl
Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo: i.dobrosielska@gminarozan.pl
Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl
Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu: k.ogonowska@gminarozan.pl
Oświata oraz rozwiązywanie problemów alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom społecznym: k.ogonowska@gminarozan.pl
Sport: sport@gminarozan.pl
Kierownik urzędu stanu cywilnego: b.kornacka@gminarozan.pl
Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów osobistych: b.kornacka@gminarozan.pl
Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych: k.zamojska@gminarozan.pl

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna 991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji w sprawie przerw w dostawie prądu

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska 6
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE
Różan, ul. Warszawska
71 77 200, 71 77 210
Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.
KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
(22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach w rodzinie

Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.
76 69 159 ul. Dolna 19
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00 od poniedziałku do piątku
76 69 041 oczyszczalnia ścieków



DLACZEGO...

Dlaczego tak późno, przyszedł do mnie teraz,
Kiedy nie ta pora, kiedy nie ten czas,
Mnie w piersiach się oddech bezwiednie zapiera,
Bo jak mam przypomnieć, znów ten pierwszy raz?

Czy zdołam, czy ruszę, bryłę z posad świata,
Kiedy choćby iskry wykrzesać nie mogę?,
Ktoś powie, człowieku, to już nie ta data,
Żeby na parkiecie znów postawić nogę.

A ja, tak na przekór, wbrew chyba naturze,
Staram się wykonać nuż chocholi taniec,
A gdybym naraził się temu na Górze,
To jeszcze w zanadru zostaje różaniec.

Dziś, wszystkim nirwanom piszę na pohybel,
Że stracone dusze trafiają do piekła,
A te, co nie stronią od słowa ich liebe,
Dostaną w nagrodę, może, morza ciepła?

Jest jeden warunek, musi być prawdziwa,
I nie może uczuć chować pod materac,
A przy tym, nie musi, być przy tym leniwa,
Tylko niech swój nosk do góry zadziera.

Tak, oto, spełniają, się marzenia, marzeń,
Ze nie ważna liczba zaznaczona w PESEL,
Wtedy konsekwencją jest niechybność zdarzeń,
A ich kwintesencją, nieuchronność wesel.

Zenon Kozłowski

COVIDOWE ŻNIWO

Nikt jej tutaj nie chciał, nikt też nie zapraszał,
A ona bezwiednie zbiera swoje żniwo,
Od roku panoszy się wstrętna zaraza,
I każdy po domach chowa się co żywo.

Maseczki, higiena, jedyne remedium,
Żeby chcieć oszukać niewidzialne monstrum,
Tylko covidowych łózek coraz większe gremium,
Gdzie lekarz z diagnozą nie ma prawa głosu.

Nawet respirator nie zawsze pomaga,
Kiedy wirus legnie na podatnej glebie,
Wtedy to delikwent, Boga tylko błaga,
Żeby mu zapewnił pewne miejsce w niebie.

Dlatego Rodacy!-Szczepmy się czymkolwiek,
Pfizerem, Zenką, czy nowym Johnsonem,
To my już z wirusem będziemy po słowie,
A wtedy odpocznie nasze pogotowie.

I wróci normalność w nasze polskie progi,
Gdzie dorośli w pracy, a dzieciaki w szkole,
Tylko trzeba dźwignąć kryzys covidowy,
I budować przyszłość dla zstępnych pokoleń.

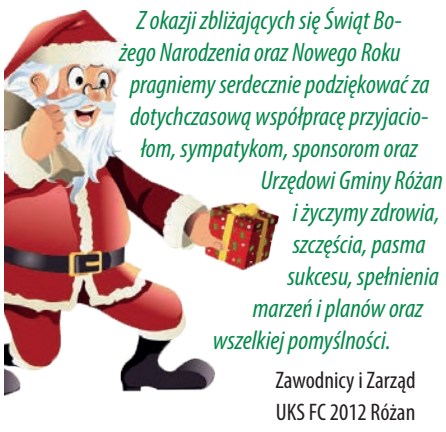
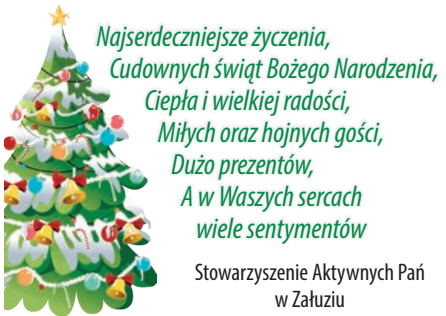
Zenon Kozłowski

**SZKOŁA PEŁNI ŻYCIA POŻEGNANIE LATA Z KGW PAMIĘTAMY...
Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ U PRZEDSZKOLAKÓW**

ŚWIĘRSZCZ RÓŻAŃSKI

GAZETA LOKALNA MIASTA I GMINY ROZAN 06-230 Rozan, ul. Mickiewicza 5 tel. 29 76 69 042 www.swierszcz.gouk.pl swierszcz@gouk.pl MIESIĘCZNIK NR 10-12/2021 CENA 2 zł

*Radosnych, spokojnych świąt i szczęśliwego nowego 2022 roku
Czytelnikom i Sympatykom życzy Redakcja*



W niedzielę 17 października odbyła się ceremonia poświęcenia pomnika papieża Jana Pawła II. Autorką rzeźby odlanej w brązie jest Beata Aleksandrowicz z Radzyna. Pomnik, na którym jest wyryte - *Świętemu Janowi Pawłowi II w hołdzie wdzięczności parafianie* - stanął na placu przykościelnym. M.Cachel



ILUZJON



24 października br. burmistrz Piotr Świderski odsłania pomnik we wsi Chelsty. Upamiętnia on pomordowanych przez Niemców mieszkańców tej wsi w czasie II wojny światowej.



19.12.2021 r. - Ponad sto miejscowości, tysiące manifestantów w całym kraju. Protesty są wynikiem przyjęcia przez Sejm nowelizacji ustawy medialnej.



Antarktyda 28 listopada br. - Pierwsze lądowanie samolotu airbus A340 na lodowym pasie startowym. Przyszłość lotów komercyjnych na Antarktydę.



fot. esesja.tv

Sesja XXXV - 10.12.2021 r.

Sesję zwołano na wniosek burmistrza. W związku ze wzrostem kosztów ponoszonych za gospodarowanie odpadami komunalnymi rada zdecydowała o wzroście opłaty dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkuje mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, czyli przedsiębiorstw i użyteczności publicznej. Wzrost stawki w znacznym stopniu pokryje poniesione koszty oraz ma sprawić, że mieszkańcy wypełnią obowiązek zbierania odpadów w sposób selektywny. Od 1 stycznia 2022 r. obowiązujące będą następujące stawki za pojemnik o pojemności:

- 120 litrów - 12 zł
- 240 litrów - 24 zł
- 1100 litrów - 110 zł
- za kontener KP 7 - 700 zł

Jeżeli właściciel nieruchomości nie deklaruje segregacji odpadów komunalnych obowiązuje stawka w wysokości dwukrotnej za zadeklarowany pojemnik.

Nagrania audio z posiedzeń Komisji oraz sesji Rady Miejskiej w Różaniu udostępniane są w BIP Urzędu Gminy pod adresem rozan.bipgminy.pl, natomiast materiały na poszczególne posiedzenia zamieszczane są pod adresem rozan.esesja.pl. Transmisje online udostępniane są na stronie swierszcz.gouk.pl.

Z OBRAD RADY MIEJSKIEJ

Sesja XXXI - 30.08.2021 r.

Na wniosek burmistrza rada miejska postanowiła, w drodze uchwały, przeprowadzić konsultacje społeczne z mieszkańcami sołectwa Kaszewiec w sprawie projektu statutu. Od tego uzależnione jest jego uchwalenie. To element partycypacji społecznej i budowania społeczeństwa obywatelskiego, które ma w ocenie organów gminy prawo do współdecydowania o swoich sprawach oraz sposobie ich reprezentowania. Konsultacje stanowią dla rady odpowiedź na pytanie, czy proponowany kierunek zmian statutów sołectw i wprowadzenie powszechnego głosowania na funkcję sołtysa znajdzie społeczną akceptację. Po zatwierdzeniu zmian wybory odbywać się będą w sposób bezpośredni i powszechny, a nie na zebraniu wiejskim tak jak to ma miejsce dotychczas. Konsultacje społeczne przeprowadzono 7 listopada w urzędzie gminy i remizie OSP w Szygach. Do przeprowadzenia konsultacji wykorzystano metodę ankiety. Polegały one na udzieleniu przez mieszkańców odpowiedzi na pytanie - Czy jest Pan/Pani za tym, by Rada Miejska w Różaniu przyjęła Statut Sołectwa Kaszewiec/Szygi jak w przedstawionym projekcie? Ankiety wypełniło 12 mieszkańców Kaszewca, co stanowi 18% uprawnionych do głosowania (68 osób) i 14 mieszkańców Szyg (wszystkie za) co stanowi 21% uprawnionych do głosowania (67 osób).

Radni minutą ciszy uczcili zmarłego sołtysa Kaszewca Henryka Biedrzyckiego.

Sesja XXXII - 29.09.2021 r.

Obrady rozpoczęto od przedstawienia informacji o przebiegu wykonania budżetu gminy za I półrocze br. Radni zapoznali się z informacjami o przygotowaniu szkoły i przedszkola do roku szkolnego 2021/2022, a także na temat zajęć pozalekcyjnych organizowanych w hali sportowej. Rok 2021 okazał się wyjątkowym rokiem ze względu na wirusa COVID-19. Dodatkowe zajęcia prowadzone do tej pory przez nauczycieli szkoły podstawowej dla uczniów były wstrzymane. Prowadzono tylko zajęcia karate i piłki nożnej. Następnie poddano pod głosowanie informacje

na temat wycieczki letniej, który w tym roku realizowało biuro podróży, a organizowany był przez gminę.

Podczas posiedzenia ustalono również wysokość diety radnego. Uzależniona jest ona od pełnionej przez niego funkcji i jest nią ryczałt miesięczny, jako procent minimalnego wynagrodzenia za pracę (obecnie to 2800 zł) określaną corocznie na podstawie ustawy. Od 1 listopada obowiązują następujące wysokości diet radnych Rady Miejskiej w Różaniu:

- przewodniczący rady - 50% (1400 zł)
- wiceprzewodniczący rady - 40% (1120 zł)
- przewodniczący komisji - 35% (980 zł)
- wiceprzewodniczący komisji - 30% (840 zł)
- radny pracujący:
 - w trzech komisjach - 25% (700 zł)
 - w dwóch komisjach - 20% (560 zł)
 - w jednej komisji - 15% (420 zł)
 - nie będący w żadnej komisji - 12% (336 zł)

Obecnie wysokość diety przysługująca radnemu w ciągu miesiąca maksymalnie może wynieść 2.147,31 zł.

Sesja XXXIV - 22.11.2021 r.

Nowa ustawa o podwyżkach wynagrodzeń dla zajmujących kierownicze stanowiska państwowe zmienia zasady ustalania maksymalnej wysokości diet i wynagrodzeń w samorządzie terytorialnym. W związku z tym radni podjęli uchwałę w sprawie wynagrodzenia burmistrza gminy na które składają się (w wymiarze miesięcznym):

- wynagrodzenie zasadnicze w kwocie 9.000 zł
- dodatek funkcyjny w kwocie 2.600 zł
- dodatek specjalny w wysokości 30 % wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego w kwocie 3.480 zł.

Wychodząc naprzeciw mieszkańcom postanowiono zmodyfikować regulamin i zwiększyć częstotliwość odbioru odpadów komunalnych papieru i szkła z terenu gminy:

- papier - z raz na 2 miesiące na nie rzadziej niż raz na 2 miesiące,
- szkło - z raz na 3 miesiące na nie rzadziej niż raz na 2 miesiące.

Zmiany zaczną obowiązywać od 1 stycznia 2022 r.

Potężny wzrost ceny prądu i gazu w 2022 r.

Średnio rachunki za energię elektryczną wzrosną o około 21 zł netto (24%) miesięcznie. Dla odbiorcy zużywającego gaz do przygotowania posiłków, płatność będzie wyższa o 41%, co oznacza kwotowy wzrost rachunku o ok. 9 zł miesięcznie netto, a dla tych, którzy używają gazu także do podgrzania wody, płatność wrośnie o 54%, czyli o 56 zł netto miesięcznie. Natomiast odbiorcy zużywający największe ilości paliwa, tj. ogrzewających gazem domy, zapłacą o ok. 174 zł netto miesięcznie więcej (wzrost o 58%). (Info. URE)

Można składać wnioski o zawarcie umowy najmu na lokal mieszkalny nr 19 o powierzchni 42,12 m² położony w budynku wielorodzinnym przy ul. Szkolnej 8a. Termin składania wniosków upływa z dniem 30 grudnia br. Składać je można do urzędu gminy, pokój nr 22 (sekretariat I piętro). Będą one rozpatrywane przez Społeczną Komisję Mieszkanio-wą. Osoba zakwalifikowana zostanie podana do publicznej wiadomości na tablicy ogłoszeń w urzędzie gminy oraz na stronie internetowej gminarozan.pl i BIP. Osoba ta będzie musiała uiścić kaucję zabezpieczającą w wysokości dwunastokrotności miesięcznego czynszu za dany lokal, obliczonego według stawki czynszu obowiązującego w dniu zawarcia umowy najmu. Druk wniosku jest do pobrania na stronie gminarozan.pl

Uczestniczki zajęć plastycznych Róża Wilczewska i Oliwia Ignasiak zajęły II miejsce w XXII Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym - Pocztówka do Świętego Mikołaja, który organizowany był przez Wawerskie Centrum Kultury. Zajęcia plastyczne z dziewczętami prowadzi Hanna Łozińska-Rybacka w Gminnym Ośrodku Upowszechniania Kultury.

Zmiana klimatu

Wodór jest odpowiedzią Japonii na węgiel



Elekrownia węgla budowana w Japonii

W 2010 r. około jedna trzecia energii elektrycznej w Japonii pochodziła z energii jądrowej, a w planach było budowanie nowych. Ale potem nastąpiła katastrofa w 2011 r. i wszystkie japońskie elektrownie jądrowe zostały zamknięte. Dziesięć lat później większość pozostaje zamknięta. Istnieje duży opór społeczny przed ich ponownym uruchomieniem. Zamiast nich pracują elektrownie gazowe. Ale gaz ziemny jest drogi. Japoński rząd zdecydował się więc na budowę 22 nowych elektrowni węglowych, które będą zasilane tanim węglem importowanym z Australii. Ekonomicznie ma to sens. Środowiskowo, nie tak bardzo. Japonia znajduje się obecnie pod silną presją, aby zaprzestać używania węgla. Zamiast zamykać stare elektrownie węglowe i przechodzić na odnawialne źródła energii, odpowiedzią Japonii jest przejście na spalanie wodoru lub amoniaku. Wodór można produkować z wody przy użyciu energii odnawialnej. Problem polega na tym, że jest to technologia droga. Zamiast tego, dziś większość wodoru jest wytwarzana z gazu ziemnego, a nawet węgla. Jest to tanie, ale wytwarza dużo gazów cieplarnianych.

Mięso z roślin



Nasiona z genetycznie zmodyfikowanych roślin jęczmienia są wykorzystywane w procesie, który tworzy mięso hodowane w laboratorium. Białko w nasionach, zwane czynnikiem wzrostu, jest zbierane, mielone i oczyszczane, zanim będzie można je wykorzystać. Pierwsze czynniki wzrostu pochodziły od zwierząt, teraz jest szansa, że metoda roślin jęczmienia będzie tańsza i skalowalna. Badania w Orf Genetics trwają, aby dowiedzieć się, który jęczmień wytwarza najlepsze czynniki wzrostu.

Przyszłość podróży miejskich jest na niebie



Ratownicy medyczni z plecakami odrzutowymi, policja graniczna w latających samochodach i pracownicy miejscy dojeżdżający do pracy dronem brzmią jak science fiction - ale koncepcje te są częścią rynku zaawansowanej mobilności lotniczej (AAM), który ma być wart aż 15 miliardów euro do 2025 roku.

Ponieważ urbanizacja sprawia, że ulice miast są zatłoczone, a postęp technologiczny pozwala na używanie pojazdów uważanych jeszcze kilkadziesiąt lat temu za niemożliwe, wykorzystanie nieba dla małych samolotów staje się coraz bardziej atrakcyjne. Szesćdziesiąt siedem procent światowej populacji będzie miastami do 2030 r., więc infrastruktura naziemna nie może nadążyć i jest kosztowna w remoncie.

Wisk, jednostka Boeing Co, od czterech lat testuje Cora, autonomiczny samolot elektryczny, który startuje i ląduje jak helikopter. Brytyjski wynalazca Richard Browning przeprowadził już próbną serię swojego plecaka odrzutowego Gravity z wojskiem w kilku krajach i personelem reagowania kryzysowego w Wielkiej Brytanii. Holenderski dwumiejscowy wiatrakowiec Liberty, który ma maksymalną prędkość 180 km/h i zasięg lotu 400 km, otrzymał w tym roku homologację do użytkowania na europejskich drogach. Liberty będzie używany do szeregu zastosowań, w tym obserwacji rurociągów, policji i operacji zdrowotnych w odległych obszarach. Dostawa do klientów rozpocznie się w 2023 roku po ukończeniu wymaganego szkolenia.

Koronawirus nie odpuszcza

Dane wyraźnie pokazują, że zgonów po szczepieniu jest dużo mniej. Jednak posłużę się przykładem osoby, która jedzie samochodem w pasach bezpieczeństwa. Czy na skutek wypadku może zginąć? Niestety, tak. Zapięte pasy, poduszka powietrzna i ABS nie stanowią stuprocentowej gwarancji przeżycia. (...) Możemy też po prostu mieć pecha. Podobnie jest ze zdrowiem — dr Michał Chudzik, koordynator programu STOP-COVID

Stan na 20 grudnia, godz. 10:30



System energetyczny trzeszczy w szwach



Na skutek globalnych perturbacji związanych z nagłym ożywieniem gospodarczym po pandemii, znacznie podrożały na całym świecie gaz i węgiel, czyli surowce do produkcji energii. Od tego wzrosły notowania zezwoleń na emisję CO2, które podnoszą koszt produkcji prądu z węgla. Ma to szczególne znaczenie w przypadku Polski, której cały system energetyczny oparty jest głównie na węglu. Cena kontraktowa na dostawę w 2022 r. wzrosła w ciągu jednego dnia aż o 14,2 proc. do rekordowego poziomu 681,5 zł za megawatogodzinę. Tylko od początku grudnia cena wzrosła o ponad 31 proc., po tym, jak w listopadzie poszła w górę o 23,3 proc. Nie oznacza to na szczęście automatycznego wzrostów cen prądu w gospodarstwach domowych, które zatwierdza Urząd Regulacji Energetyki i ustala je na podstawie średnich cen energii za okresy znacznie dłuższe niż jeden czy kilka dni. Cena prądu i tak za chwilę wzrośnie, ale zapewne w mniejszej skali. Natomiast wzrost cen na rynku hurtowym i tak przełoży się na wzrost kosztów u odbiorców przemysłowych, którzy nie są chronieni w taki sam sposób, jak gospodarstwa domowe.

Ile Polska płaci i ile otrzymuje z UE na tle innych państw członkowskich

Chodzi o dawanie i branie. Kraje zaznaczone na niebiesko są beneficjentami netto środków unijnych, natomiast kraje zaznaczone na czerwono zapłaciły więcej niż otrzymały. Dane liczbowe to średni roczny operacyjny bilans budżetowy za lata 2014-2018 w miliardach euro (kwoty z 2018 r.).



- Smutne w PRL kościół był z narodem teraz jest z partią (**seniorka**)
- Nie wiem czy określenie - narodowcy - jest właściwe, ich postawa, system wartości, morale, zaprzeczają wartościom narodowym... Ta nazwa to paradoks. (**ALEKSANDER**)
- Baran Narodowy nie wie, że większość towarów z Białorusi zamawiają polskie Narodowe firmy. (**marek55**)
- Co w tym dziwnego, że faszysty spalili symbol antyfaszystowski. Normalna reakcja. Nienormalne jest tylko, że ich ideologia przegrała 80 lat temu wojnę z całym światem, dalej próbują narzucać swoją nienawiść. (**olo**)
- Komisja Europejska wolałaby jakikolwiek inny rząd, lewicowy, centrowy lub prawicowy, którego cechą charakterystyczną byłaby przytomność. (**Maria**)
- Ano...UE im mówi dajcie se luz, Putin im mówi dajcie se luz, domownicy mówią dajcie se luz, a oni jak ten Don Kichot durszlak na głowę i zbawiać świat. (**bez nicku**)
- Demokracja jest tylko wtedy jak wybory wygrane PO. (**Kamil**)
- Prorocze słowa (**PPL**)
- Tyle ojro wydane, a poparcie dla PiS nadal nie spada ;) No faktycznie fenomen ;) (:)))
- Tetryk już buty myli i w pampersa wali, ale krajem rządzi, chory naród. (**On nas wysteruje**)
- I niech ktoś jeszcze powie, że to nie jest agent Putina, w dobie zagrożenia wojną ze wschodem on atakuje partnerów z zachodu, to jest zdrada państwa (**Szok**)
- Niebawem Rosja zajmie Ukrainę a następnie wejdzie do Polski. NATO już wie i umacnia flanki na terenie Niemiec. Koniec UNII i koniec pokoju. Koniec niepodległości. (**Iza**)
- Myślenie nie boli nim napiszesz poczytaj trochę. Od 2004 do 2020 Polska wpłaciła do UE 60 905 996 657 euro i otrzymała w tym samym czasie w formie dotacji 188 845 090 936 euro. Gdyby nie te pieniądze dalej jedyną drogą szybkiego ruchu byłaby gierkówka. Nie oglądaj więcej tvp proszę. (**Stefan**)
- Konfederaci uważają, że nie będą nosić masek w sejmie, bo są za wolnością, ale gdy chodzi o wolność kobiet to już nie, bo wtedy chcą przymusić do rodzenia. Jak to trzeba mieć nakitrane w łbach. (**Chmura**)
- Mieszkam w Atenach od 11 lat, i każdy Grek ci powie, że winny był i jest ich były rząd, który niemalże jak pis rozdawał kasę za darmo nierobom.....(**baranku boży**)
- Polski urzędnicy często podkreślają znaczenie innych sojuszy regionalnych, takich jak Grupa Wyszehradzka Polski, Słowacji, Węgier i Czech, czy Inicjatywa Trójmorza – mająca na celu połączenie krajów między Morzem Bałtyckim, Adriatyckim i Czarnym. Ale wszystkie te kraje są również członkami UE, więc trudno sobie wyobrazić, że priorytetowo traktowałyby swoje relacje z Warszawą nad Brukselą. (**kruhy**)
- Mądrzy się jednoczą, głupcy szukają wrogów. (**tnashd**)

TWORZYWA SZTUCZNE I METALE

Wrzucamy

- odkręcone i zgniecione plastikowe butelki po napojach
- nakrętki
- plastikowe opakowania po produktach spożywczych
- opakowania wielomateriałowe (np. kartony po mleku, sokach)
- opakowania po środkach czystości (np. proszkach do prania) kosmetykach (np. szamponach, paście do zębów) itp.
- plastikowe torby, worki, reklamówki, inne folie
- aluminiowe puszki po napojach i sokach
- puszki po konserwach
- folię aluminiową
- metale kolorowe
- kapsle, zakrętki od słoików



NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach i zużytych artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

SZKŁO

Wrzucamy

- butelki i słoiki po napojach i żywności
- butelki po napojach alkoholowych
- butelki po olejach roślinnych
- szklane opakowania po kosmetykach
- słoiki

(bez nakrętek)



NIE wrzucamy

- ceramiki, doniczek, porcelany, fajansu, kryształów
- szkła okularowego
- szkła żaroodpornego
- zniczy z zawartością wosku
- żarówek i świetlówek
- reflektorów
- opakowań po lekach, rozpuszczalnikach, olejach silnikowych
- luster
- szyb okiennych i zbrojonych
- monitorów i lamp telewizyjnych
- termometrów i strzykawek

PAPIER

Wrzucamy

- opakowania z papieru, karton, tekturę
- katalogi, ulotki, prospekty
- gazety i czasopisma
- papier szkolny i biurowy, zadrukowane kartki
- zeszyty i książki
- papier pakowy
- torby i worki papierowe



NIE wrzucamy

- ręczników papierowych, chusteczek higienicznych
- papieru lakierowanego i powleczonego folią
- papieru zatłuszczonego lub mocno zabrudzonego
- kartonów po mleku i napojach
- papierowych worków po nawozach, cementie i innych materiałach budowlanych
- tapet
- pieluch jednorazowych i innych materiałów higienicznych
- zatłuszczonych jednorazowych opakowań z papieru
- naczyń jednorazowych
- ubrań

SEGREGUJMY ODPADY

BIO

Wrzucamy

- odpadki warzywne i owocowe (w tym obierki itp.)
- gałęzie drzew i krzewów
- skoszoną trawę, liście, kwiaty
- trociny i korę drzew
- niezaimpregnowane drewno
- resztki jedzenia



NIE wrzucamy

- butelek i pojemników z zawartością
- plastikowych zabawek
- opakowań po lekach
- artykułów medycznych
- opakowań po olejach silnikowych
- części samochodowych
- zużytych baterii i akumulatorów
- puszek i pojemników po farbach i lakierach
- zużytego sprzętu elektronicznego i AGD

ODPADY ZMIESZANE

Wrzucamy

- wrzucamy wszystko to, czego nie możemy wyrzucić do pozostałych pojemników, a co nie jest odpadem niebezpiecznym



NIE wrzucamy

- przeterminowanych leków i chemii
- baterii i akumulatorów
- odpadów budowlanych
- sprzętu elektronicznego i AGD
- mebli i odpadów wielkogabarytowych

Zbieranie osobno papieru, szkła, tworzyw sztucznych wraz z metalem, a także oddzielenie odpadów biodegradowalnych pozwala uzyskać najbardziej pełnowartościowe surowce do ponownego przetworzenia.

Przy segregacji bezwzględnie trzeba pamiętać o odpadach niebezpiecznych, do których zaliczają się zużyte baterie i akumulatory, przeterminowane lekarstwa, zużyte świetlówki, odpady po żrących chemikaliach (np. środkach ochrony roślin), a także zużyty sprzęt RTV i AGD (tzw. elektroodpady). Tych odpadów nie wolno wyrzucić do śmieci zmieszanych. Można je oddać w specjalnie wyznaczonych punktach w sklepach i aptekach, a także w punkcie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, czyli tzw. PSZOK-u (Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych) w Mroczkach-Rębiszewo.

No dobrze, skoro segregowanie jest takie łatwe, to co należy zrobić z takimi odpadami jak np. karton po mleku? Czy należy wyrzucić go do pojemnika na papier, czy na aluminium, którym ten karton jest wyścielony od środka? Czy tłusty słoik po pulpetach wrzucić do szkła czy może do odpadów zmieszanych? A co z obierkami warzyw? Po kolei.

Karton po mleku to przykład opakowania wielomateriałowego. Wrzucamy je do pojemnika na metale i tworzywa sztuczne. Z kolei opróżniony słoik po pulpetach powinniśmy wyrzucić do pojemnika na opakowania szklane. Nie szkodzi, że jest nieumyty. Zostanie umyty w sortowni.

Obierki warzyw i owoców najlepiej przeznaczyć na kompost. Jeśli nie masz przydomowego kompostownika, wyrzucić je do pojemnika na odpady biodegradowalne (BIO). Co ważne, ani szkła, ani plastiku czy metalu nie trzeba myć przed wyrzuceniem do pojemnika na odpady segregowane. Wystarczy je opróżnić. Surowce zostaną umyte na późniejszym etapie recyklingu, sortujemy je więc i wyrzucamy do odpowiednich pojemników.

Szkoła Pełni Życia



Mazowsze.

serce Polski



Stowarzyszenie Aktywnych Pań w Załuziu pozyskało dofinansowanie w kwocie 51.955 zł, z Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej na realizację projektu pt. Szkoła Pełni Życia, który adresowany był do osób niepełnosprawnych. Projekt realizowany był w okresie od 10 września do 15 grudnia br.



Inicjatywa miała na celu m.in nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania, a także rozwijanie umiejętności sprawnego komunikowania się z otoczeniem osób niepełnosprawnych. W projekcie utworzono

terapeutyczne zajęcia grupowe m.in: trening funkcjonowania codziennego, muzykoterapię, fizjoterapię, integracyjno - społeczne warsztaty kulinarne i plastykoterapię. Ww. warsztaty odbywały się cyklicznie dla 25 osób niepełnosprawnych.

W ramach działań projektowych zorganizowano również warsztaty kulinarne w lokalnej restauracji, wyjazdy na hipoterapię oraz warsztaty alpakoterapii. Ze wszystkich zajęć terapeutycznych największym powodzeniem cieszyła się hipoterapia. Jest to jedna z metod rehabilitacji osób niepełnosprawnych z różnego rodzaju schorzeniami.

Grupa uczestników była zróżnicowana pod względem niepełnosprawności

ale i wiekowo. Terapeuci starali się zaspakajać indywidualne potrzeby każdej osoby. Podczas zajęć panowała miła atmosfera, uczestnicy dobrze się ze sobą czuli i z niecierpliwością oczekiwali kolejnych zajęć.

Anna Samsel



Pożegnanie lata z Kołem Gospodyń Wiejskich

Kolo Gospodyń Wiejskich Dzbądz pozyskało dofinansowanie w kwocie 8 tys. zł, z Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa na organizację lokalnego festynu pn. Pożegnanie lata w ramach Narodowego Programu Szczepień #Szczepimy się z KGW. Impreza odbyła się 26 września br. na terenie boiska przy świetlicy wiejskiej.

Głównym celem festynu była promocja i przeprowadzenie szczepień przeciwko COVID-19. Z takiej możliwości skorzystało 18 osób. Szczepieniu towarzyszyły liczne atrakcje. Organizatorzy zadbali o elementy edukacji zdrowotnej. Przedstawiciele OSP z Mroczk - Rębiszewo wykonali pokaz obsługi defibrylatora, urządzenia medycznego, które służy do wykonania zabiegu reanimacji. Dużo radości miały dzieci, na które czekały dmuchańce, pokazy puszczenia wielkich baniek mydlanych, a także lubiane przez najmłodszych, malowanie twarzy. Festyn odbył się przy pięknej, słonecznej pogodzie. Miejscowe gospodynie przygotowały przepyszne przysmaki m.in. bigos, gulasz, rybę po grecku, sałatki śledziowe, chleb ze smalcem i mnóstwo przepysznych słodkości. Na zaproszenie organizatora gościnnie wystąpiły panie ze Stowarzyszenia Aktywnych Pań w Załuziu. Dodatkowymi atrakcjami były stoiska: z kosmetykami Avon, z rękodziełem ludowym, bukietami,

drewnianymi ozdobami, malowanymi obrazami oraz stoiska promocyjno-informacyjne Agencji Restrukturyzacji Rolnictwa oraz Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej z Makowa Mazowieckiego. *Zabawa była przednia. Dziękuję za zaproszenie. Gościć wśród tak pozytywnie zakręconych mieszkańców to wielka przyjemność i prawdziwy szczyt. Jesteście niesamowici!* - skomentował burmistrz Piotr Świdorski.

M.Cachel



Fot. M. Bełtyda





Fot. K. Zamojka gminarozan.pl

PAMIĘTAMY...

24 października br. w miejscowości Chelsty odbyła się uroczystość odsłonięcia wyremontowanego pomnika upamiętniającego mieszkańców Chelst zamordowanych przez Niemców w czasie II wojny światowej. Remont miejsca pamięci został sfinansowany ze środków Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa IPN. Odsłonięcia pomnika, w obecności licznie zebranych mieszkańców wsi i przedstawicieli władz samorządowych, dokonał Burmistrz Gminy Różan - Piotr Świdorski.

Podczas okolicznościowego przemówienia inicjator przedsięwzięcia, sołtys Chelst Marta Żerańska przedstawiła okoliczności śmierci osób widniejących na tablicy pomnika: - Na wieść o zbliżającej się wojnie większość rodzin uciekła stąd, opuszczając swoje domy, szukając bezpiecznego schronienia w sąsiednich wioskach. We wsi pozostali nieliczni. Rankiem 6 września 1939 r. wdzierający się do wsi Niemcy zabili 12-letniego Floriana Daniłowskiego i jego 15-letniego kuzyna Zdzisława. Chłopcy z entuzjazmem wybiegli naprzeciw żołnierzom Wehrmachtu, myśląc, że to Wojsko Polskie. Pierwszy żył jeszcze dwa dni, drugi zginął na miejscu. Po latach brat

zabitego Zdzisława, naoczny świadek tych wydarzeń, relacjonował je w taki sposób: Rodzice Floriana udzielali mi i bratu schronienia. Matka przywozła nas z Warszawy, aby tu u rodziny na wsi bezpiecznie przetrwać wojnę. Zabrała już tylko jednego.

Jeszcze tego samego dnia Niemcy zabili 47-letniego Stanisława Beldyckiego, 62-letniego Franciszka Ciszkowskiego, 53-letniego Stanisława Chelstowskiego, 77-letniego Wojciecha Ciszkowskiego i 70-letniego Ludwika Kwiatkowskiego tylko dlatego, że nie opuścili swoich domów. Kilka dni później zostali odnalezieni przez rodziny. Z aktu zgonu żony Ludwika Kwiatkowskiego wynika, że zmarła na atak serca na wieść o śmierci męża, zaledwie tydzień później. Z przekazów rodzinnych, ale też z akt parafii Sieluń wynika wprost, że zginęli śmiercią tragiczną.

Na przełomie września i października 1942 r. został fałszywie oskarżony i śmiertelnie pobity 21-letni Stanisław Malinowski przez żandarma Heinza Głęba. Jak odnotowano w archiwalnym dokumencie: żandarm z posterunku w Różanie zabił bagnetem na drodze do Różana Stanisława Malinowskiego, mieszkańca wsi Chelsty. Zwłoki pochowano na

cemtarzu parafialnym w Sieluniu. Naocznym świadkiem wydarzeń sprzed 79 lat był obecny tu z nami brat zabitego Pan Jan Malinowski. Dzięki jego pomocy możliwe było stworzenie listy nazwisk osób zamordowanych w czasie wojny. Serdecznie dziękujemy P. Janowi i jego żonie za to, że nieustannie pomagają nam odkrywać historię naszej wsi.

Rok 1944 niósł ze sobą nadzieję na rychłe zakończenie wojny, ale przyniósł też straty jeszcze dwóm rodzinom. Jesienią ludzie pędzeni przez Niemców w stronę Kamianki po raz kolejny musieli opuścić spaloną wieś. W lesie rozdzielano rodziny. Mężczyzn zdołanych do pracy zabierano do wycinki drzew i budowy okopów. W taki sposób rozdzielono rodzinę 37-letniego Albina Chelstowskiego. Jak się później okazało - na zawsze.

Jak podano w dokumencie archiwalnym: w dniu 5 września 1944 r. w czasie przesuwania się frontu niemiecko-sowieckiego został ranny we wsi Kamianka, gminy Rzekuń powiatu Ostrołęckiego [...] i w 4 dni, tj. 9 września 1944 r. zmarł we wsi Borawe, gminy Rzekuń, powiatu Ostrołęckiego i został pochowany bez sporządzenia aktu zgonu na cmentarzu wojskowym we wsi Borawe, gminy Rzekuń.

Nieżyjąca już córka Genowefa dokładnie opisywała miejsce, w którym widziała ojca po raz ostatni. Z tęsknotą o tym opowiadała, ale też pomagała w odkrywaniu i dokumentowaniu powojennej historii naszej wsi. Wielka szkoda, że nie doczekała dzisiejszego dnia, mamy nadzieję, że cieszy się razem z nami. Dziękujemy za obecność p. Janowi Chelstowskiemu synowi zamordowanego Albina.

Odważna wyprawa na pole za wieś po kapustę 5 października 1944 r. zakończyła się śmiercią dla 43-letniego Konstantego Gosiewskiego. Wydawało się, że zagrożenie już minęło, jednak wycofujący się Niemcy jeszcze zza Narwi oddali celne strzały w kierunku wozu konnego i jadącego na nim Konstantego. Świadkami byli ukryci w lesie brat Tomasz i kuzyn Roman, którzy mieli mu pomagać, gdyby wyprawa się powiodła. Niestety nie powiodła się. Pozostała żona i sześć osieroconych małych dzieci.

To są historie zaledwie 10 osób, ale końca wojny nie doczekało znacznie więcej. Składamy dziś hold im wszystkim. Nie bohaterom, ale zwyczajnym ludziom, którzy tu wiedli szczęśliwe, spokojne życie, a za przyczyną wojny cierpieli i umierali.

W ceremonii udział wzięli m.in.: Burmistrz Gminy Różan Piotr Świdorski, Przewodniczący Rady Miejskiej w Różanie Zbigniew Janyszko, przedstawiciel IPN w Warszawie Karol Dardziński, Starosta Makowski Zbigniew Deptuła, Proboszcz Parafii Sieluń ks. Sławomir Mańkowski, ks. Paweł Sobotka oraz rodziny ofiar.

Wydarzenie zorganizowane zostało przez gminę Różan. Tablica z nazwiskami zamordowanych mieszkańców Chelst została ufundowana przez Instytut Pamięci Narodowej Biuro Upamiętniania Walk i Męczeństwa w Warszawie.

Źródło: Instytut Pamięci Narodowej



Fot. K. Zamojka gminarozan.pl

1. *Barbara Kordowska, 69 lat*
2. *Waldemar Zygmunt Jóźwik, 70 lat*
3. *Stanisław Napiórkowski, 73 lata*
4. *Marianna Janina Kordowska, 101 lat*
5. *Kazimierz Tadeusz Parszczyński, 77 lat*
6. *Tadeusz Jan Gumowski, 89 lat*
7. *Marek Parszczyński, 52 lata*
8. *Jerzy Gutowski, 61 lat*
9. *Stanisław Zbigniew Majchrzak, 67 lat*
10. *Bożena Kinga Pomykała, 80 lat*
11. *Seweryn Bujnowski, 84 lata*
12. *Jerzy Adam Daszewski, 72 lata*
13. *Stanisław Pogorzelski, 70 lat*
14. *Mieczysław Fronczak, 81 lat*
15. *Lucyna Jóźwik, 78 lat*
16. *Jerzy Pawłowski, 70 lat*
17. *Andrzej Marian Wójcik, 67 lat*
18. *Zdzisław Kossakowski, 74 lata*
19. *Zofia Maria Fronczak, 75 lat*
20. *Lila Jóźwik, 67 lat*
21. *Jan Paweł Żytowiecki, 66 lat*
22. *Celina Brzuzy, 78 lat*
23. *Zbigniew Parciński, 79 lat*
24. *Leszek Mikołaj Kempki, 79 lat*
25. *Irena Kujawa, 75 lat*
26. *Jolanta Zylbert, 50 lat*
27. *Piotr Brzuzy, 54 lata*
28. *Cecylia Piętka, 93 lata*
29. *Krystyna Peczyńska, 77 lat*
30. *Andrzej Grzegorzczak, 60 lat*
31. *Krzysztof Miłośki, 61 lat*
32. *Teodozja Rutkowska, 76 lat*
33. *Włodzimierz Uthof, 72 lata*
34. *Irena Genc, 86 lat*
35. *Irena Mroczkowska, 90 lat*
36. *Jan Matuszewski, 83 lata*
37. *Bogumił Filipiak, 83 lata*
38. *Mieczysław Figurski, 70 lat*
39. *Anna Godziebiewska, 86 lat*
40. *Krzysztof Pieczonka, 38 lat*
41. *Marian Krukowski, 76 lat*
42. *Jan Trojanowski, 71 lat*
43. *Mieczysława Walentyna Przeradzka, 87 lat*
44. *Wanda Łaskarzewska, 85 lat*
45. *Henryka Dawidczyk, 96 lat*
46. *Teresa Halina Ciszowska, 89 lat*
47. *Regina Wiewiórkowska, 85 lat*
48. *Henryka Jakubowska, 88 lat*
49. *Halina Gutowska, 82 lata*
50. *Lucyna Wieczorek, 71 lat*
51. *Danuta Józefa Lemańska, 76 lat*
52. *Edward Rosłon, 89 lat*
53. *Stanisław Miłośki, 63 lata*
54. *Jadwiga Daszewska, 92 lata*
55. *Mariusz Adam Stancel, 46 lat*
56. *Jadwiga Załęska, 73 lata*
57. *Barbara Terlecka, 68 lat*
58. *Daniela Bagińska, 76 lat*
59. *Regina Napiórkowska, 93 lata*
60. *Lech Ignacy Gołębiewski, 75 lat*
61. *Elżbieta Krystyna Małkowska, 71 lat*
62. *Krzysztof Wiesław Głazewski, 63 lata*
63. *Agnieszka Barbara Mariscal Ponce, 48 lat*
64. *Antoni Tomaszewski, 80 lat*
65. *Henryka Mengarda, 76 lat*
66. *Ryszard Zakrzewski, 84 lata*
67. *Halina Zofia Kuciej, 90 lat*
68. *Teresa Karolik, 91 lat*
69. *Jerzy Stanisław Zienkiewicz, 79 lat*
70. *Henryk Biedrzycki, 70 lat*
71. *Anna Uthof Goryszewska, 75 lat*
72. *Wacława Budna, 90 lat*
73. *Andrzej Kowalski, 59 lat*
74. *Czesława Franciszka Więckowska, 75 lat*
75. *Franciszek Mróz, 70 lat*
76. *Kazimierz Woźniak, 87 lat*
77. *Ryszard Pruszkowski, 72 lata*
78. *Lucyna Gołyś, 94 lata*

Zmarli pochowani
na cmentarzu rózańskim
XI/2020 - X/2021



CodeWeek 2021

Przedszkolaki wzięły udział w CodeWeek 2021 - to społeczna inicjatywa, w ramach której europejskie państwa ścigają się w liczbie zorganizowanych wydarzeń związanych z programowaniem. Akcja co roku organizo-



wana jest na terenie całej Europy i dedykowana wszystkim, którzy chcą rozpocząć lub kontynuować przygodę z programowaniem. Celem akcji jest propagowanie nauki kodowania, rozwijanie logicznego myślenia, kształtowanie zadaniowego podejścia do stawianych problemów, rozwijanie umiejętności pracy zespołowej, kreatywności. Za udział w Code Week wszystkie grupy otrzymały certyfikat.

Dzień Kropki

15 września to Międzynarodowy Dzień Kropki - święto odwagi, zabawy i kreatywności, którego celem jest rozbudzanie w dzieciach kreatywności, a także wzmocnienie ich



Z wizytą u przedszkolaków

pewności siebie. Tego dnia wszystkie grupy zorganizowały wiele działań, mających na celu pomóc dzieciom odkryć talenty, poznać ich mocne strony i je zaprezentować.

Amerykański pisarz i ilustrator książek dla dzieci Peter H. Reynolds w 2003 r. wydał książeczkę pod tytułem The Dot. Jej bohaterką jest mała Vashiti, która dzięki malutkiej kropce i wspaniałej nauczycielce plastyki uwierzyła w swoje możliwości. Książka została przetłumaczona na ponad dwadzieścia języków i wydana alfabetem Braille'a. Opowiadka zawarta w The Dot stała się inspiracją dla wielu nauczycieli i tak w 2008 r. powstał Międzynarodowy Dzień Kropki. Obecnie święto jest obchodzone już w 108 krajach. Ta inicjatywa ma na celu pobudzać kreatywność, pomysłowość, zachęcać do tworzenia.

Dzień przedszkolaka

20 września - Dzień Przedszkolaka upłynął pod hasłem Bezpieczny Przedszkolak. W tym dniu dzieci wzięły udział w spotkaniu z policjantami z Komendy Powiatowej Policji z Makowa Mazowieckiego. Celem spotkania było uświadomienie dzieciom jak bezpiecznie poruszać się po drogach, podróżować samochodem jak zachować się gdy spotkają na swojej drodze obcą osobę. Policjanci pokazali dzieciom swoje wyposażenie i umundurowanie, które jest niezbędne podczas wykonywanej służby. Przedszkolaki zobaczyły prawdziwe policyjne kajdanki, odznakę Policjanta, a także przymierzały z radością czapkę oraz kamizelkę odblaskową. Zdobytą wiedzę dzieci utrwaliły podczas interaktywnego koncertu edukacyjnego online Jestem sobie Przedszkolaczek z gościnnym udziałem Kici Koci. Tego dnia atrakcją nie było końca. Nauczycielki przygotowały również wiele zabaw integracyjnych z chustą animacyjną, balonami i gumą sensoryczną. Na koniec każde dziecko otrzymało odbłask od Kici Koci oraz Medal Przedszkolaka.



Dzień jabłka

28 września w przedszkolu obchodzono Dzień Jabłka. W tym dniu przedszkolaki poznały różne gatunki jabłek, rozpoznawały zapach i smak tych owoców oraz zdobywały wiadomości na temat potraw i przetworów z jabłek. Wystawy prac plastycznych zamieniły się w kolorowe sady, na których królowały oczywiście jabłuszka. Tego dnia w przedszkolnym menu również były dania z jabłkami. Głównym celem tego dnia było zachęcanie przedszkolaków do spożywania owoców

i to pod różnymi postaciami, z powodu ich walorów odżywczych i zdrowotnych.

Dzień drzewa

5 października odbyło się spotkanie z leśniczym. Celem spotkania było zakończenie projektu Drzewo. W spotkaniu uczestniczyły dzieci z grupy III i IV. Pan Leśniczy w bardzo ciekawy sposób opowiadał o swojej pracy, o lesie w jesiennej szacie i jego mieszkańcach oraz o tym jak zwierzęta przygotowują się do zimy. Dzieci poznały różne gatunki drzew, dowiedziały się jakie jest znaczenie lasu w życiu człowieka, a także jak należy chronić lasy. W trakcie spotkania dzieci oglądały przyniesione przez leśniczego różne gatunki gałązek i liści drzew iglastych i liściastych, oglądały też poroże jelenia. Zadawały dużo pytań oraz dzieliły się swoimi doświadczeniami na temat życia zwierząt i ptaków żyjących w okolicach ich zamieszkania.

Uwieńczeniem spotkania było zasadzenie drzewka na przyprzedszkolnym placu. Jak przystało na prawdziwych miłośników przyrody, będą się nim opiekować i je pielęgnować. Spotkanie upłynęło w miłej atmosferze, a wysłuchane ciekawostki i wiadomości znacznie poszerzyły wiedzę przyrodniczą dzieci. Kto wie? Może za kilka lat któreś z nich będzie dbało o las, jego mieszkańców i zostanie leśnikiem.



Sprzątanie świata

Tradycyjnie jak co roku przedszkolaki uczestniczyły w Akcji Sprzątania Świata, której celem jest promowanie od najmłodszych lat zasad dbania o środowisko. Dzieci z chęcią i radością włączyły się do akcji by posprzątać Naszą Ziemię. Przedszkolaki wyruszając na akcję otrzymały rękawiczki i worki na śmieci. Akcja odbyła się w formie zabawy, dzieci dowiedziały się, że należy dbać o przyrodę, chronić ją, by korzystać z jej uroków. Akcja ta jest świetną okazją, aby uświadomić dzieciom jak wiele dobrego człowiek może zrobić dla środowiska poprzez właściwe zachowanie.

Źródło i foto: psrozan.szkolnastrona.pl



fot. gminastarabala.pl

Nagroda specjalna dla The OrchestRose

26 września br. w Maszewie Dużym orkiestra The OrchestRose działająca przy GOUK w Róźnie wzięła udział w konkursie na - Najlepszą orkiestrę dętą Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich w województwie mazowieckim. Konkurs odbył się pod patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego.

Celem konkursu jest popularyzacja działalności kulturalnej, aktywności społeczności lokalnych i kultywowanie tradycji ziemi mazowieckiej, której orkiestry dęte są ważną czę-

ścią. Przez sześć godzin można było posłuchać 12 orkiestr, których repertuar był niezwykle różnorodny od muzyki filmowej, rockowych standardów, marszy, utworów popowych, muzyki operetkowej, a nawet kompozycji inspirowanych muzyką ludową.

The OrchestRose doceniono nagrodą specjalną w szczególności za nietypowość w swoim rodzaju. Tytuł najlepszej orkiestry dętej Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich 2021 zdobyła Młodzieżowa Orkiestra Dęta OSP Kaski. M.Cachel

Różaniak zwyciężcą 12 edycji telewizyjnego show

Pochodzący z Różana Piotr Mróz, aktor którego widzowie znają z roli Kuby Roguza w Gliniarzach oraz z roli Kamila Wasińskiego w Barwach szczęścia, zaprezentował się tym razem w innej roli. Na zaproszenie telewizji Polsat wziął udział w 12. edycji Dancing with the Stars - Taniec z Gwiazdami.

Taneczną partnerką Piotra Mroza była Hanna Żudziejcz. Niemal w każdym odcinku programu jurorzy podkreślali, że ma on wielki talent do tańca. Nie inaczej było w finale. W poniedziałkowy wieczór, 25 października br. decyzją widzów Piotr okazał się bezkonkurencyjny i to właśnie on zabrał do domu Krysztalową Kulę. To była jego noc.

W finałowym odcinku mieliśmy okazję podziwiać tango, cha cha cha, jive'a, taniec współczesny, czy wzbudzający najwięcej emocji freestyle. Piotr okazał się wielkim triumfa-



fot. FB

torem telewizyjnego show i pokonał rywalkę Magdalenę Kajrę Kajrowicz w drodze o zwycięstwo. Rodowity Różaniak wytańczył główną nagrodę - 100 tys. zł, a 50 tys. zł otrzymała jego taneczną partnerka.

Redakcja Świerszcza Różańskiego składa serdeczne gratulacje dla Piotra i jego rodziny. Wszyscy jesteśmy z tego faktu dumni. To ogromny sukces i ogromna przygoda, w której mogliśmy Piotra wspierać.

M.Cachel

TYNK SERVICE
Adam Czuksanow
Sponsor Dni Różana
Różan, ul. Wileńska 8

GI GRILL-IMPEX
Piotr Oleksiak
Sponsor Dni Różana
Sieluń 4a tel. 766 90 64 www.grill-impe.com.pl

AVANGARDA
W BIZNESIE I Z RODZINĄ
ul. Królowej Bony 3, Różan tel: +48 29 752 50 34 hotelavangarda.pl

Bank Spółdzielczy w Róźnie
Jedyny taki, Twój bank
Rachunki, lokaty, kredyty, karty płatnicze, internet banking, sms banking, dofinansowania, telefonów, przelewy krajowe i zagraniczne.
tel. 29 7669220 ul. Wileńska 2

Ubezpieczenia
Marlena Mrozek Koczara
ul. Warszawska 30
Sponsor Dni Różana

ALLMAX
Józef Wilczewski
ul. Królowej Bony 4
tel. 76-69-062
Sponsor Dni Różana

Chrisbruk
USŁUGI BRUKARSKIE
Krzysztof Borucki
Różan, ul. Słoneczna 2, tel. 530-197-187
Sponsor Dni Różana

CALVADOS
Świat Alkoholi
Sklep Monopolowo-Spożywczy - Calvados
Piotr Gutowski
Plac Obronców Różana 5
Sponsor Dni Różana



WyjdźMy z Izolacji

Równamy szanse po raz trzeci

Od września br. grupa młodzieży z gminy Różana przy wsparciu GOUK, realizuje projekt pn. WyjdźMy z Izolacji. Wiodącym tematem jest stworzenie autorskiego QUESTU - edukacyjnej gry terenowej, która łączy w sobie elementy zabawy i nauki, poszukiwań skarbu, radości odkrywania i poznawania historii regionu. Celem projektu jest poznanie przez uczestników swoich mocnych i słabych stron, rozwijanie potencjału, nabywanie kompetencji społecznych poprzez wspólne działania na rzecz lokalnej społeczności.

16 i 17 października odbyły się w GOUK dwudniowe warsztaty, które dotyczyły tworzenia gry terenowej. Spotkanie poprowadził trener questów Krzysztof Florys z Fundacji Mapa Pasji z Krakowa. Sobotnie warsztaty rozpoczęły od zapoznania się z tajemnicami questów i rozmowach o pomysłach na quest ze wskazaniem ciekawych miejsc Różana. W wytyczeniu trasy pomagał Jarosław Zygmunt - prezes Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Różańskiej. Następnie grupa wyruszyła w poszukiwaniu ciekawych historycznych miejsc w Różanie. W niedzielę od samego

rana questowicze pracowali nad szczegółami gry terenowej, dopracowywali szczegóły trasy i stworzyli treść wskazówek i łamigłówek jakiego uczestnicy gry będą musieli rozwiązać aby pomyślnie przejść trasę i zdobyć ukryty skarb.

Program daje szansę młodym ludziom na kreowanie swoich działań. W wieku dorastania dążymy do uzyskania przywilejów związanych z samodzielnością: decydowania o spędzaniu czasu wolnego, kontaktach rówieśniczych, wydatkowaniu kieszonkowego. Taką szansę decydowania daje młodzieży udział w projekcie. Potrzeba samodzielności ma charakter wszechstronny i oprócz działania praktycznego obejmuje również aktywności poznawcze oraz aktywność samowychowawczą do samo-

oceny i do analizy własnego postępowania. Jednym z punktów realizacji projektu było zorganizowanie wyjazdu integracyjnego do innej grupy projektowej realizującej swój pomysł z programu Równać Szanse Małe Granty 2021 i dodatkowo gdzie funkcjonuje quest — gra terenowa. Celem organizacji wyjazdu była nauka praktycznych umiejętności planowania i organizowania wyjazdów, a także inspiracja do kolejnych działań w przyszłości.

Przygotowania do wyjazdu trwały od samego początku. Młodzi po zapoznaniu się z realizacją innych projektów dokonali wyboru miejsca wizyty studyjnej, co okazało się nie lada wyzwaniem. Mając określone fundusze na transport musieli liczyć się z określoną liczbą kilometrów do przebycia. Sami wybrali miejsce, termin, opracowali harmonogram wyjazdu oraz zaplanowali miejsce posiłku. Wizyta odbyła się do Gminnej Biblioteki Publicznej w Rzekuniu, w której realizowany jest projekt pn. Tutaj jestem, gdzie byłem.... Pracownicy biblioteki przygotowały dla obu grup warsztaty zdobienia bombek metodą decoupage. Moment ten był doskonałym czasem na integrację młodzieży. Następnie z questami o gminie Rzekuń młodzież udała się w jedno z miejsc uwzględnione w grze terenowej, tj.



omentarz, gdzie zapalili znicze na grobach marynarzy i żołnierzy.

Kolejnym punktem wizyty było spotkanie z wójtem Rzekunia Bartoszem Podolakiem, który przybliżył uczestnikom pracę w urzędzie.

Po spotkaniu młodzież udała się do pobliskiej restauracji na posiłek. Potem niestety przyszedł czas pożegnania. Ale dla różańskiej grupy wyjazd się nie zakończył. W drodze powrotnej młodzież odwiedziła schronisko dla bezdomnych zwierząt CANIS w Kruszewie, by zabrać psiaki na spacer.

Uczestnicy wrócili do Różana z uśmiechami na twarzach pełni nowych inspiracji do działań. Wyjazd niewątpliwie zintegrował młodzież. Przede wszystkim nauczył współpracy w grupie.

Projekt WyjdźMy z Izolacji realizowany jest w ramach Programu Równać Szanse 2021 Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności, którego operatorem jest Fundacja Civis Polonus.

M.Cachel



Fot. M.Cachel



Filmowy piątek w GOUK

15 października br. zagościło w Różaniu z nowościami objazdowe kino OUTDOOR CINEMA.

Rozpoczęto dwukrotnym seansem dla najmłodszych o bohaterskich psach ratujących świat pt. Psi Patrol: Film.

Popołudnie zarezerwowano dla starszej widowni ekranizacją losów legendarnego przedwojennego mistrza boksu Tadeusza Pietrzykowskiego pt. Mistrz - debiutanckie dzieło Macieja Barczewskiego.

Późnym popołudniem dwukrotnie wyświetlono dramat filmowy w reżyserii Wojciecha Smarzowskiego pt. Wesele. Jest to drugi film reżysera o takim tytule.

Wieczorem fani przygód Jamesa Bonda doczekali się kolejnej ekranizacji. Nie lada gratka dla fanów serii stała się zatem faktem. Nie czas umierać to już 25. film z serii przygód Jamesa Bonda. M. Cachel



Urodziny The OrchestRose

16 października br. swoją 5 rocznicę powstania obchodziła grupa muzyczna The OrchestRose, działająca przy GOUK. Dyrektorem artystycznym i współzałożycielem jest Tomasz Grześkiewicz, który jako nauczyciel muzyki i instruktor nauki gry na instrumentach muzycznych, pragnął zainteresować inne osoby pasją do muzyki. Obecnie w skład grupy wchodzi ponad 20 osób w różnym wieku. Niesamowite jak muzyka łączy pokolenia i jaką formę potrafi przybrać przy zaangażowaniu i chęci grania. - *Początki były trudne, prócz pomysłu i zapału - wspomina Tomasz. Od początku założenia celem grupy jest m.in. uświetnianie uroczystości państwowych i kościelnych oraz reprezentowanie Różana na koncertach rozrywkowych poza jego granicami.*

Wszystkim członkom The OrchestRose z okazji 5 urodzin życzymy niegasnącej energii do działania, sukcesów scenicznych, dalszego rozwoju oraz realizacji wszelkich marzeń i zamierzeń - zarówno w życiu artystycznym, zawodowym, jak i prywatnym.

M.Cachel

Aktywne Panie na Planie

czyli 10-lecie Stowarzyszenia Aktywnych Pań w Załuziu

9 października br. w różańskim GOUK stowarzyszenie z Załuzia zaprezentowało program pt: Aktywne Panie na Planie. Humorystyczny występ przeplatany informacjami o założeniu stowarzyszenia oraz dalszej działalności zagrano z okazji przypadającej jubileuszowej 10 rocznicy powstania.

Na przestrzeni 10 lat stowarzyszenie może się pochwalić organizacją wielu lokalnych festynów, pikników, przeglądów piosenki, przedstawień teatralnych i koncertów. W ciągu ostatniej dekady pozyskało blisko dwieście tysięcy złotych na realizację projektów m.in. na rzecz dzieci, młodzieży, seniorów, osób niepełnosprawnych oraz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Uroczystość była doskonałą okazją, aby ożywić wspomnienia miejsc, czasu i ludzi. Podsumowaniem wydarzenia była multimedialna fotorelacja, życzenia od burmistrza Piotra Świdarskiego oraz dyrektora GOUK Sebastiana Olszewika. Odśpiewano tradycyjne 100 lat po czym wszyscy zgromadzeni zostali poczęstowani jubileuszowym tortem.

Panie z Załuzia nie byłyby sobą, gdyby nie przygotowały czegoś specjalnego. Tym razem był to konkurs kulinarny pod nazwą Smacznie i zdrowo przygotowany z myślą o mieszkańcach gminy. Zgłoszono 25 dań w kategorii:

potrawy mięsne, desery i sałatki. Po degustacji potraw komisja oceniająca postanowiła przyznać nagrody wszystkim uczestnikom. Każdy mógł degustować przygotowane dania. Punktem jubileuszu była również zabawa taneczna.

Anna Samsel

Dziękujemy obecnym za udział w tak ważnym dla nas wydarzeniu. Podziękowania kierujemy również do tych, którzy nas wspierają występują na scenie, jak również darczyńcom.

Stowarzyszenie Aktywnych Pań w Załuziu





Źródło i foto: ZS Różan

W Zespole Szkół

Na podium

Patryk Kęszczyk i Łukasz Misierewicz - uczniowie klasy III LOp zajęli odpowiednio I i III miejsce w konkursie Wiedzy o Przedsiębiorczości zorganizowanym przez Liceum Ogólnokształcące im. Marii Curie - Skłodowskiej w Makowie Mazowieckim.

Rocznica nadania imienia

26 października br. obchodzono 10. rocznicę nadania Zespołowi Szkół w Różaniu imienia Jana Pawła II. W związku z powyższym społeczność szkolna wraz z poczem sztandarowym uczestniczyła we mszy świętej. Złożono kwiaty oraz zapalono znicze pod pomnikiem Jana Pawła II.

Spotkanie autorskie

5 października br. uczniowie uczestniczyli w spotkaniu autorskim z Aleksandrą Rupińską - pisarką, która wydała swoją pierwszą książkę - Jedna dobra rzecz. Pochodząca z Młynarzy młoda pisarka z pasją opowiadała o początkach swojej przygody z pisaniem, inspiracjach i pracy nad powieścią. Przytaczając rozmowy ze znajomymi czy też członkami rodziny, odsłoniła kulisy powstawania swojej pierwszej powieści. Mówiła też o swoich planach zawodowych i o tematach, które chciała by podjąć w kolejnych książkach. Zauważyła, że warto wierzyć w swoje marzenia i stopniowo - nawet wbrew wszystkiemu - je realizować. Na zakończenie autorka odpowiadała na licz-

ne i różnorodne pytania uczniów. Niezwykle skromna, a jednocześnie bardzo sympatyczna i ujmująca młoda pisarka wzbudziła żywe zainteresowanie uczestników.

Międzynarodowa mobilność edukacyjna

Po długim oczekiwaniu uczniowie czwartych klas: technik logistyki, technik mechanizacji rolnictwa i agrotechniki oraz technik pojazdów samochodowych, odbyli zagraniczny staż zawodowy. W dniach 18-22 i 25-29 października br. na zasadach programu Unii Europejskiej Erasmus + realizowano staże zawodowe we włoskich firmach działających na terenie Rimini w sektorach: logistyki, rolnictwa oraz mechaniki samochodowej. Staż był okazją do zdobycia przez uczniów nowych umiejętności i doświadczeń w zawodach, które wybrali w procesie kształcenia.

Staż zawodowy

Nie tylko uczniowie, ale również 9 nauczycieli przedmiotów zawodowych odbyło zagraniczne staże. Nauczycielskie praktyki w Hiszpanii na zasadach programu Unii Europejskiej Erasmus + trwały w okresie od 26 do 30 lipca br. w zakładach pracy - przedsiębiorstwie logistycznym i warsztatach samochodowych. Wszyscy zostali wysoko ocenieni przez pracodawców i opiekunów stażu, a na zakończenie każdy otrzymał certyfikat.



Opowiedzieć siebie

17 października br. w różańskim GOUK miał miejsce wieczór poetycki Wojciecha Starzyńskiego. Spotkanie było połączone z promocją tomiku poezji Pielgrzym przed bramą.

W melancholijną podróż po utworach poety zabrały słuchaczy Małgorzata Sawicka i Anna Samsel. Spotkanie poprowadziła Małgorzata Kisiel. Prezentowane wiersze dotyczyły dzieciństwa, rodziny, patriotyzmu, religii oraz samotności. Każdy z nich powstał w określonych sytuacjach i w wyniku silnych emocji. Autor w odpowiedzi na pytanie, czym jest dla

nego pisanie wierszy, odpowiada - *Piszę, bo muszę (...)* chcę jedynie opowiedzieć siebie. Są tylko dwie rzeczy dla których warto żyć, to miłość i poezja - podkreślał bohater spotkania.

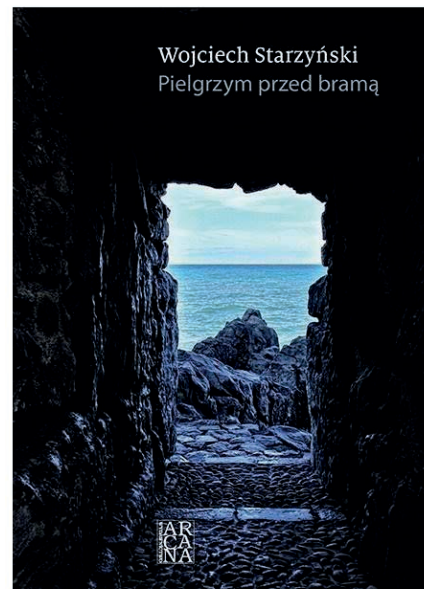
Źródło i foto: Biblioteka Publiczna w Różanie

Wojciech Starzyński - lekarz weterynarii, działacz niepodległościowy, pomysłodawca, założyciel i prezes Społecznego Towarzystwa Oświatowego (1989-2010), współtwórca polskiego szkolnictwa niepublicznego, animator wielu inicjatyw obywatelskich na rzecz zagwarantowania rodzicom wpływu na szkołę ich dzieci. Członek Narodowej Rady Rozwoju przy Prezydencie RP Andrzeju Dudzie, prezes Zarządu Fundacji Rodzice Szkoły, autor kilkudziesięciu artykułów, publikacji oraz projektów poświęconych edukacji i dziedzictwu narodowemu.

Tom Pielgrzym przed bramą charakteryzuje ten coraz rzadszy i tym cenniejszy, chociaż trudny dzisiaj w odbiorze dla nas wychowanych w kulturze nieufności, podejrzeń i sceptycyzmu, wymiar patriotyczny. Nie bogoojczyźniany, nie frazesowy, operujący wyartymi słowami i liczmanami, ale żywy, krytyczny, nastawiony na dialog z ludźmi inaczej myślącymi, zarazem daleki od wyrzekania się własnych poglądów i widzenia świata. Potrafiący dostrzegać, jak przystało na potomka

kresowego rodu, granice, które nas zamykają, ale i które budzą wiarę, mobilizują do wierności, i do stania na straży tego, co zawsze jest większe od nas. Skupiają nasze życie na potrzebie zachowania i obrony imponderabiliów.

(Pokonanie daremności. Kilka uwag o poezji Wojciecha Starzyńskiego (fragm. Połowa - Marek Zieliński)



Etycznie niepoprawny Rozumisz?

14 listopada na scenie różańskiego ośrodka kultury wystąpił doskonale znany publiczności lokalny kabaret Rozumisz? którego członkami są: Andrzej Skrzecz, Hubert Rzewnicki oraz Sebastian Olszewik. Po pandemicznej przerwie powrócili z nowym programem pt. Etycznie niepoprawni.

Tym razem żartowali z tego, co niepoprawne, bezsensowne i absurdalne w naszej codzienności. Nawiązywali do tematyki rodzinnej, a także z dystansem w sposób zabawny i humorystyczny parodiując aktualną sytuację epidemiologiczną. Sकेcz i szczypta ironii w towarzystwie piosenek z przekazem sprawiły, że dwie godziny minęły widzom bardzo szybko. Kabaret zafundował publiczności ogromny zastrzyk pozytywnej energii, która w obecnym czasie jest jak najbardziej wskazana. Po takiej dawce śmiechu, który nazywany jest najprzyjemniejszym lekarstwem na świecie, słuchacze opuścili mury ośrodka kultury z uśmiechem na twarzach. M.Cachel



Fot. M.Cachel



Fot. M.Cachel

Mikołajkowy turniej

W niedzielę 12 grudnia br. odbył się Mikołajkowy Turniej Piłki Nożnej zorganizowany pod hasłem - niedziela bez uzależnień.

Organizatorem był burmistrz gminy Różan i Uczniowski Klub Sportowy FC 2012 Różan. Zgłosiło się 12 drużyn. Mecze odbywały się na zasadzie każdy z każdym i trwały po 11 minut. Na podium znalazły się: I miejsce drużyna Zapalniki, II Orzeł Sypniewo, a III Grupa Pościgowa. Puchary i nagrody finansowe wręczał Paweł Łuczyński. M.Cachel

Koncerty Filharmonii Narodowej

Soliści i muzycy Filharmonii Narodowej goszczą w Różaniu już od kilku lat. Koncerty odbywają raz w miesiącu w GOUK. Prowadzi je Sebastian Boguszewski, śpiewak solista, konferansjer i znawca muzyczny, który nie ogranicza się tylko i wyłącznie do suchego przedstawiania faktów lecz przybliża kluczowe momenty, anegdoty i ciekawostki z życia kompozytorów i artystów, jak również te związane z prezentowanymi utworami.

Każdy z nas w swoim życiu styka się z niezwykłymi opowieściami: mitami, podaniami i legendami. Dla kompozytorów niejednokrotnie stawały się one natchnieniem do tworzenia muzyki. Inspirację często stanowiła literatura - wówczas przeczytany fragment wiersza lub książki znajdował swą kontynuację jako muzyczna ilustracja. Równie częstym impulsem był zachwyt nad pięknem przyrody, czego doskonałym przykładem stał się cykl koncertów skrzypcowych - Cztery pory roku Antonio Vivaldiego. Wiele pozycji w literaturze muzycznej powstało jednak przede wszystkim ze względu na osobiste przeżycia i zainteresowania ich twórców. Podczas koncertu pt. Gdy muzyka staje się legendą, który odbył się 22 września br. zarówno starsi, jak i młodszy słuchacze mieli okazję wysłuchać opowieści z różnych zakątków świata i zatopić się w muzyce prezentowanej przez trójkę arty-

stów grających na skrzypcach, puzonie i fortepianie.

Program koncertu - Muzyka polska po Chopinie, który odbył się 6 października, poświęcono muzyce polskiej. Artyści przedstawili dzieła powstałe na przestrzeni stu lat po śmierci Fryderyka Chopina - od połowy XIX do połowy XX wieku. Czy Chopin miał w Polsce naśladowców, czy może kolejne pokolenia twórców idące z duchem czasu sięgały po nowe środki wyrazu? W tym okresie powstała w Warszawie pierwsza w Polsce filharmonia. Właśnie mija 120 lat od jej otwarcia. Nawiązując do tej rocznicy w programie opowiadano o powstaniu instytucji. Jak doszło do jej budowy i jakie były początki działalności? Którzy z wielkich muzyków byli związani z tym miejscem i jak stolica przyjęła swoją Filharmonię? Na wszystkie te pytania artyści odpowiadali w konwencji opowieści przy kominku, ilustrowanej muzyką.

W każdym sezonie artystycznym artyści Filharmonii Narodowej zabierają słuchaczy w podróż szlakiem muzyki różnych krajów czy kultur. W koncercie - Melodie znad Wołgi i Donu (24 listopada) wędrownice towarzyszyła twórczość kompozytorów rosyjskich. Piotr Czajkowski, Modest Musorgski, Sergiusz Rachmaninow, Dymitr Szostakowicz - za sprawą ich kompozycji odbyło się spotkanie z muzyką pełną pięknych melodii, ciekawych

Fot.GOUK



harmonii oraz niezwykłych historii. Obok kompozycji fortepianowych, w tym dzieł programowych, które opowiadają o świecie wyłącznie za pomocą dźwięków, główne miejsce w programie koncertu zajmowały utwory wokalne.

W koncercie grudniowym (15) para tancerzy przy akompaniamencie klarnetu i fortepianu zaprosiła do... tańca! Słuchacze przenieśli się do Warszawy lat 20. i 30. ubiegłego wieku, gdzie na wystawnych balach, w kabaretach, kawiarniach i na ekranach kin królowały popularne w tamtym czasie tańce. Oczarowani niepowtarzalnym klimatem przedwojennej Warszawy, która po długim czasie zaborów odradzała się kulturalnie i tętniła życiem.

Kolejny koncert 19.01.2022 r.

Źródło: filharmonia.pl



Niewybuchy, niewypały, porzucona amunicja

Niewypał amunicji bojowej - nabój lub ładunek wybuchowy, który nie odpalił wskutek zacięcia się broni, wadliwego lub uszkodzonego ładunku pobudzającego albo miotającego.

Niewybuch amunicji bojowej - granat, pocisk, bomba lotnicza, itp., które po uderzeniu w cel nie eksplodowały (wybuchły). Za niewybuchy uważa się również i środki wybuchowe pozbawione właściwego nadzoru i kontroli (np. ukryte, niewiadomego pochodzenia, uszkodzone, przeterminowane itp.).

Choć od zakończenia działań bojowych podczas II wojny światowej minęło ponad 70 lat, to nadal spotykamy się w życiu codziennym z pozostałościami po nich. Możemy natrafić na przedmioty nieznanego lub mające znamiona uzbrojenia wojskowego. Corocznie od pozostałości powojennych i powojennych (głównie na terenach byłych poligonów, placów ćwiczeń i obiektów koszarowych) ginie kilkanaście osób, zwykle przez swoją lekkomyślność. Nowym zjawiskiem jest rosnąca rzesza poszukiwaczy militariów, domorosłych saperów, którzy bez jakiegokolwiek przeszkolenia ze znajomości budowy i zasad postępowania z porzuconą amunicją bojową (tj. niewybuchami i niewypałami) oraz wbrew obowiązującym przepisom prawnym wydobywają niewybuchy, przechowują je, a także często podejmują próby ich rozczłonkowania (rozmontowania). Tego typu działania kończą się często utratą życia, zdrowia własnego i najbliższych, powodują także duże szkody w mieniu (wysadzone i zdemolowane pomieszczenia, domu, fragmentów bloków itp.).

Wiedz, że... materiały wybuchowe stosowane w technice wojskowej (amunicji wybuchowej) są w rzeczywistości całkowicie odporne na działanie wszelkiego rodzaju warunków atmosferycznych i niezależnie od daty produkcji zachowują swoje właściwości wybuchowe.

Pamiętaj! Kategoriecznie nie wolno podnosić, odkopywać, przenosić, przetaczać, uderzać, demontować, wrzucać do ognia ani do miejsc takich jak stawy, głębokie rowy itp. znalezionych niewybuchów, niewypałów amunicji bojowej ani innych niebezpiecznych lub wybuchowych przedmiotów i materiałów.

Postępowanie przed wystąpieniem zagrożenia

- Nie wchodzić na tereny oznakowane zakazem wstępu (poligony, place ćwiczeń, strzelnice, magazyny);
- nie szukaj militariów w ramach rozrywki. Zabawa w sapera może kosztować życie;
- nie dotykaj podejrzanych przedmiotów (bomb, pocisków, amunicji, granatów), nie manipuluj przy nich;
- zapoznaj się z podstawowymi kształtami najczęściej występujących niewybuchów amunicji bojowej;
- naucz swoje dzieci, jak powinny postępować (podaj znane ci przykłady lekkomyślnego zachowania).

Pamiętaj! Postępuj tak, abyś nie był przyczyną takich zdarzeń. Nie jest to przyjemny widok ani dla członków rodziny, ani dla służb ratunkowych.

W przypadku znalezienia podejrzanego przedmiotu

Każda osoba, która odnalazła niewybuch amunicji bojowej lub inny wybuchowy lub niebezpieczny przedmiot, jest zobowiązana powiadomić o tym fakcie osobiście lub za pomocą środków łączności najbliższy urząd administracji państwowej, samorządowej, jednostkę policji lub jednostkę straży pożarnej. Wymienionym organom należy przekazać informację o miejscu znalezienia i ewentualnych zagrożeniach. Do czasu przybycia służb odpowiedzialnych za zabezpieczenie znaleziska postępuj spokojnie i rozsądnie.

Wiedz, że... to niewybuch (niewypał) „widział” ciebie pierwszy, zanim ty go zobaczyłeś.

- Nie dotykaj znalezionej przedmiotu, a w szczególności nie podnoś go, nie przesuwaj, nie używaj wobec niego jakichkolwiek narzędzi;
- w widoczny sposób zaznacz miejsce, w którym znalazłeś niebezpieczny przedmiot. Użyj do tego podręcznych środków - wetknij w pobliżu znaleziska gałąź, powieś kawałek jaskrawej tkaniny, ulóż z gałęzi lub kamieni strzałkę wskazującą znalezisko, tak abyś po przybyciu policji, straży pożarnej lub innych służb mógł wskazać miejsce z niewybuchem;
- do czasu przyjazdu służb pozostań w pobliżu znaleziska. Nie dopuszczaj innych osób;
- odsuń się na bezpieczną odległość, minimum 100 m od przedmiotu;
- po przekazaniu znaleziska służbom wróć do domu, zakładu pracy itp. Nie rozpowiadaj wszystkim o zdarzeniu.

Powiadamiając służby odpowiedzialne za zabezpieczenie znaleziska (numer 112, policja - 997, straż pożarna - 998, jednostki samorządowe i państwowe), podaj:

- swoje dane osobowe, tj. imię, nazwisko;
- dokładne miejsce umożliwiające szybkie dotarcie patrolu interwencyjnego w celu zabezpieczenia znaleziska;
- nazwiska, adresy, telefony kontaktowe osób mogących wskazać miejsce znaleziska;
- opis znalezionych niewybuchów amunicji bojowej, materiałów wybuchowych lub niebezpiecznych, w tym wszelkie informacje umożliwiające ocenę pochodzenia tych znalezisk;
- jakie czynności zabezpieczające dostęp do znaleziska podjąłeś;
- inne dane, o które poprosi przyjmujący zgłoszenie.

Wiedz, że... nie poniesiesz żadnych konsekwencji z tytułu zgłoszenia znaleziska, które okaże się nie być niewybuchem lub innym niebezpiecznym przedmiotem. Lepiej się pomylić co do znaleziska, niż mieć na sumieniu kogoś, kto zginął lub został kaleką, gdyż natknął się na niewybuch, którego znalezienia nie zgłosił.

Podstawowe czynności po odnalezieniu niewybuchu amunicji bojowej

1. Nie dotykaj odnalezionego przedmiotu.
2. Postaraj się wywnioskować, jaki jest to przedmiot (na podstawie zewnętrznych oględzin).
3. Oznakuj miejsce znalezienia podręcznymi środkami (umieść je obok odnalezionego przedmiotu).
4. Odejdź na bezpieczną odległość (minimum 50 m).
5. Powiadom telefonicznie (o ile jest to możliwe) jednostkę policji, straży pożarnej, organy administracji państwowej lub samorządowej. Podaj:
 - swoje nazwisko i imię, adres zamieszkania;
 - numer telefonu, z jakiego dzwonicz;
 - miejsce odnalezienia przedmiotu;
 - co znaleziono (jeżeli jest to możliwe);
 - ewentualne miejsce spotkania z patroliem interwencyjnym (osobą odpowiedzialną z wymienionych wyżej organów); Wykonaj polecenia osoby przyjmującej zgłoszenie.
6. Jeśli nie można powiadomić telefonicznie wymienionych organów, należy:
 - powiadomić wymienione organy o odnalezieniu nieznanego przedmiotu osobiście lub za pomocą innego systemu teleinformatycznego;
 - wskazać miejsce odnalezienia przedmiotu.

Uwaga:

Znalazca niewybuchu nie powinien robić z tego faktu sensacji, aby poprzez zbyt dużą ciekawość osób postronnych nie narazić ich na utratę życia lub uszkodzenia ciała.

Wszystkie czynności należy wykonywać w miarę dyskretnie. Jeżeli nie jest się pewnym co do typu odnalezionego przedmiotu, należy mimo wszystko powiadomić wymienione organa — jest to lepsze rozwiązanie niż narażenie siebie i innych osób na utratę życia lub zdrowia.

Pod żadnym pozorem nie wolno podnosić, przemieszczać, przetrzącać odnalezionego nieznanego przedmiotu ani wykonywać innych związanych z nim czynności.

Podstawowe czynności podczas oględzin i zabezpieczenia niewybuchu amunicji bojowej

1. Zidentyfikować wstępnie, czy jest to niewybuch amunicji bojowej, czy inny przedmiot wybuchowy lub niebezpieczny oraz jakiego jest rodzaju.
2. Jeśli nie ma się pewności co do rodzaju zagrożenia — postępować tak, jakby był to niewybuch amunicji bojowej, inny przedmiot wybuchowy lub niebezpieczny.
3. Nie uderzać, nie przetrzącać, nie podnosić i nie dotykać odnalezionego niewybuchu amunicji bojowej, innego przedmiotu wybuchowego lub niebezpiecznego.
4. Nie rozpałać ani nie zezwalać na rozpalenie ognia w pobliżu odnalezionego niewybuchu amunicji bojowej, innego przedmiotu wybuchowego lub niebezpiecznego.
5. Nie dopuszczać do gromadzenia się ludzi w strefie rażenia.
6. Ewakuować ludzi i zwierzęta domowe ze strefy rażenia.
7. Ogrodzić teren wokół odnalezionego niewybuchu amunicji bojowej, innego przedmiotu wybuchowego lub niebezpiecznego.
8. Przykryć odnaleziony niewybuch amunicji bojowej, przedmiot wybuchowy albo niebezpieczny podręcznymi środkami, aby ochronić go przed bezpośrednim działaniem promieni słonecznych.
9. Zabezpieczyć teren w strefie rażenia przed wejściem osób postronnych.
10. Powiadomić oficera dyżurnego jednostki wojskowej, w której działają minerskie patrole rozminowania o odnalezieniu niewybuchu amunicji bojowej, innego przedmiotu wybuchowego albo niebezpiecznego.
11. Pokazać dowódcy minerskiego patrolu rozminowania miejsce odnalezienia i wskazać niewybuch amunicji bojowej, przedmiot niebezpieczny albo wybuchowy oraz udzielić mu niezbędnej pomocy w zabezpieczeniu terenu i podjęciu niewybuchu, przedmiotu wybuchowego albo niebezpiecznego.
12. Potwierdzić protokół. Odwołać stan zagrożenia (zezwoić na powrót ludności do strefy rażenia).



Fot. policja.pl

Noga z gazu! Ręka na portfel!

Nowy taryfikator wciąż się tworzy. Rząd postanowił zafundować polskim kierowcom nowe stawki mandatów za wykroczenia drogowe, które mają poprawić stan bezpieczeństwa na polskich drogach i kondycję budżetu państwa. Rewolucja dla kierowców ma nastąpić już 1 stycznia 2022 r.

- Grzywna w sędzie wzrosnąć z 5 do 30 tys. zł
- Za przekroczenie prędkości o 30 km/h - 800 zł
- Za przekroczenie o 50 km/h - 1500 zł, a jeśli w terenie zabudowanym - zatrzymane prawo jazdy na trzy miesiące.
- Maksymalny mandat, jaki będzie mógł wystawić policjant to 5 tys. zł. W przypadku zbiegów wykroczeń - 6 tysięcy złotych.

- Kara za krycie sprawcy przekroczenia prędkości - 8 tys. zł
- Mandat za spowodowanie kolizji, jeśli ktoś w niej ucierpi - minimum 1,5 tys. zł
- Mandat za spowodowanie kolizji w stanie po spożyciu alkoholu - 2,5 tys. zł
- Wyprzedzanie na zakazie - 1 tys. zł
- Jazda bez uprawnień - 1,5 tys. zł
- Nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych - minimum 1,5 tys. zł
- Wjazd za szlabany kolejowe - minimum 2 tys. zł.

Rewolucja w punktach karnych.

Wprowadzony zostanie mechanizm uzależniający usunięcie punktów karnych za naruszenie przepisów ruchu drogowego od uregulowania mandatu. Dodatkowo punkty będą kasowane dopiero po upływie dwóch lat od dnia zapłaty grzywny. Po zmianach za naruszenie przepisów ruchu drogowego kierowca będzie mógł dostać nawet 15 punktów karnych. Ogólny limit punktów karnych nie ulegnie zmianie.

Niższe stawki OC dla jeżdżących bezpiecznie.

Projekt ustawy umożliwi udostępnienie podmiotom ubezpieczeniowym danych z CEPiK i dostosowanie stawek ubezpieczeń komunikacyjnych do historii wykroczeń kierowcy oraz otrzymanych przez niego punktów karnych.

System podwójnych kar.

To mechanizm, który wymyślono z myślą o piratach drogowych, którzy nagminnie łamią przepisy. Pierwsze przewinienie będzie karane podstawowym mandatem. Recydywiści (osoby karane w przeciągu ostatnich dwóch lat) będą musieli zapłacić znacznie więcej. Jeśli ktoś zostanie dwa razy złapany na złamaniu dozwolonego limitu o ponad 30 km/h, to np. za pierwszym razem zapłaci 800 zł, a za drugim 1600 zł.

S.Olszewik



TEN GEST RATUJE ŻYCIE. NAUCZ GO SWOICH BLISKICH

dbam o mój zasięg fundacja

Charakterystyczne złożenie dłoni w pięść to znak „Pomóż mi” rozpoznawalny na całym świecie, stosowany także w internecie. Jeśli ktoś Ci go pokaże, nie daj nic po sobie poznać, a następnie jak najszybciej wezwij pomoc.

Czy umielibyście w sytuacji zagrożenia pokazać dyskretnie, że jesteście w niebezpieczeństwie? Istnieje gest dłoni, który na całym świecie rozpoznawalny jest jako sygnał Pomóż mi, Jestem w niebezpieczeństwie. Używany jest także w internecie. To charakterystyczne zaciśnięcie dłoni w pięść ze schowanym kciukiem.

Jeśli zobaczycie taki gest, bardzo ważne, abyście nie dali nic po sobie poznać, zachowali spokój, a następnie jak najszybciej wezwali pomoc. Tak właśnie zachował się pewien Amerykanin, kierowca tira, który zobaczył ten gest u dziewczynki w samochodzie obok. Jak się potem okazało, obydwoje dowiedzieli się o tym znaku z... TikToka. Nomen omen, znak czasów. Internet, a nawet TikTok, potrafi w pewnym sensie zarówno życie odebrać, jak i uratować.

Oczywiście życzymy, abyś nigdy nie musiał korzystać z tej wiedzy. Ale biorąc pod uwagę rosnące wskaźniki przemocy domowej spowodowanej m.in. społeczną izolacją, tego gestu powinniśmy uczyć już w przedszkolu.

Źródło: Fundacja Dbam o Mój Z@sięg

Szygi i historia rodu udokumentowana od 1434 r.

Każda szanująca się wieś w szczególności dba o swoje wartości wywodzące się z historii. Wieś Szygi w porównaniu z innymi sołectwami gminy może pochwalić się całkiem niezłą udokumentowaną historią, a to za sprawą wydanej w 1979 r. *Historii Rodziny Szygowskich*. To poszukiwania rodzinnych korzeni przez Janusza Szygowskiego, który udokumentował w ten sposób historię rodu od 1434 r. sprawiły, że niejako przy okazji tych poszukiwań gromadził dane i dokumenty dotyczące samej miejscowości. (K.Kruszewski)

Trzy rozbiory Polski, a następnie dwie klęski powstaniowe w roku 1831 i 1863 dały możliwość państwu zaborczym, a specjalnie Rosji, zniszczyć w dużej mierze tkankę narodu polskiego oraz zgnębić go fizycznie i duchowo. Za krótki był okres czasu państwowości polskiej od 1918 do 1939 r. aby można było odrobić wyrządzone nam szkody i znów od 1945 r. po dziś dzień naród polski jest uciemiężony i rządzony wedle widzimisię zaborczej Moskwy oraz po raz wtóry niszczonej przez nią materialnie i duchowo.

Nasz naród walczy jak może o wolność człowieka w swoim Kraju, a powojenne uchodźstwo dźwierz wysoko sztandar Wolności, Niepodległości i Suwerenności Państwa Polskiego, zdradzonego i ujarzmionego od 1945 roku.

Walcę o Wolność narodu polskiego musimy podtrzymać na uchodźstwie i z tą myślą sporządziliśmy kronikę rodzinną, aby dzieci i wnuki nasze tu w Stanach Zjedn. w Anglii i Belgii nie zapomnieli że pochodzą z Polski, którą ich przodkowie budowali i bronili od przeszło pół tysiąca lat.

Juliusz Szygowski 1979 r.

Pierwsza historyczna wzmianka o rodzie Szygowskich sięgająca przełomu średniowiecza i czasów nowożytnych znajduje się w Metryce Koronnej nr 3 f.288 z roku 1443 oraz we wcześniejszym zapisku z 23 stycznia 1439 r., kiedy książę mazowiecki Bolesław IV nadał w uznaniu wiernych służb Jakuszowi ze Szyg i jego potomkom pół łanu ziemi nad rzeczką Rożanycza koło m. Różan. Ród Szygów (Sigi, Sigg, Schygi, Szygi) — być może pochodzenia gockiego, sądząc po źródłosłowie ich nazwy, zapewne od wieków zamieszkiwał ziemie, sąsiadujące z wojowniczymi Prusakami na północy a Jadzwingami i Litwinami na wschodzie. Ile ziemi w tych czasach posiadali nie wiadomo, ale wiemy, że włości swe powiększyli o pięć i pół łanów. W ciągu następnych czterech wieków tj. do końca swego pobytu na ziemiach rodowych w Szygach Starych nad Rożanycza posiadłości ich liczyły 931 morgi. Wraz z rozgałęzieniem się rodu rozrastały się wskutek małżeństw, zapisów, kupna i dziedziczenia jego włości w Korzkiewkach, Chrczonkach, Płodownicy, Dyszobabie itd. położone w powiatach makowskim, ciechanowskim, zakroczymskim, sieluńskim i przasnyskim.

Jak wspominałem historyczne początki rodu Szygowskich sięgają co najmniej na pół wieku przed odkryciem Ameryki, wyprzedzając upadek cesarstwa wschodnio-rzymskiego, a przypadają na okres rodzenia się renesansu i humanizmu. Polska, czerpiąc głównie z odrodzenia włoskiego, zaczęła wchodzić w swój wiek złoty. Powstające drukarnie przyczyniały się do rozszerzenia czytelnictwa i oświaty.

Akademia krakowska przeżywała również swój okres świetności. W życiu kulturalnym obok szlachty coraz liczniejszy udział biorą mieszczaństwo a nawet chłopcy, których położenie wciąż jeszcze było znośne.

Na Mazowszu ten rozwój wydarzeń następował z pewnym opóźnieniem, ponieważ ziemie tam były gorsze i gorsze były warunki gospodarcze. W roku 1529 księstwo Mazowieckie wcielone zostało do Korony. Warszawa stała się stolicą Polski dopiero za panowania Zygmunta III Wazy (1596).



Herb rodziny Szygowskich herbu Trzaska

Od początku XIII wieku miasta i miasteczka mazowieckie były zakładane, podobnie jak w całej Polsce, na zasadach prawa magdeburskiego, lub jego odmian. Rządząc się własnymi prawami i dzięki własnej gospodarności osiągnęły znaczny stopień zamożności. Wprowadzenie gospodarki czynszowej sprzyjało rozwojowi gospodarki towarowo-pieniężnej. Osiadła na roli drobna szlachta mazowiecka wytwarzała artykuły pierwszej potrzeby — zboża, kasze, produkty mleczne, ponadto dostarczała skór, drewna, popiołu i smoły itd. ze swej strony była odbiorcą wyrobów przemysłowych i rzemieślniczych. Ziemie Szygowskich leżały od bardzo dawnych czasów na szlaku handlowym, który prowadził Narwią do Wisły i dalej do Gdańska.

Różan, dawniejsze podgrodzie, założony został jako dwudzieste pierwsze miasto na Mazowszu i własność królewska wedle prawa chełmińskiego 2 marca 1378 r. Potwierdzenie swych praw miejskich otrzymał w latach 1526, 1546, 1557 i 1566. Starszym od niego miastem był Pułtusk (założony w roku 1257); młodszymi, często wspomnianymi w historii Szygowskich, były — Ciechanów (1400), Maków (1421), Zakroczym (1422) i Przasnysz (1427). W latach 1378-1470 zjawiają się pierwsi przedstawiciele późniejszego

rodu Szygów-Szygowskich — Mikołaj, Osses z Różana, Jasięk ze Rzwienia, Jakusz z Miluny, Piotr z Szyg oraz Jan z Szyg i Miluny. Wnuk Jakusza, ur. około roku 1470 jest wraz z żoną Wściekliczką h. Topór (albo Bończa alias Jednorożec) założycielem szeroko później rozgałęzionego rodu Szygowskich h. Trzaska. Przodkiem jej był Mierzb z krakowskiego, którego potomstwo przyjęło nazwisko Wściekliczków.

Ich dziećmi byli: Andrzej, Jakub, Jan, Mikołaj, Ambroży, Marek, Roslan i Anna. Owdowiawszy Jan ożenił się po raz drugi z Barbarą z domu Gostkowską h. Junosza alias Baran spod Liwu. Z małżeństwa tego były dzieci — Jerzy, Katarzyna, Barbara i Zofia.

Blisko ze sobą skolięcone rodziny Szygowskich i Milunów gospodarowały na niedużej początkowo ziemi, zbierając z czasem coraz więcej roli przez nabytki, drogą kupna, dziedzictwa, wian i dzierżaw. Nie odbywało się bez kłótni, zwad i procesów. Kroniki sądowe różańskie aż do końca XVI w. pełne są nie tylko akt prawnych lecz także wzmianek o rodzinnych burdach i awanturach. W roku 1568 Andrzej pierwotny syn Jana a wnuk Jana i Wściekliczki zranił w czasie sprzeczki o spadkowy podział ziemi swego rodzzonego brata. W roku 1577 Jan syn Rosłana zranił Jana syna Jakuba w lewą rękę i lewe ucho. W roku 1593 Stanisław syn Jakuba został poraniony przez swego rodzzonego brata Kaspra a także Stanisław poranił Annę żonę Kaspra i jego samego. Nie koniec na tym, bo Kasper poranił w tym samym roku Dorotę, służebną Stanisława a następnie jego samego. Barbara żona Jana z Szyg pobiła Zofię, służebną Jakuba. Marcin syn Andrzeja pobił i poranił poddanego Jana syna Rosłana, Barbara żona Jana podrapała do krwi Małgorzatę, poddaną Jakuba z Szyg (1594), a Jakub w roku 1596 pobił do krwi swego rodzzonego brata Kaspra. Powodem tych zająć były zwykle kłótnie o ziemię. W następnych latach milczą rejestry sądowe o nowych burdach, z czego wynika, że wojna domowa w rodzinach Szygowskich wygasła. Wprawdzie w roku 1663 zanotowano jeszcze awanturę, w której Jan syn Jakuba Młodzianowskiego oraz jego dwie siostry Zofia i Emerencjanna pobiły Dorotę córkę Ezechiela Szygowskiego ale związek tej bitki z rodziną Szygowskich jest dość luźny.

Podobnie jak ich przodkowie, którzy w wojnach krzyżackich otrzymali szlachectwo i herb Trzaska, synowie Jana syna Jakuba i Wściekliczki brali udział w wojnach, odznaczali się i byli nagradzani, jak np. syn ich Jakub po trzeciej wojnie moskiewskiej (1534-1537) otrzymał w roku 1564 sześć i pół haków ziemi w Inflantach w okolicy Serakilie, Tholomie, Roygali i Wiagocz. cdn.

Książkę udostępnił Andrzej Karaśkiewicz

WARTO WIEDZIEĆ

Volkswagen Samochód dla ludu



W Niemczech nazistowskich lat 30 rozwój masowej motoryzacji był jednym z naczelnych projektów w polityce Adolfa Hitlera, który obiecywał Niemcom, że za jego sprawą samochody – dotąd produkt luksusowy – staną się dostępne również dla robotników. Adolf Hitler chciał mieć samochód dostępny dla szerokich kręgów ludności. Miał kosztować mniej niż tysiąc marek, być niezawodny i trwały, oszczędny w użytkowaniu oraz wyposażony w silnik chłodzony powietrzem – pisze dziennikarz Harald Jähner w książce - Czas wilka. Powojenne losy Niemców.

Jednak żadna firma motoryzacyjna ówczesnych Niemiec nie była skłonna podjąć się produkcji pojazdu o tak niskiej cenie. W odpowiedzi Hitler ogłosił, że bogaci przemysłowcy nie są najwidoczniej zdolni - zbudować samochodu dla ludu. Dlatego przedsięwzięcie powierzono organizacji nazistowskiej – Niemieckiemu Frontowi Pracy. W 1934 r. kierownikiem projektu zostaje Ferdinand Porsche – austriacki inżynier, członek partii nazistowskiej i esesman. Mimo najwyższego priorytetu dopiero po trzech latach powołano formalne struktury, konieczne dla podjęcia produkcji.

28 maja 1937 r. powstało przedsiębiorstwo Gesellschaft zur Vorbereitung des Deutschen Volkswagens mbH na rzecz budowy niemieckiego samochodu dla ludu. Rok później wkopano kamień węgielny



WARTO WIEDZIEĆ

pod fabrykę przyszłego nazistowskiego koncernu. Pojazd samochodowy przestaje być instrumentem podziału klasowego. Staje się narodowym środkiem komunikacji – stwierdził przy tej okazji Adolf Hitler i zapewnił, że volkswageny rychło trafią w ręce sześcioro, nawet siedmiu milionów Niemców. Podobno sam własnoręcznie sporządził szkic, na którym widać charakterystyczne okrągłe formy garbusa choć nie ma to potwierżeń źródłowych. Oficjalnie projekt samochodu jest dziełem Ferdinanda Porsche choć po II wojnie światowej inżynierowi zarzucono plagiat. Węgierski inżynier Béla Barényi udowodnił przed sądem, że już w roku 1925 zaprojektował samochód z wyglądu ładząco podobny do słynnego garbusa. W każdym razie Hitler postarał się o to by samochód kojarzono z nim. Volkswagen miał być autem niemieckim, ludowym, ale przede wszystkim – hitlerowskim.

Prototypy samochodu pokazywane były w kronikach filmowych i w sterowanej odgórnie prasie. Auto zyskało oficjalną nazwę - KdF-Wagen, od organizacji Kraft durch Freude (siła przez radość) wchodzącej w skład Niemieckiego Frontu Pracy. Cenę ustalono na poziomie 990 marek. Na rynku komercyjnym za taką kwotę można było kupić co najwyżej motocykl.

Na samochód można było wpłacać przedpłatę. Skorzystało z tej formy zakupu 336 000 Niemców, którzy wpłacali na specjalną książeczkę po pięć marek tygodniowo. Dawało im to miejsce w kolejce po odbiór samochodu, gdy ruszy produkcja. Ta jednak nie ruszyła przed wrześniem 1939 r. Wraz z początkiem wojny auto dla mas okazało się pustą obietnicą – pisze Harald Jähner w książce Czas wilka. Powojenne losy Niemców. Z marzenia o narodowym samochodzie zrobiło się przedsiębiorstwo zbrojeniowe, a miasto zbudowane od podstaw na potrzeby fabryki do produkcji zamieniło się w obóz pracy. Przed końcem II wojny światowej dostarczono tylko 630 egzemplarzy KdF-Wagen, a produkcja seryjna rozpoczęła się dopiero w nowej po wojennej rzeczywistości, gdy zamówienie na partię aut złożyły brytyjskie władze wojskowe. W 1946 r. fabrykę opuszczało 1000 aut tygodniowo. Nie nazywały się jednak KdF-Wagen. Stał się z powrotem Volkswagenem. By nie kojarzono go z III Rzeszą i Hitlerem nazywany był chrząszczem - der Käfer, co później przetłumaczono na angielskie Beetle. Setki tysięcy Niemców, którzy uwierzyli w obietnicę nazistów, zostały jednak na lodzie. Nie otrzymali żadnych zwrotów choć po wojnie próbowali upominać się o swoje pieniądze w VW GmbH, jednak bez powodzenia.

WARTO PRZECZYTAĆ



Co jest prawdziwą przyczyną chorób? Czy dieta stanowi rozwiązanie wszystkich problemów zdrowotnych? W książce można poznać pięć podstawowych rozwiązań

na pokonanie dolegliwości - oczyszczanie z drobnoustrojów chorobotwórczych, metali ciężkich, dietę jednoskładnikową oraz oczyszczanie 3:6:9 w różnych wariantach. Poznasz powody dla których należy się oczyścić i zasady pomocne przy wyborze najskuteczniejszego sposobu. Przyczyny nietolerancji pokarmowej czy sposoby na sprawdzenie obecności w organizmie metali ciężkich. Potężne lekarstwa, jak sok z selera naciowego.

Od ponad 25 lat Anthony William poświęca się holistycznemu uzdrawianiu swoich bliźnich. Jego podejście wywodzi się z dziedziny alternatywnych metod leczenia. Dzięki swoim książkom stał się znany na całym świecie jako medium medyczne i guru medycyny. Podkreśla znaczenie diety dla zdrowia i samopoczucia fizycznego. Jego wskazówki w tym względzie przekonały wielu ludzi na całym świecie.

Można go szczerze określić jako fenomen naszych czasów. Jego książki z niewielkim wysiłkiem trafiają na listy bestsellerów na całym świecie. Na Instagramie obserwuje go ponad 2,6 miliona fanów (konto: medicalmedium). Jego wskazówki żywieniowe i zalecenia lekarskie trafiają do wielu ludzi.

Anthony William - Uzdrowiające oczyszczanie organizmu według boskiego lekarza.

Wydawca: Studio Astropsychologii jeszcze lepsze jutro.



Kiedy kobieta ma średnio 38 lat, a mężczyzna 48, wątroba zaczyna słabnąć, co wiąże się z pojawieniem symptomów uderzeń gorąca i nadwagi oraz zjawisk nazywanych staniem. U większości ludzi w tym wieku sprawność wątroby zmniejsza się o sześćdziesiąt procent. Oddziela ona pożyteczne substancje od toksyn. Oczyszcza krew, która przez nią oczyszczona trafia prosto do serca.

Kiedy doprowadzisz swoją wątrobę do stanu, gdy nie może się ona uporać z przepływającymi przez nią substancjami, do krwiobiegu zaczną się przedostawać więcej wolnych rodników i toksyn. Będzie miała

problem z izolowaniem szkodliwych związków. W konsekwencji serce zostanie zmuszone do wytężonej pracy, chcąc wyciągnąć krew z przyblokowanej wątroby. Można to porównać do picia gęstego kisiela przez słomkę. Skutkiem tego będzie nadciśnienie tętnicze. Jeśli wątroba jest zatkana do tego stopnia, że jej biologiczne błony zaczną się łuszczyć i dostawać do krwiobiegu, można doświadczyć palpacji serca. Spowodowane jest to zaburzeniem prawidłowego przepływu krwi w momencie, gdy zastawki serca próbują przepompować galaretowatą krew zalepiającą tętnicę i żyły.

Choć może o tym nie wiesz ale wątroba odpowiada za problemy z trawieniem, dolegliwości natury emocjonalnej, niemożność zrzucenia nadwagi, nadciśnienie, problemy z sercem, otylenie, dolegliwości skórne, choroby autoimmunologiczne i wiele powszechnych schorzeń. Zdrowa wątroba przeciwdziała starzeniu, chroni przed stresem i innymi zagrożeniami. Książka podpowiada jak zapewnić wątrobie właściwe wsparcie.

Anthony William - Oczyszczanie wątroby według boskiego lekarza.

Wydawca: Studio Astropsychologii jeszcze lepsze jutro.

KREATYWNOŚĆ



Numerzy telefonów
Urzędu Gminy w Różaniu:
29 numer kierunkowy
gminarozan.pl
rozan.bipgminy.pl

Burmistrz Piotr Świdorski
Burmistrz przyjmuje interesantów w sprawach skarg
i wniosków w każdy wtorek
w godz. 12.00 – 16.00 w pok. nr 22 – I piętro
76 79 120 sekretariat
76 79 121 faks sekretariat
76 79 122 sekretarz

Referat organizacji i nadzoru
76 79 122 kierownik
76 79 136 obsługa Rady i Komisji
76 79 122 administracja sieci komputerowej

Referat finansów i budżetu
76 79 132 kierownik
76 79 132 księgowość budżetowa
76 79 133 księgowość podatkowa
76 79 133 wymiar podatków i opłat
76 79 142 księgowość budżetowa szkół i przedszkola
76 79 142 płacone szkół i przedszkola
76 79 134 kasa

**Referat planowania przestrzennego, inwestycji,
drogi i ochrony środowiska**
76 79 126 kierownik
76 79 126 planowanie przestrzenne
76 79 125 stanowisko pracy ds. inwestycji
76 79 125 drogi i zamówienia publiczne
76 79 149 gospodarka mieniem komunalnym i rol.
76 79 149 ochrona środowiska

Referat oświaty, kultury i sportu
76 79 139 kierownik
76 79 139 oświata oraz rozwiązywanie problemów alko-
holowych i przeciwdziałania patologiom społecznym
76 79 139 działalność gospodarcza, archiwum zakłado-
we, kultura i zdrowie
76 79 294 sport

Urząd stanu cywilnego
76 79 127 kierownik
76 79 127 sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych
76 79 128 promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych
76 79 135 obronność, obrona cywilna i zarządzania
kryzysowe
76 69 177 Ośrodek Pomocy Społecznej
76 79 140 Ośrodek Doradztwa Rolniczego

Adresy e-mail:
Urząd gminy: ugrozan@gminarozan.pl
Burmistrz: ugrozan@gminarozan.pl
Sprawy organizacyjno-kadrowe:
p.kowalewska@gminarozan.pl
Obsługa Rady i Komisji:
m.bialik@gminarozan.pl
Administracja sieci komputerowej:
m.osiecki@gminarozan.pl

Skarbnik, kierownik referatu finansów i budżetu:
m.powirska@gminarozan.pl
Księgowość budżetowa:
m.powirska@gminarozan.pl
Księgowość podatkowa:
m.mosakowska@gminarozan.pl
Podatki i opłaty:
m.brudzziak@gminarozan.pl
Księgowość szkół i przedszkola:
i.krupka@gminarozan.pl
Rachuby, plac szkół i przedszkola:
m.skrzecz@gminarozan.pl
**Kierownik referatu planowania przestrzennego,
inwestycji, dróg i ochrony środowiska:**
ugrzan@gminarozan.pl
Planowanie przestrzenne:
ugrozan@gminarozan.pl
Inwestycje: w.wnuk@gminarozan.pl
Drogi i zamówienia publiczne:
ugrozan@gminarozan.pl
Gospodarka mieniem komunalnym i rolnictwo:
i.dobrosielska@gminarozan.pl
Ochrona środowiska: a.ostrowska@gminarozan.pl
Kierownik referatu oświaty, kultury i sportu:
k.ogonowska@gminarozan.pl
**Oświata oraz rozwiązywanie problemów
alkoholowych i przeciwdziałanie patologiom
społecznym:** k.ogonowska@gminarozan.pl
Sport: sport@gminarozan.pl
Kierownik urzędu stanu cywilnego:
b.kornacka@gminarozan.pl
**Sprawy obywatelskie, wydawanie dowodów
osobistych:** b.kornacka@gminarozan.pl
Promocja i pozyskiwanie środków zewnętrznych:
k.zamojska@gminarozan.pl

76 69 004 Posterunek Energetyczny, ul. Polna
991, 22 3404100 zgłaszanie reklamacji
w sprawie przerw w dostawie prądu

997 POLICJA
71 77 391 Różan, ul. Lwowska
998, 112 STRAŻ POŻARNA
Różan, ul. Warszawska, 76 69 008
999 POGOTOWIE RATUNKOWE
Różan, ul. Warszawska
71 77 200, 71 77 210
Policyjny telefon KPP w Makowie Maz.
KOMENDA GŁÓWNA POLICJI
(22) 62 102 51
800 120 226 tel. zaufania o przestępstwach
w rodzinie

Zakład Gospodarki Komunalnej
Sp. z o.o.

76 69 159 ul. Dolna
e-mail: zgkimrozan@post.pl
Biuro zakładu pracuje w godz. 7.00-15.00
od poniedziałku do piątku
76 69 041 oczyszczalnia ścieków



WIDZIANE Z FOTELA

*Już podziękowałem za mój fotel marzeń,
Który moje IQ mierzy czcionką wiersza,
Próbuję nadążyć za sekwencją zdarzeń,
Aby zawsze Polska, była w strofach pierwsza.*

*Od kiedy w nim siedzę, to piszę pospołu,
By się nie odgradzać przysłowiowym murem,
Tylko usiąść razem do jednego stołu,
I o swej Ojczyźnie śpiewać jednym chórem.*

*Czy to jest możliwe, kiedy brat do brata,
Śle w repertuarze, nienawistne treści,
To jak dwa plemiona można dziś zeswatać,
Aby naszą jedność w Polsce móc pomieścić?*

*A znamy z historii wielkie poróżnienie,
Kiedy to Macierzy na mapie zabrakło,
Tylko, że tekst „Roty”, obudził nadzieję,
Bo każdy, kto Polak, jak chleba Jej taknął.*

*Dlatego, ja dzisiaj, już nie po omacku,
Proszę decydentów, o „dobro”, rządzenia,
I by opozycja wniosła troszkę smaczku,
To Polska na wieki zostanie w sumieniach.*

*Nikt już nie zaśpiewa, „Wielkie Podzielenie”,
Kiedy brat do brata wyciągnie swą dłoń,
Ja zdania w swych wersach, nigdy już nie zmienię,
A Boga uproszę, takiej Polski broń.*

Zenon Kozłowski

— * —

HONOR

*Gdzie dziś jest honor, gdzie kindersztuba,
Kiedy tak trudno znaleźć ogłędę?
Dzisiaj, gdzie spojrzeć, wszędzie obłuda,
Každy dziś w ciemno bierze posadę.*

*Licz się tylko partyjne zyski,
I byle zgodne ciepłe posadki,
Bo każdy łanknie z państwowej miski,
Tak, żeby status, był czczy i gładki.*

*I nie ma przepros, zwykły człowieku,
Że się doczekasz, że wyjdzie na jaw,
Jak ktoś, nadziei, dał Ci bez liku,
Nieuleczalność, uleczyć bajal.*

*Nic się nie stało, krzyczą nam Polska,
Kibice znowu swój mecz przegrali,
Chce się powiedzieć, o Matko Boska,
Czy my jesteśmy, tak źli i mali?*

*A, tutaj walka idzie o życie,
Które się stało żądzą pieniądza,
Ktoś chciał swą kasę nabić obficie,
Byle innego w domu pogrzązać?*

*I kto im zwróci dziś zaufanie,
I tą nadzieję na dzieci zdrowie,
Chyba, już czas, by zmienić zdanie,
I śtać nam wici na pogotowie.*

Zenon Kozłowski